National Library
Bibliothèque Nationale
APR 23 1974
Newspaper Section
Section des Journaux

B103 /A/401/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

15. NR. SESTDIENA, 1974.GADA 13. APRĪLIS 24. GADS

SATURDAY, APRIL 13, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LIELDIENAS Elmāra Damberga zīmējums Latvijai Amerikā

Māc. Ivars Gaide

Augšāmcelšanās dienā

Ir ataususi Liela diena. Vai jūs tam ticat? Vai cauri Ciešanu laikam esat iegājuši šajā Lielajā dienā sagatavoti? Vai tagad dvēseles stīgas saviļņojas, kad atskan svētku zvani, slavas dziesmas un sludinātais vārds: Kristus ir augšāmcēlies — Viņš ir tiešām augšāmcēlies!

Šinī dienā ar garām runām nav vairs jāatrod pierādījumi šīs dienas dziļākam saturam. Nav vairs jāpārliecina, jo šī diena tam par lielu un dārgu. Viss tas pieder pie sagatavošanās . . . Nu ir sagaidīts piepildījums.

Šodien mums vienam otru ir jāapsveic, jāsvin uzvaras svētki — uzvara pār nāvi, pār ļaunumu, pār tumsas spēkiem. Šodien mēs neejam uz baznīcu kā parasti to darām — nospiesti un skumji, ar ikdienas rūpēm ik solī kā dievnamā ieejot, tā iznākot. Šodien mēs neejam vairs kā uz dievkalpojumu vien, bet drīzāk kā uz kāzām.

Vai jūs varat iedomāties savas dzīves lielāko prieku? Domājiet par to, pavairojiet to, lai tad salīdzinājumā apjaustu šīs dienas prieka lielumu. Iedomājieties savas tautas brīvības iegūšanas laiku, neatkarības svētkus brīvajā Latvijā, skaistākos Līgo svētkus, brīnišķīgākos dziesmu svētkus. Atminieties savas skolas nobeigšanu, augstāko gradu iegūšanu, paaugstinājumus darbā, panākumus karjērā, iedomājieties savas ģimenes laimi, bērnu nākšanu pasaulē. Iedomājieties savus labākos draugus un vēl daudz ko citu, kas jūsu dzīvē bijis tik nozīmīgs — tad šo nozīmīgumu daudzkārt pavairojiet, un jūs būsit sākuši aptvert šīs dienas lielo nozīmi.

Visu to, visu mūsu dzīvi ietver šis viens notikums, ko šodien no jauna dzirdam pasludinām. Šī diena, Lielā diena, pārspēj visu, jo dāvā mums notikumu, kas ir nozīmīgākais visu notikumu starpā. Šī diena aicina un skubina. Viņš ir augšāmcēlies! Mostieties arī jūs! Krustā sistais, mirušais Pestītājs ir dzīvs! Dzīvojiet līdz ar Viņu!

Ticiet, paļaujieties — nemeklējiet pierādījumus kā izmeklētāji, ziņkārīgie, novērotāji, zinātnieki vai gadskārtējie tūristi. Neveliet neticības akmeņus! Atcerieties, ka Kristus, kas cēlies augšā, parādās saviem mācekļiem, saviem draugiem, bet ne ziņkārīgai pasaulei. Kopiet šo draudzību savās sirdīs, savā dzīvē.

Šajā Lielajā dienā ikviens arī prasīsim: kas ir tas, kas manai dzīvei piešķir augšāmcelšanās brīžus un kas to velk uz leju? Ka tiekam vilkti pie zemes, par to laikam varēsim liecināt bez apdomāšanās, bet vai lai noklusējam liecību par augšāmcelšanās notikumu? Kas tas ir, kas mūs ceļ? Lai liecinām: Dieva spēks un Kristus draudzība.

„... lai tāpat kā Kristus sava Tēva godības spēkā uzcelts no mirušiem, arī mēs dzīvotu atjaunotā dzīvē . . .“ (Vēst. romiešiem 6,4).

Mums vēl jāmācās dzīvot — kā jauniem, tā veciem. Ja jūs sakāt, ka jums nav iespējams šīs dzīves pārmaiņas piedzīvot, tad jums vēl trūkst paļāvības, ka Dievam visas lietas ir iespējamas.

Šī ir liela diena, jo tā ir Kristus Augšāmcelšanās diena. Tā kļūs vēl lielāka tev un man, ja ļausim Viņam mūsu dzīvi celt un veidot. Lai tā būtu mūsu diena!

Izveidojams ciešāks kontakts

Lai gan LNAK vēlēšanu komisija savu darbību jau praktiski izbeigusi, tās locekļi 4. aprīlī pulcējās Latviešu namā informātīva rakstura sēdē sakarā ar pēdējā sēdē pieņemtiem atzinumiem. Tie galvenokārt attiecas uz LNAK statūtu grozījumu jautājumu, lai rastu Kanadas latviešos lielāku interesi par savu centrālo organizāciju.

Pēdējās LNAK vēlēšanās par jaunu pierādījās, ka tajās piedalās tikai ap 25 proc. balsotāju no kopskaita, kam piesūtīti vēlēšanu materiāli. Vēlēšanu komisija bija lūgusi priekšsēdi J. Grodni izstrādāt attiecīgo statūtu punktu labojumu, ar kuriem viņš iepazīstināja sēdes dalībniekus. Pēc J. Grodņa ieskata jaunie grozījumi veidos ciešāku kontaktu starp LNAK, organizācijām un draudzēm, uzliekot tām lielākus pienākumus LNAK darbības sekmēšanā, kas varētu arī vairāk ieinteresēt vēlētājus un vairot to skaitu. Ar ierosinājumiem jau iepazinusies LNAK valde un tos iesniegs LNAK padomes sesijai, kas sanāks 20. un 21. aprīlī.

Vēlēšanu komisijas sēdē bija arī ieskats (A. Budrēvics), ka LNAK padomes vēlēšanu izkārtošana prasa daudz līdzekļu un pūļu, kādēļ turpmāk būtu apsverama doma par organizāciju un draudžu pārstāvju, kā arī individuālo LNAK biedru izveidotu LNAK padomi, līdzīgi, kā tas izkārtots Amerikas latviešu apvienības darbības struktūrā.

Komisijas sēdē bez priekšsēža J. Grodņa vēl piedalījās A. Budrēvics, O. Kļavenieks, I. Alksnis, V. Miklašēvics sen. un V. Miklašēvics jun. Komisijas loceklis A. Bērziņš savus ieskatus LNAK statūtu grozījumu jautājumā jau bija paziņojis vēlēšanu komisijas priekšsēdim. O. K.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. GADA 13. APRĪLIS, 15. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ie skats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Laiks jaunam kopējam darbam

Kad 2. pasaules karam izceloties Latviju okupēja padomju armija un mūsu valstī rīkojās komūnistu funkcionāri, tai pašā laikā parakstīja Atlantijas chartu, kas garantēja brīvību katram cilvēkam un katrai tautai. Mēs ticējām, ka Latvija drīz būs brīva. Gadi ir pagājuši, bet brīvība nav atjaunota. Mūsu galvaspilsētā Rīgā pašreiz ir vairāk nekā 320.000 krievu un tikai ap 300.000 latviešu. Ārpus pilsētām latviešu skaits gan vēl ir pārsvarā, bet krievu nolūks skaidri saredzams — pārpludināt Latviju ar krieviem un citiem iedzīvotājiem no austrumiem, lai pat nebūtu jārunā vairs par kaut kādu „Latvijas padomju sociālistisko republiku". Igaunijā, it īpaši Lietuvā, stāvoklis ir labāks, bet ja iznīcinās latviešu tautu, arī Lietuvai un Igaunijai pienāks tas pats liktenis. Krievu imperiālisms nekad nemēdz apstāties pusceļā.

Pašreizējā situācija (nerunāsim pa t. s. „detanti", ko komūnisti izmanto tik savtīgi, ka neviens to vairs neuzskata par paliekošu vērtību: ne krievu imperiālisms, ne komūnisms nav atteicies no nodoma paķļaut pasauli savai verdzībai) nebūt nenozīmē to, ka prezidents Niksons, vedot sarunas ar krieviem vai citām komūnistiskām valstīm, valdība vai kongress neapzinātos mūsu pretinieka mērķus.

Ja neesam naīvi, mums jāapzinās, ka karš mūsu zemes atbrīvošanai pašreiz ir neiespējams, bet mēs varam atgādināt mums nodarīto netaisnību un atkal un atkal prasīt mums nolaupīto tiesību atjaunošanu. Ka mūsu kopējais darbs nav bez sekmēm, to pierāda, piemēram, tas, ka lietuviešiem piešķirti 100.000 dol. radio raidījumu uzsākšanai no Radio Liberty.

Radio Liberty var lietot daudz atklātāku valodu nekā oficiālais Voice of America. Mūsu pienākums ir uzturēt latviešu tautas morāli un gribu cīnīties pret pārkrievināšanu. To dara Pasaules brīvo latviešu apvienība, BATUN, Amerikas latviešu apvienība, Daugavas vanagi, Amerikas latviešu republikāņu apvienība un Nacionālais fonds Zviedrijā. Visām šīm organizācijām tomēr ir grūti latviešus Latvijā regulāri informēt par stāvokli pasaulē, par komūnistu imperiālistu īstajiem mērķiem un starptautisko tiesību pārkāpšanu. To varētu darīt ar Radio Liberty regulāriem raidījumiem latviešu valodā.

Ja pašreizējais kongress un Niksona valdība piešķir līdzekļus lietuviešiem, tad mums ir tikpat lielas tiesības saņemt valsts budžetā līdzekļus raidījumu uzsākšanai latviski. To ir izpratis kongresa loceklis Roberts H. Stīls (R. H. Steele, M.C.) un iesniedzis kongresā rezolūciju H.R. 13354, prasot tūlītēju līdzekļu piešķiršanu radio raidījumu uzsākšanai arī igauņu un latviešu valodā. Bet lietas pašas no sevis nekustas, un mūsu pienākums (gan organizāciju veidā, gan individuāli) sākt plašu vēstuļu akciju. To pašu ieteicis kongresa loceklis R. H. Stīls pirms pāris dienām rakstītā vēstulē: "Hopefully, we will be able to get quick action by the Congress of this legislation. But it will take a concerted effort from all of us who are concerned about the plight of the Baltic people. Thus, I would hope that you would find time to write your own Congressmen and to the United States Senators to express your views on this subject."

Tādēļ ikviens tūliņ ķersimies pie darba. Rakstīsim visi: sava rajona tautas vietnieku nama loceklim un sekojošiem "House Appropriations Subcommittee on State, Justice, Commerce and Judiciary" locekļiem: John J. Rooney, Chairman; Sidney R. Yates, George F. Shipley, Robert H. Mitchel, Elford A. Cederberg.

Visiem lietojama sekojoša uzruna un adrese: Hon. (vārds), House Office Building, Washington, DC, 20510.

Var lietot arī šādu Amerikas latviešu apvienības paraugvēstuli:

Hon. John J. Rooney, M.C.
House Office Building
Washinton, DC, 20510

Dear Mr. Rooney:

Please support H.R. 13354 which would help to initiate the Latvian and Estonian language broadcasts by Radio Liberty. The House Foreign Affairs Committee recommended that initiation of the three Baltic language broadcasts be accorded a high priority but the 1975 budget includes only $100.000 for the initiation of the Lithuanian broadcasts. Appropriation of additional $200.000 would allow also the Estonian and Latvian broadcasts.

★ It is important that the House Appropriations Subcommittee on State, Justice, Commerce and Judiciary lend its support to end the exclusion of the Baltic languages from Radio Liberty broadcasts.

Ar zvaigznīti sāktais teikums ir jāgroza, ja šo vēstuli jebkurā versijā sūta tādiem kongresa locekļiem, kas nav piemiņētās apakškomitejas locekļi. Tāpēc šis teikums izsakāms apmēram šādi:

It is most important that you support H.R. 13354. We are sure that we can count on your support to end exclusion of Estonian and Latvian broadcasts from Radio Liberty.

(Jūsu vai Jūsu organizācijas vārds un adrese.)

Var rakstīt ar mašīnu vai arī rokrakstā. Svarīgi — rakstīt tūliņ! Tas neprasa daudz laika, neprasa lielus līdzekļus, bet vienīgi mūsu labo gribu panākt radio raidījumus uz Latviju latviešu valodā, tā vēlreiz apliecinot, ka ne mēs, ne brīvā pasaule nav Latviju aizmirsuši. Tam ir divējāda nozīme — palīdzēt latviešiem izturēt verdzību un arī rādīt, ka ASV valdība tiešām vēlas Baltijas valstu tiesību un patstāvības atjaunošanu. Lai arī kādi būtu Radio Liberty latvisko raidījumu panākumi, svarīgi, ka tas notiek ar ASV valdības atbalstu.

Labi, ja vēstules ir oriģinālas bet var lietot arī Voldemāra Korsta un Laimoņa Streipa sacerētos paraugus:

Piemēram:

Hon. Charles H. Percy
Senate Office Building
Washington, DC, 20510

Dear Senator:

We are well aware that you support the rights of Latvia. We thank you for this support. At this time, please do your best to get Latvians and Esto-

(Turpinājums 7. lp.)

Lasītāju vēstules.

JĀRADA NACIONĀL-POLITISKO DARBINIEKU KOPAS

PBLA priekšsēdis Uldis Grava kādā runā izteicies, ka mūsu vienīgā cerība esam mēs paši. Viņš mūsu tautas brīvības problēmu pareizi sapratis, jo citi nerūpēsies, lai saglabātu latviešu tautas eksistenci un atgūtu tai neatkarību. Latviešiem dzimtenē un svešumā nepietiek ar savas valodas un kultūras saglabāšanu vien, bet jākāpina nacionālpolitiskā domāšana un gatavība politiski cīnīties par savas tautas interesēm, iesaistot mūsu labākos spēkus. Mēs gan vienmēr esam bijuši ar mieru upurēties savas tautas un tēvzemes labā, bet neesam veltījuši pienācīgu uzmanību nacionālpolitiskai filozofijai. Demokratiskajās iekārtās politiskajās partijās izkristallizējas ierosmes, priekšlikumi, politiskas platformas. Tajās izvirzās spējīgākie politiskie darbinieki, kamēr mūsu trimdas jumta organizācijas nacionālpolisko darbā balstās tikai uz nedaudzām personām, kam praktiski atliek vadīties tikai no personiskiem ieskatiem. Netiek izmantotas demokratiskās iekārtas priekšrocības, kur par tautas problēmām rūpējas ne tikai ievēlētie pārstāvji, bet visi, kam par to ir interese un dotumi. Lai nacionālpolitisko darbību vairāk iedzīvinātu, būtu izveidojams iestādījums, kas veiktu trūkstošo politisko partiju lomu. Atrisinājums būtu, ja trimdas zemju jumta organizācijas resp. to politiskās un informācijas nozares noorganizētu nacionālpolitisko darbinieku kopas, iesaistot tajās arī mūsu jaunāko paaudzi, kam būtu interese darboties mūsu nacionālpolitiskajā laukā. Mūsu jaunajā paaudzē tagad ir zinātņu doktori, profesori un citi izglītoti spēki, kas speciālizējušies attiecīgās zinātnēs. Viņu pienākums, lielāks nekā citiem, būtu veltīt savas spējas savas tautas un tēvzemes labā. Nepietiek tikai ar dažiem gadījuma rakstura referātiem un paneldiskusijām vien. Nacionālpolitisko kopu organizētājiem būtu jārūpējas arī par kopu darbības programmu, sevišķu vērību veltījot augsta līmeņa referātiem par mūsu nacionālpolitiskajām problēmām, ar sekojošām diskusijām par dažādu politisko uzskatu analizi un konstruktīvu kritiku un ierosinājumiem par spēcīgas nacionālpolitiskās darbības izveidošanu. Šīs kopas tādā kārtā būtu kā ideju, padomu un ierosinājumu avots mūsu vēlētām pārstāvniecībām, reizē veidojot rezerves mūsu nacionālpolitisko uzdevumu veikšanai un darbības kāpināšanai.

J. Čipāns, Grimsbijā, Ont.

PRETRUNAS

Imants Sakss L. A. 30. marta numurā, rakstot par E. Karlsoni-Bērziņu, apgalvo, ka jubilāre bijusi Latvijas meistare augstlēkšanā un 1927. gadā pārspējusi pasaules rekordu lodes grūšanā. Augstlēkšanā meistartituls ir pretrunā Čikas un Gubiņa sporta vēstures datiem. Kā gan Karlsonei 1927. gadā ar 10,89 m. rezultātu bija iespējams pārspēt Annelizes Henochas 1925. gada 16. augustā Leipcigā uzstādīto 11,57 m. rekordu? Un bez Henochas vāciešiem 1927. gadā vēl ir bijušas 2 citas 11-metrinieces lodē — Ruta Lange un Grēta Hēbleine!

Bazējoties uz gaistošu atmiņu un dažām nodzeltējušām avīžu lapām, trimdā ir pasākts Karlsoni un Smiltnieci dēvēt par pasaules rekordistēm. Ka tam nav pamata, par to var pārliecināties IAAF. archīvos un oficiālajos rekordu sarakstos, tāpat Starptautiskās sieviešu vieglatl. savienības atstātajos dokumentos, sporta vēsturnieku un statistiķu publikācijās.

Elfrīda Karlsone-Bērziņa ir pārstāvējusi Latviju Olimpiskajās spēlēs un pasaules meistarsacīkstēs Prāgā. 1930. gada 8. septembrī viņa ar 31,76 m. rezultātu šķēpa mešanā ir ierindojusies 7. vietā (uzvarētāja — Elza Šūmane — 42,32 m.). Mazākās sacīkstēs ir paveicies vēl labāk, un uzņēmīgās tautietes panākumu pūrs ir pietiekami pilns, lai to vēl nevajadzīgi kuplinātu ar „rekordiem", kas radušies sporta rakstītāju nekompetences vai sensāciju un jaunumu kāres dēļ.

Arvīds Zakis,
Stouffville, Ont.

ČETRI SARĪKOJUMI

Pirms pagājušā gada ALAs kongresa ALAs valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners presē izteicās, ka kongresos ar katru gadu spraigums mazinoties. Nākošais kongress paredzēts maija sākumā Kalamazū. Tajā paredzēti četri sarīkojumi — divas „atklāšanas", koncerts un balle. Nav apšaubāma kultūrālo pasākumu rīkošana, to vērtība un nozīme, bet katram ir savs laiks un vieta. ALAs kongress tomēr nav sarīkojumu apmeklēšanai. Cik pēc tiem atliks laika kongresa lietiškajām pārrunām? Daudz laika izšķiež arī ar apsveikumiem, ko varētu izdarīt pie kopējā vakariņu galda, tā ietaupot pāris stundu dārgā darba laika. Nav nepieciešama kongresa klātiene arī Gaŗezerā, tā saskaldot dārgo laiku. Vai grāmatu klēts atklāšanai tā nepieciešama? Gaŗezeram vajadzīga nauda un latviešu bērni. Te kongresa delegāti ar savu klātieni maz varēs līdzēt. Grāmatu klēts atklāšanu varētu iekārtot kongresa trešās dienas pēcpusdienā kopējā atvadmielastā

J. Dimants sen.,
ALAs mūža biedrs, Aijovā

LPB KANADAS KOPA NAV VAINĪGA

Latvija Amerikā 23. febr. numurā ievietota kaŗa invalida un dzejnieka Metimne vēstule sakarā ar Oļģerta Liepiņa 50 darba gadu atceri Latviešu namā Toronto, kur vēstules rakstītājam paskaidrots, ka „invalidiem brīva ieeja nav paredzēta". Šo sarīkojumu nerīkoja LPB Kanadas kopa, bet Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozare. Paldies kaŗa invalidam, dzejniekam un cīņu līdzgaitniekam, kas stāv sardzē par māti Latviju un saviem līktenbiedriem kaŗa invalidiem, kas cietuši visvairāk!

Lāča Ķepa Sadberijā

BRĒKULIS

Ļoti izteiksmīgs ir Dadža zīmējums L.A. 2. marta numurā, kur lācis šūpo nepatīkamo brēkuli. Krievu lācis šūpo trimdas latviešus, lai tos iemidzinātu, un slavē tos, kas Latviju apciemo, tā ievedot komūnistiem dolarus ar ko iepirkt amerikāņu baltmaizi. Lācis prot brēkuli ne vien auklēt, bet arī pierunāt ASV prezidentu pārdot kviešus. Paldies māksliniekam par šo atjautīgo zīmējumu!

J. Radziņš Detroitā

ILINOJAS LATVIEŠU FEDERĀLĀ KREDITSABIEDRĪBA

ČIKĀGAS LATVIEŠU NAMĀ

ILLINOIS LATVIAN FEDERAL CREDIT UNION

4146 North Elston Avenue

AIZDEVUMI

Mainīga lieluma aizdevumi ar tūlītēju izmaksu pēc telefoniska pieprasījuma

līdz $2,500

Personīgi aizdevumi līdz $10,000 uz 10 gadiem.

Likme 1% mēnesī no nenomaksātās summas, jauniem spēkratiem likme 0,8%.

Aizņēmēju dzīvības apdrošinājums līdz $10,000 un noguldītāju līdz $2,000 bez maksas līdz 70 g. v.

NOGULDĪJUMI

Likme 6% gadā bez laika un daudzuma ierobežojumiem.

Atstājot šos augļus pie noguldījuma, likme kļūst 6,14%.

Katrs noguldījums apdrošināts pie federālās valdības līdz $20,000.

Brīvas krājkases — „cūciņas" sīknaudas krāšanai jauniešiem.

Noguldījumu procentus izmaksā katrus trīs mēnešus. Noguldot līdz 10. mēneša dienai, procentus izmaksā no mēneša sākuma.

Birojs atvērts pirmdienās un trešdienās no pl. 7 — 9 vak.

Telefons 588-2085.

Par biedru var kļūt katrs latvietis, kas iestāšanās laikā dzīvo Ilinojā.

Lielākā latviešu kreditsabiedrība ASV.
Bilance 4. 30. $850,000.

Pieckārtīgs pieaugums četru gadu laikā.

Emila Melngaiļa dziesmas

II

Latviešu tauta vislabāk pazīst Melngaiļa koŗa dziesmas, it sevišķi viņa tautasdziesmu apdares. To skaits sniedzas simtos. Tā koŗiem a capella varam pieminēt 50 oriģinālāzdziesmas, no kuŗām pašas ievērojamākās jāatzīmē: Daba i dvēsele (Rainis), Dievs dod latvju zemītei, Jau vakarblāzma dziest, Jūrnieku dziesma (Rainis), Latgale mīļā (Austriņš), Latviešu rekviems (4 daļas — Plūdons), Mēness starus stīgo (Aspazija), Saki jel, saulīt (M. Siliņš), Senatne (Rainis), Sirds tik grūta (Rainis), Tautai (A. Pumpurs), Pastarā tiesa (Rainis), Ozoli Baltijā (Blaumanis), Rudens (Blaumanis), Un ja uz Betlemi es ietu (Poruks), Mūsu Tēvs, Dāvida 19. dziesma, Pirmo dziesmu svētku piemiņai (Igatiets — E. Melngailis) u.c. Diemžēl, dažas no šīm dziesmām nav caurmēra trimdas koŗiem pa spēkam, un jaunie latvieši tās vairs nedzirdēs. No latviešu tautasdziesmu pušķojumiem jāmin: Gaismiņa ausa, Bij' man vienas rozes dēļ, Kade pārnāksi, bāleliņ (lībiešu dziesma), Kūko mana dzeguzīte, Lokatiesi mežu gali, Meita sēde kuražā, Bārenītes slavināšana, Pūt vējiņi, Rīgas torņa gala zīle, Tautumeita mellacīte, Tumša nakte, zaļa zāle, Viens gans nomira, Zīļu vainadziņš, Tasputniņis daiļi dzieda, Svešā zemē, Kungi brauca Vāczemē, Cīruļa vedības un 200 citas. Viena no interesantākām Melngaiļa dziesmu pūra daļām ir oriģinālāzdziesmas ar tautasdziesmu tekstu, tad dziesmas tuvu tautas melodijām, tautasdziesmu pārveidojumi un pārfrazējumi, piem. Beidzamās rozes (?), Dzērājpuisis (oriģināls), Jāņu vakars (oriģināli ar t. dz. pārveidiem), Man māmiņa piesacīja (oriģināls), Rožulauks (oriģināls) u. c. Šis ir visgrūtāk atšķetināmais Melngaiļa mūzikas kamols, jo dažreiz meldija figūrē kā oriģināls, citreiz kā tautasdziesmas pārveids, bet parādās arī vārdi — „laikam ir" vai „laikam nav" . . .

Daudzas no šīm dziesmām sakopotas Birzēs i norās 10 grāmatās, pēdējā iznākusi tikai pēc komponista nāves Olģerta Grāviša redakcijā. Pēdējā grāmatā redzam arī pa chromatismam un modulācijai, no kā redaktors atvasina pārsteidzīgu spriedumu par Melngaiļa it kā jauniem meklējumiem un „perspektīvām". Tam neticu, jo minētie piemēri nav tautasdziesmās, bez tam Melngailim ļoti patika „velnu dzīt", lai kaitinātu skaugus un ienaidniekus, it sevišķi, lai sajauktu kritiķu domāšanu un „sistēmu". Joprojām Melngailis un diatonisma princips latviešu tautasdziesmā nav šķirami. Taču Melngailis nebija vienīgais diatoniķis, tādu vēlāk saradās daudz. Tikai Melngailis bija tas, kam šis diatonisms skanēja, jo tas bija apvienots ar dziļu un patiesu intuiciju un sirsnīgu mīlestību pret latviešu dainu. Mīlējuši ir daudzi un mīlēs vēl, bet vai vēl kāds varēs parādīt Melngaiļa intuiciju, to rādīs nākotne.

Melngailim ir apmēram 40 oriģināldziesmu solo balsij ar klavieŗu pavadījumu, no kuŗām jau minēju Zeltītās lapas (Rainis), bet popularitāti ieguva arī Sīkie pirkstiņi (Rainis), Nelij mēnesnīcas (Blaumanis), Sena paziņa (Rainis) u.c. Tāpat šinī žanrā pieskaitāmas apm. 100 tautasdziesmu apdares vai pārveidojumi solo balsij. Ir arī pa duetam ar klavierēm.

Varbūt daži lasītāji nezinās, ka Melngailis rakstījis arī simfoniskam orķestrim, piem., simfoniskais tēlojums Velnu rija (1924. g.), Zilais kalns (1926. g.). Darbu saraksts rāda arī stīgu kvartetu, klavieŗu un vijoļu miniatūras, dažādus skaņdarbus pūtēju orķestrim un visbeidzot — baltu Maija (Turaidas Roze, 1926. g.). Rakstuŗīgi, ka visus šos darbus brīvās Latvijas mūzikālās aprindas neatzina, piem., balets Maija vēl šodien nav izrādīts. Arī Velnu rija un Zilais kalns spēlēti tikai nesen. To visu grūti saprast, jo visādi daudz mazvērtīgāki darbi tika spēlēti Latvijas estrādēs, piem., Sproģu Jūlija Zemgales koncerti, Ķiploka-Mētras uvertīras, Mārtiņa Jansona Tobago opera u.t.t. No Melngaiļa baleta Maija esmu redzējis tikai fragmentu Maijas dejai ar rečitāciju. Toreiz jūsmot nevarēju, likās, ka atkal trūka „spožuma". Gadiem pejot, jāatskarst, ka latviešu tautas būtība un daļa ne vienmēr spožumā jāietērpj.

Savu darbu vokāli instrumentālās apdares Melngailis iekārtoja Rīgas radiofona „Deviņu bāleliņu" ansamblim, kuŗā piedalījās rosīgs Melngaiļa dziesmu tulkotājs bass Herberts Ozolītis, arī no Vidzemes jūrmalas, tāpat Edgars Plūksna un Konstance Bērziņa.

Kā folklorists Melngailis 1949. g. sarakstīja „Latviešu dancī" un vēlāk latviešu tautas vajadzībām nodeva Latviešu mūzikas folkloras materiālus 3 daļās (Kursa, Maliena un Vidiena) no 1951.-1953. g.

Melngailis daudz rakstīja arī latviešu presē par folkloras, mūzikas un valodniecības jautājumiem, ieskaitot daudz polēmiku. Teodoru Reiteri viņš pavisam netaupīja, arī Marisu Vētru nosauca par „mūzikālo burlaku". Pa zilai acij saņēma gan Vītols, gan Kalniņš, Mediņš, Graubiņš un citi. Nav brīnums, ka Ulmaņa laikā viņu izsvieda no preses biedrības, par ko asi protestēja Anna Rūmane-Ķeniņa. Visumā jāsaka, ka trimdas sabiedrība varēja būt ļoti laimīga, ka Melngaļa nebija viņu vidū.

Taču mans temats ir Melngaiļa dziesmas. Kas tad tās tik burvīgas un skanošas radīja? Kas ir tās iezīmes to individuālitātei, pievilcīgumam un latviskumam?

Techniski Melngailis diatonisma robežās lieto polifoniju, piešķirdams katrai balsij savu noteiktu meldiju. Viņš negriež ceļu t.s. disonancēm, piem., parallēlās sekundās, septīmās, tāpat mīl tukšās kvartas un kvintas. Ievērojama vieta ierādīta oktāvām un parallēliem kvartsekstakordiem. Neviens korists nevar teikt, ka man ir tā meldija, citiem pavadījums. Visiem ir meldija. Un katru, pat necilāko meldiju, Melngailis prata ietērpt varavīksnes spodrumā.

Pēkšņi manas sīkās pusnakts pārdomas pārtrauc paša Melngaiļa pērkonīgie un skarbie vārdi: „Mans mūzikālais talants ir ļoti sīks. Ar viņu man nav ko lepoties. Tikai viena valdoša ideja — pieglausties rakstā pie tautasdziesmas." Jā — pelēka ir tikai teorija, bet Melngaiļa vārdi rāda, ka latviešu folklorai piemīt glābšanas un dzīvības spēks. To sapratuši arī daudzi latviešu rakstnieki, gleznotāji un skaņu mākslas darbinieki. „Kur tu glābsi savu dzeju?" kādreiz kliedza Aleksandrs Čaks.

„Cik sīka mūsu zemīte uz kartes, tik diža viņa tiešamībā, ceļus mērojot. Šai dižumā atkal kāda dažādība, kāds dabas dailes dainojums!" Tā atbildēja Melngailis.

Latvijas folklorā un vēsturē ir glābušies un vēl šodien glābjas tās dailes darbinieki. „Neraud, māsiņa, nežēlojies," saka senā daina Melngaiļa pušķojumā. „Nu Dieviņi tavā vaļā, nu tavā rociņā," paļāvīgi lūdzas dziesma ar Melngaiļa ietērpu.

(Turpinājums 4. lp.)

Piespriestas ģen. Goppera balvas

Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera balvu ieguvēji 1973. gadam paziņoti 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera 98. dzimšanas dienā.

Balvu literātūrā ieguvis Gunars Janovskis par romānu Uz neatgriešanos. Vērtēšanas komisijas atzinumā teikts, ka romāns „. . . ir literāri vērtīgs darbs par līdz šim neaprakstītu temu un posmu nesenā Latvijas vēsturē. Tas izgaismo latviešu un baltvācu attieksmes Latvijas neatkarības pēdējos gados . . . Darbam cauri vijas trūcīga latviešu zēna un jaunekļa cīņa par vietu savā zemē, savā Latvijā, kas ir maz aprakstīta tema (daudz ir aprakstīta latviešu jauniešu centība Latvijas priekšneatkarības posmā) . . . Skaisti ir tēlota jauniešu mīlestība Rīgas jūras līča, Daugavas, Rīgas pilsētas un Latvijas vēstures traģisko notikumu fonā . . . Darbs izmantojams kā illustrācija latviešu skolu un jaunatnes organizuciju darbā."

Goppera balvas laureāts rakstnieks Gunars Janovskis. Viņa jaunāko darbu Sarkanā krāce drīzumā sāks iespiest Latvija Amerikā.

Balvu tēlotājās mākslās ieguvusi Daina Dagnija par gleznām Ieceļotāji, Koklētājas un Latviešu bērni, kas pieder ciklam Latvieši trimdā. Vērtēšanas komisijas atzinumā teikts, ka „Darbi gleznoti māksliniecei raksturīgā grifiski glezneciskā stilā, apvienojot modernisma iestrāvotu gleznieciību ar latviski nozīmīgu tematiku, ļaujot skatītājam, sevišķi jaunatnei, spriest, ka latviskas temas piemērojamas arī laikmetīgam izteiksmes veidam."

Atzinības raksts tēlotājā mākslā piešķirts Ardim Vinkleram par maketiem skatuves ietērpam Annas Brigaderes pasaku lugai Princese Gundega un karalis Brusubārda.

Atzinības raksti latviešu jaunatnes latviskā audzināšanā par veikto darbu pie grāmatas 88 latviešu tautas dejas un apdares piešķirti A. Bāliņam, M. Ezerkalnei, A. Jansonam, E. Kalviņam, J. Kūlim, Z. Miezītim, L. Morusai, I. Saksam un V. Zuntakai.

Vērtēšanas komisijā darbojās: literātūrā — R. Sināte un L. Muižniece; tēlotājā mākslā — E. Šturma un J. Annus. No fonda vērtēšanas komisijā darbojās B. Budkēvics, A. Ozols, J. Padegs un F. Sīpols.

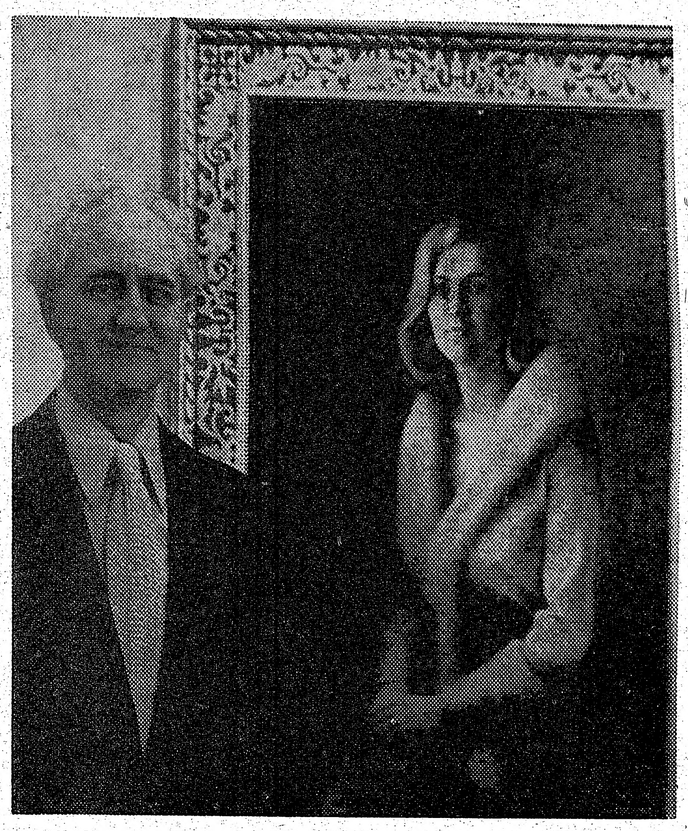

Mākslinieks Eduards Vingris pie sava jaunākā portreta: Dr. Sarma Damane. Foto: J. Ligers

Ed. Vingrim gleznu izstāde

Eduards Vingris taupīgi rāda publikai savus darbus. Gandrīz turpat desmit gadu laikā māksliniekam Toronto šī būs tikai piektā izstāde. Tas nav daudz, ja zinām, ka ir gleznotāji, kas rīko izstādes vai katru gadu un ar lielu darbu klāstu. Vingra izstādes „mērs" parasti ir ap 30 gleznu. Arī šā gada izstādē redzēsim tikpat daudz viņa jaunāko darbu, to skaitā arī vairākus portretus. Izstāde ilgs no 19. līdz 28. aprīlim Sv. Jāņa baznīcas zālē, kur to 19. aprīlī pl. 8 vakarā atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs.

Iepriekšējā Eduarda Vingra izstāde šinīs pašās telpās bija tikai pirms trim gadiem — 1971. gadā. Arī starp pirmo (1965. g.) un otru (1968. g.) izstādi bija trīs gadu starplaiks. Tas tomēr nenozīmē, ka mākslinieks nestrādātu daudz. Viņš saviem darbiem ziedo ļoti daudz stundu, jo sagatavo ne vien audeklus, bet izgriež arī logātus, kas ir mākslas darbi arī. Tā gleznotājam pašlaik ir kāda liela apmēra portrets, kuŗam patērējis jau 150 darba stundu, bet kopā ar ielogojumu to skaits sasniedz jau 200; tā sauktais laika trūkums pēc viņa domām ir tikai aizbildināšanās, „jo zeme tagad ātrāk negriežas". Kvantitātes vietā kvalitāti, disciplīnu arī mākslā, — saka mākslinieks, rodot no klasiskās mākslas atpūtu impresionismā, bet ironizēdams par modernās mākslas virzienu.

Eduards Vingris glezno spāņu mākslas ietekmē. Sanfernando akadēmijā, Madridē, aizvadītie seši studiju gadi, kuŗus viņš pabeidzis ar „Profesor del Debujo" gradu, izvirza Eduardu Vingri latviešu gleznotāju vidū ar gluži īpatu pārdzīvojumu, kuŗu, rakstot par viņa otru izstādi 1968. gadā Toronto, T. Ķiķauka apzīmējis par „tuvošanos maģiskajam reālismam". Pēc Madrides akadēmijas beigšanas Ed. Vingris 1962. gadā ar Paderevska fonda stipendiju uzturējās divus gadus Indonēzijā, kur lasīja lekcijas par Ziemeļamerikas un Eiropas mākslu, kā arī sarīkoja savu darbu izstādi Jāvas salā. Viņa „klusās dabas" un portreti ir ar ļoti izteiktu garīgu notēlojumu un krāsu techniku. Mākslas kritiķi uzskata Ed. Vingri par pašreiz spējīgāko latviešu portretistu svešumā. Viņš ir izteikts gaismu un krāsu meistars arī savos pārējos darbos, kuŗus mums rādīs savā šī pavasaŗa izstādē.

—ls—

Latviešu Fonds

Šī gada 14. septembrī projektiem latviešu kultūras un audzināšanas laukā piešķirs apmēram $7000.-. Par projektiem balsos LF balstiesīgie dalībnieki, naudas devēji un aizdevēji.

Projektu pieteikuma lapas pieprasāmas pie LF projektu komisijas vadītāja Voldemāra Gulēna, 39 Chaplin Cres., Toronto, Ont., M5P 1A2, Canada. Tālrunis: (416) 482-6747.

Projektu pieteikumi komisijai iesniedzami līdz š. g. 30. aprīlim.

Kanadas DV delegātu salidojumā ceļojošo vairogu, ko piešķir sekmīgākai DV nodaļai, šogad saņēma Sv. Katrīnu nodaļa. Attēlā pa labi DV KV priekšsēdis E. Krūka pasniedz vairogu DV Sv. Katrīnu vanadžu kopas priekšniecei Mildai Vītolai un nodaļas priekšniekam Pēterim Vītolam. Pa kreisi — Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne piesprauž DV zelta nozīmi Sv. Katrīnu vanadzei Ārijai Freimanei. Foto: Verners Cinis

Rūpes citu labā

KANADAS DAUGAVAS VANADŽU 22. SALIDOJUMS

Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, atklājot Kanadas vanadžu 22. salidojumu 30. martā karalienes Aleksandras skolas telpās Toronto, mudināja vanadžu saimi vārdiem: „Saslēgsimies vēl ciešākā draudzības lokā, izvērtēsim savu darbu, bet nekad neķlūsim pašapmierinātas, un ņemsim līdz kvēlu sirdi rītdienas darbam!" — Salidojuma dalībnieces pēc ilgākām pārrunām panāca, ka līdzšinējā Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, kuŗa līdz ar vanadžu valdi bija atteikusies kandidēt, arī turpmāk uzņēmās Kanadas vanadžu vadību.

Pēc piedalīšanās Latviešu leģiona kauju atceres dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā un 24. Kanadas DV delegātu sapulces atklāšanā DV namā Toronto vanadzes pulcējās 22. salidojumā.

Arī šis salidojums, tāpat kā citi iepriekšējie, liecināja, ka draudzība un sadarbība ar kaimiņzemes vanadzēm turpinās, jo salidojuma darba sēdē piedalījās arī ASV vanadžu priekšniece Anna Tīdemane, vanadžu lietu referente Anita Utināne, bij. ASV vanadžu priekšniece Verena Freija, DV Bafalo apvienības vanadžu kopas priekšniece Anna Štrausa, Ročestras — Biruta Pāliņa, Bostonas vanadžu pārstāve Dagmāra Antiņa un vēl vairākas Bafalo un Ročestras kopu vanadzes, — viešņas kopā bija pavisam 10.

Bez tam garo ceļu no Minsteres, Rietumvācijā, uz Toronto bija mērojusi arī DV Kanadas valdes un DV Centrālās valdes jaunatnes nozares vadītāja Baiba Šmita-Kalēja, patīkami pārsteidzot un iepriecinot Kanadas vanadzes.

Salidojumā piedalījās pavisam 59 vanadzes, no kuŗām 37 bija delegātes, reprezentējot 14 kopas, pie kam vistālākās delegātes bija DV Montrealas vanadžu kopas jaunā priekšniece Ērika Vītiņa un Sadberijas — Valerija Meija.

Rakstveidā 22. salidojuma dalībnieces sveica vanagu priekšnieks Jānis Frišvalds, vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, Vilis Hāzners, Austrālijas vanadžu priekšniece Elga Rodze-Ķisele, Vācijas — Tamāra Gūtmane, DV Minesotas apvienības vanadžu kopas priekšniece Zelma Būlāte, Britu Kolumbijas — Māra Sīle un Manitobas — Ludviga Smolinska. Uzsākot darba sēdi, vanadzes ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsauktās divas Toronto vanadzes — Veru Birgeri un Anastasiju Brūniņu.

Zināmas grūtības radīja Kanadas vanadžu valdes ievēlēšana, kas bija paredzēts salidojuma darba kārtā, jo rakstveida vēlēšanas nevarēja notikt, 11 kandidātēm un arī līdzšinējai Kanadas vanadžu valdei kandidātūru neuzturot. Lietišķu debašu rezultātā līdzšinējā vanadžu priekšniece M. Jonāne tomēr kandidēja. Arī valdes sekretāre Nora Pulciņa palika valdē uz vienu gadu, kuŗas vienprātīgi ievēlēja no jauna, pie kam par trešo valdes locekli ievēlēja Āriju Freimani, kandidātēs paliekot Milijai Zvejniecei, abas no Sv. Katrīnām.

Pārrunājot Kanadas vanadžu valdes turpmākās vēlēšanas, salidojuma delegātes vienprātīgi pieņēma Hamiltonas vanadžu kopas ierosinājumu: katru gadu Kanadas vanadžu valdē pārvēlēt vienu personu.

Turpinājumā ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane īsumā raksturoja turienes vanadžu darbību, norādot, ka ASV darbojas 934 vanadzes, no kuŗām apmēram ⅔ ir „spēka" gados. Vanadzes sastāv 23 kopās, pie kam lielākā kopa ir Minesotas ar 87 vanadzēm. 14 kopām ir sava kase, aptverot 17.387 dol. Darbojas 6 vanadžu dziesmu ansambļi, arī priekšnesumu materiālu krātuve. Vanadžu kopas izkārtojušas 33 patstāvīgus sarīkojumus, bijušas čaklas palīdzes arī 130 DV apvienību sarīkojumos.

Turpmākās darbības ietvaros salidojuma dalībnieces pieņēma DV Mēnešraksta vanadžu nodaļas redaktrises Tonijas Krūkas un Anglijas vanadžu referentes Austras Liepiņas ierosinājumu: ievietot DV Mēnešrakstā to vanadžu intervijas, kas darbojas par rakstniecēm, dzejniecēm un māksliniecēm. Tāpat vienojās arī turpmāk rīkot gadskārtējo sarīkojumu Romas pagrabiņš, tā izkārtošanā iesaistot apkārtnes kopu vanadzes un galvenokārt jaunatni. Nolēma, ka vēlama arī Kanadas vanadžu loterija, lai gūtu līdzekļus aprūpes darbam un kultūrālo mērķu īstenošanai. Joprojām materiāli atbalstāms mūsu nacionālpolitiskais laikraksts Latvija Amerikā, gada laikā savācot vismaz 25 jaunus abonentus un attiecīgajā kontā iemaksājot 5% no vanadžu kopu sarīkojumu atlikuma.

No kopu delegāšu ziņojumiem turpmākās darbības ietvaros izrietēja, ka arvien vairāk kopas praktizē sadarbību ar kanadiešu un etnisko grupu organizācijām. — Londonas kopas priekšniece Ilga Bērziņa minēja, ka vanadzes šinīs dienās piedalīsies baltiešu izstādē ar atsevišķu stendu, bet Hamiltonas kopas priekšniece Elza Šteina norādīja, ka kopa iesaistījusies turienes daudzkultūru centra aktivitātēs, kā arī tautas deju mākslas padomē.

Par Sv. Katrīnu teicamajiem panākumiem latviešu tautas tradiciju un kultūras reprezentēšanā kanadiešu sabiedrībā stāstīja Ārija Freimane, kuŗa veic sakarnieces pienākumus ar kanadiešu organizācijām. Sv. Katrīnu kopa jau 6 gadus sastāv daudzkultūru centrā, kuŗā aktīvi darbojas 22 tautības. Nesen sekmīgu darbību uzsācis etnisko grupu simfoniskais orķestris un jauniešu koris, kuŗi kopā ar turienes jauniešu tautas deju grupu Jandāliņš iecerējuši šai vasarā ceļojumu uz Dāniju. Tāpat vanadzes divi reizes izkārtojušas latviešu piedalīšanos turienes televīzijas raidījumos, vanadzēm pašām demonstrējot un stāstot par latviskām Ziemsvētku tradicijām, bet otru reizi — iepazīstinot kanadiešus ar kokli un koklētāju grupas sniegumu. Druvas kopas pārstāve Marija Beņķīte informēja, ka pat turienes mazā vanadžu saime iecerējusi rīkot latviešu un kanadiešu draudzības vakaru.

Salidojuma dalībnieces savā vidū sirsnīgi sveico Ošavas kopas jauno vanadžu priekšnieci Toniju Stārasti, kuŗa, uzņemdamās kopas apsikušo darbību iedzīvināt, rīko plašu bērnu modes skati jaunatnes ieinteresēšanai. Toronto vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone ziņoja, ka Toronto DV jaunieši arī šovasar piedalīsies starptautiskajā Karavānā un ka tautas deju kopa Daugaviņa iepriecina veco ļaužu mītņu iemītniekus. Salidojuma darba sēdi vadīja Astrīda Robežgruntniece (Hamiltona), protokolēja Milija Zvejniece (Sv. Katrīnas).

Salidojuma dalībnieces sirsnīgi pateicās Bramptonas vanadžu kopai par dievnama altāŗa greznošanu ar sarkanbaltsarkaniem rožu ziediem.

Salidojuma izskaņā Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne pateicās ASV viešņām, salidojuma vadībai, nama mātei, kopu priekšniecēm, delegātēm un pārējām vanadzēm par 22. salidojuma sekmēšanu un aicināja: „Lai kā prieka, tā pārbaudījumu brīžos mēs atkal no jauna apņemamies strādāt un rūpēties citu labā, jo mēs esam daļa no DV organizācijas!"

ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane, atvadoties no Kanadas vanadžu saimes, arī pārējo vanadžu vārdā, sirsnīgi aicināja vanadzes piedalīties ASV vanadžu 20. salidojumā 20. un 21. aprīlī Indianapolē. **T. G.**

Kanadas Daugavas vanadzes arī turpmāk vadīs līdzšinējā priekšniece Monika Jonāne, augšēja attelā viņa redzama kopā ar E. Jaunzaru Kanadas DV delegātu sapulces un vanadžu salidojuma laikā, rūpējoties par organizātorisko darbu jau laikus pirms abām lielajām sanāksmēm, lielu daļu darba slodzes iznesdama uz saviem pleciem. Foto: J. Liģers

DV kultūras balvas

1. Atzīmējot savu 30 gadu darbību ar DV 3. globālām dienām no 1976. gada 29. augusta līdz 4. septembrim Londonā, Anglijā, un vēloties radīt ko paliekamu, Daugavas Vanagu organizācija izsludina sacensību literātūrā, mūzikā un tēlotājā mākslā.

2. Darbu temati un forma neierobežota.

3. Godalgojami tikai iepriekš nepublicēti darbi.

4. Balvas literātūrā 1000 dol, mūzikā 1000 dol., un tēlotājā mākslā 1000 dol.

5. Katrs mākslinieks vai rakstnieks var piedalīties sacensībās ar ne vairāk kā diviem darbiem.

6. Visi iesniegtie darbi parakstāmi ar pilnu vārdu un uzvārdu.

7. DV organizācija patur mūzikā un literātūrā apbalvoto darbu izdošanas pirmtiesības viena gada laikā no balvu piešķiršanas.

8. Žūrijas komisijas:
literātūrā ieteicis DV CV ideoloģiskās nozares vadītājs V. Hāzners:
Jānis Bičolis, valodnieks un literātūrvēsturnieks,
Anšlavs Eglītis, rakstnieks un kritiķis.
Vilis Hāzners, redaktors, DV CV ideoloģiskās nozares vadītājs,
Kārlis Rabācs, dzejnieks un redaktors,
Nora Valtere, valodniece un literātūras kritiķe.
Godalgošanai paredzētie darbi jāiesūta Norai Valterei, 1416 East 4th Street, Brooklyn, N.Y. 11230, USA līdz 1975. gada 30. jūlijam.
Mūzikā — ieteicis DV CV kultūras nozares vadītājs E. Krūka:
Jānis Kalniņš, komponists un diriģents,
Alfrēds Štrombergs, diriģents,
Imants Sakss, komponists un diriģents.
Godalgošanai paredzētie darbi jāiesūta I. Saksam, 283 Hess St. South, Hamilton, Ont., Canada, līdz 1975. g. 30. jūlijam.
Tēlotājā mākslā — ieteikusi DV 3. globālo dienu rīcības komiteja:
Ēriks Žilinskis,
Imants Laugalis un
Vitauts Sarkans, visi no Anglijas.
Godalgošanai paredzētie darbi jānodod DVF grāmatnīcā, 72, Queensborough Terrace, London W.2 3SP, England līdz 1976. gada 30. jūlijam. Darbi pēc izstādes turpat saņemami atpakaļ.

9. Žūrijas komisijām tiesības balvas sadalīt, bet ne vairāk kā uz divām daļām, vai tās nepiešķirt.

10. Līdzekļus balvām dol visas DV zemes, proporcionāli biedru skaitam.

DV Centrālā valde

Emīla Melngaiļa...

(Turpinājums no 3. lp.)

„Tad augšā kāps pilskalns," cerīgi vizmo brīvības domas saulstars Melngaiļa krāsainajā audumā. „Tās jundas rītu," sauc Raiņa vārdi Melngaiļa Zeltītās lapās.

Esam daudz dziedājuši vakarjundas. Bet ir arī rīta junda. Tās skaņas dzirdam arī šogad, kad latviešu koŗi modušies šī nacionālās dziesmas meistara mākslu un dzīves mudi suminât, ks brīnišķīgā kārtā saskan ar senseno un mūžīgo saucienu — Līgo! Šī rīta junda mūs sauc latviešu dziesmas augstajā kalnā — „ar sauli runāt!"

Vai šiem vārdiem būtu arī kāds personisks segums vai attaisnojums? Jāatzīstas, ka tāds ir. Kaut niecīgs un nesvarīgs, bet tomēr ļoti patiess. Tas notika 9. vispārējo dziesmas svētku laikā Rīgā. Man bija jau ticība un cerība latviešu nacionālās mūzikas pastāvēšanai, bet man trūka mīlestības. Dzirdot Melngaiļa Svešā zemē un Jāņu vakars paša autora vadībā, visas gudrās teorijas pēkšņi kļuva par Zaļojošu dzīves koku. Citu liecības būs dižākas, bet mums visiem kopā Melngailis ierosināja un nostiprināja domu par latviešu mākslas cienīgu vietu ne vien mazajā — Latvijas zemes stūrītī, bet kādreiz visā plašajā pasaulē.

Pārdomājiet, ka Melngailis visas savas nacionālās patiesības atklāja svešumā dzīvojot. Vai kādu simto daļu nevarētu arī mēs?

Visbeidzot vārds Jānim Cīrulim, citējot viņa vārdus no grāmatas Mūzikanta piezīmes, 164. lappuses:

„... viņam (Melngailim) pietika ar seno, brīnumdaiļo tautas meldiju, kuŗai deva jaunu ietērpu, jaunu dzīvību. No tautas nākusi, tā, krāšņi rotāta, gāja atkal tautā."

Neviens to labāk nepasacīs. Bet Melgailim šī tautas meldija kļuva arī par visu dzīvi.

Imants Sakss

DV salidojuma pirmās darba dienas nobeigumā Toronto igauņu namā notika DV vīru koŗa Ejam mēs, latviešu zēni, pulcin ot ap 400 apmeklētāju. Apakšējā attēlā DV vīru koris Kanadā šu karavīru dziesmām.

Kanadā draudzības vakars — iepriecina klausītājus ar latvie-
Foto: Verners Cinis

Mans gods ir uzticība

AR TĀDU SAUKLI KANADAS DV NODAĻU DELEGĀTI 30. UN 31. MARTĀ PULCĒJAS TORONTO 24. GADA SAPULCĒ

Pēc Latviešu leģiona atceres un varoņu godināšanas dievkalpojuma Sv. Andreja baznīcā, par ko jau mūsu lasītājus informējām iepriekšējā numurā, 23 delegāti no Kanadas DV 17 nodaļām pulcējās tiešajam darbam Toronto DV namā. Iepriekšējā gada darbības pārskati bija rakstveidā sakopoti atsevišķā brošūrā, un arī delegātu sapulcē Kanadas DV zemes valdes amatpersonām nekādu papildinājumu nebija. Revīzijas komisija (A. Kauliņš, R. Putniņš un A. Reinberga) kases un darbības pārbaudei noturējusi 5 sēdes, nekādas nelikumības nav atradusi un, novērtējot Kanadas DV zemes valdes darbību par sekmīgu, ierosināja izteikt pateicību visiem darba darītājiem, ko delegāti vēlāk arī pieņēma. Vienīgais iebildums revīzijas komisijai bija par 20.000 dol. brīvo līdzekļu ilgtermiņa noguldījumu kādā Kanadas tresta sabiedrībā, izsakot ieteikumu, ka tikpat izdevīgi būtu bijis to darīt Toronto latviešu kreditsabiedrībā. Šis jautājums vēlāk izraisīja arī debates, bet domām daloties, delegāti akceptēja valdes rīcību, ieteicot tomēr brīvos līdzekļus ieguldīt latviešu pasākumos, kaut arī dažkārt tie nebūtu tik vilinoši.

Dažus jautājumus par finanšiāliem pārskatiem un saimnieciskajiem pasākumiem vēlējās noskaidrot DV Norandas nodaļas delegāts R. Grāvītis un DV Otavas nodaļas delegāts A. Ozols, iebilstot, ka valde nav ievērojusi iepriekšējās delegātu sapulces rezolūciju, ka kases pārskati jāuzrāda pa kontiem, kā arī procenti par noguldījumiem. Pēc Kanadas DV zemes valdes priekšsēža E. Krūkas paskaidrojumiem par DV skaņu plašu fondu, kasieŗa R. Britāla paskaidrojumiem par pārskatu sastādīšanu un biedrziņa Dz. Melnbārža paskaidrojumiem par biedru skaitu, delegāti visus pārskatus un ziņojumus pieņēma bez tālākām debatēm un izteica amatpersonām pateicību par paveikto darbu.

Vispārēju pārskatu par DV ASV darbību sniedza zemes valdes priekšsēdis J. Utināns, norādot, ka kaimiņzemē nav saimnieciska pasākumu, kādēļ visi pārskati ir daudz vieglāk sastādāmi. DV ASV ir augoša organizācija, jo biedru skaits tuvojas 3000 un ir pat cerības to pārsniegt tuvākā nākotnē. Iepriecina arī fakts, ka biedru vidū ir daudz jaunatnes. Aprūpes darbs ir centrālizēts un sabiedrības atsaucība teicama, ziedojumos ieņemot ap 29.000 dol. gadā, bet kopā ar noguldījumu procentiem un citiem ienākumiem kopējais gada apgrozījums pārsniedz 35.000 dol. No tiem palīdzības darbam ASV izdod ap 11.000 dol., okupētā Latvijā ap 6000 dol., tikpat daudz Vācijā u.t.t. DV apvienību sarīkojumu kopējie atlikumi sniedzas pie 25.000 dol. gadā, no kā liela daļa tiek izmantota jaunatnes darba atbalstam.

J. Utināns iepazīstināja delegātus arī ar DV centrālās valdes ierosinājumu grozīt statūtu 4. nodaļas 14. pantu, to izsakot, ka DV organizācijas biedri var būt abu dzimumu personas, kas iedalās vanadzēnos (līdz 13 gadiem), DV jaunatnē (no 13—18 gadiem), aktīvos biedros, biedros veicinātājos un goda biedros. Delegātu sapulce šo ierosinājumu pieņēma bez iebildumiem, nododot DV centrālai valdei paredzētam statūtu grozījumam.

Bez iebildumiem pieņēma arī „Vadlīnijas DV jaunatnes darbībai", kas paredz jaunatnes darbības paplašināšanu uz līdzīgiem pamatiem kā darbojas vanadzes atsevišķo zemju noteikumu robežās. Biedru naudu DV jaunatnei Kanadā noteica 3 dol. gadā, bet pensionāru biedru maksas lielumu atstāja katras nodaļas izšķiršanai, uzdodot Kanadas DV zemes valdei izstrādāt konkrētu priekšlikumu līdz nākošai delegātu sapulcei.

Delegātu sapulce piekrita arī E. Krūkas ierosinājumam iemaksāt 500 dol. PBLA Brīvības fondam, tā kļūstot par tā pilntiesīgu dalībnieku un ar 500 dol. atbalstīt Latviešu nacionālo fondu Zviedrijā. Pēc lietišķām pārrunām vienojās segt daļu (150 dol.) no Vankuverā dzīvojošā prof. J. Lielmeža ceļa izdevumiem uz LNAK padomes sesiju, jo viņš Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdē ievēlēts kā DV organizācijas kandidāts.

Plašākas pārrunas izraisīja DV Britu Kolumbijas biedra H. Goldmaņa ierosinājums pārstrādāt DV statūtus, cita starpā biedrus iedalot vecbiedros jeb biedros dibinātājos un jaunpienākušos biedros vēlāk, sakarā ar DV organizācijas darba paplašināšanu. Rakstveida iesniegumu papildinot mutvārdiem, H. Goldmanis izteicās, ka DV Britu Kolumbijā vecajos biedros radies sarūgtinājums par vanadžu aktivitātēm, kas pārņemot nodaļas vadību, nedemokratisku vēlēšanu kārtību un izrādot pārāk brīvu nostāju pretī okupētās Latvijas tā saucajamiem tūristiem un vispār attieksmēm ar okupēto Latviju.

Šos izteikumus gan noraidīja DV Britu Kolumbijas delegāte Lūcija Kajaka, uzsverot, ka vanadzes nevēlas pārņemt vadību, bet uzskata sevi par līdzvērtīgiem DV organizācijas biedriem. Tāpat arī vēlēšanas DV Britu Kolumbijā ir demokratiskas un likumīgas, jo bez nominācijas komisijas uzstādītiem kandidātiem ikvienam sapulces dalībniekam tiesības uzstādīt arī savus kandidātus ikvienam amatam. L. Kajaka noraidīja arī iebildumus par satikšanos ar okupētās Latvijas pārstāvjiem, jo brīvā, demokratiskā zemē mums no tā nebūtu jābaidās. Bez tam zināma plaisa DV Britu Kolumbijas biedru starpā pastāvējusi jau agrāk.

Jebkādu sadarbību ar okupētās Latvijas pārstāvjiem un varas nesējiem stingri noraidīja O. Ieviņš, uzsverot, ka tā saucamā „mīkstā līnija" līdz šim nekādus panākumus nav devusi. Okupētās Latvijas pārstāvji savā politiskā līnijā ir pietiekoši skoloti un labāk sagatavoti nekā mēs, tādēļ iepriekšējā gadā pieņemtā DV Britu Kolumbijas nodaļas iesniegtā rezolūcija par atsevišķu informātīvu darbinieku izraudzīšanu pie nodaļām ir risканta un nepiemērota. O. Ieviņš gan atzina savu nostāju par „ļoti stingru" un arī pretējos ieskatus par nepiemērotiem, tādēļ, lai rastu izlīdzinājumu, aicināja delegātu sapulci apsvērt visiem pieņemamu „vidus ceļu". Apsverot šo jautājumu, vispārējās debatēs piedaloties E. Robežgruntniekam, O. Zvirgzdgraudam, E. Krūkam, E. Treilonam u. c., stāvokļa vispusīgu izvērtējumu deva LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un jaunievēlētais

Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis G. Brikmanis, konstatējot, ka šādu sakaru galvenais nolūks ir mūsu nacionālās vienības šķelšana. Tādēļ mūsu darbībā jāpatur zināms elastīgums, jo savu tēvu zemi neesam atstājuši, lai apskatītu plašo pasauli, bet lai cīnītos par savas tautas un zemes brīvību. Katrā ziņā nevienas organizācijas amatpersonai nebūtu ieteicams līdzīgus sakarus uzņemt vai atbalstīt. Pārrunu rezultātā pēc DV Londonas nodaļas delegāta T. Bērziņa ierosinājuma atcēla iepriekšējā delegātu sapulcē pieņemto DV Britu Kolumbijas iesniegto rezolūciju.

Sapulces tālākā gaitā E. Krūka informēja delegātus par piemiņas plāksnes uzstādīšanu DV organizācijas labvēles Ē. Valteres kapa kopiņai Kalgarijā un ieceri atzīmēt viņas nelaika dzīvesbiedra sūtņa Miķeļa Valtera 100 gadu dzimšanas atceri 25. aprīlī.

Vispasaules pretkomūnistiskās līgas konference šogad notiek Vašingtonā, ASV, kur latviešu pārstāvju piedalīšanos bez DV organizācijas šogad atbalsta arī PBLA. Latviešus konferencē pārstāvēs B. Albats, T. Šmits, K. Ķuzulis un V. Mednieks.

(Turpinājums 6. lp.)

Kad acīs mirdz uguns,
Kad jūsmīgs ir gars! . . .

JAUTRS VAKARS

Zīles ziedonī

sestdien, 20. aprīlī, pl. 8 vak.

DV namā
125 Broadview Ave., Toronto

DZIESMA
DZEJA
DEJA

Ieeja 3 dol.

E. BONES deju kapella

„Bērzūdens", citi padzērieni, uzkodas.

Visus sirsnīgi ielūdz
DV Toronto nod. vanadžu koris
ZĪLE

DV TEĀTRIS KANADĀ

Rokana Spilara

DZIESMU SPĒLE

Zaļā pļava

Režisors E. Jurševskis

sestdien, 4. maijā, pl. 14.30

un

svētdien, 5. maijā, pl. 18.00

Bickford Park vidusskolas zālē 777 Bloor St. W.

Ieeja $4.50, $3.50. Pensionāriem un skolēniem puscena.
Biļetes iepriekš pārdod DV grāmatnīcā.

Mans gods . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

Sevišķu atbalstu delegātu sapulcē nerada E. Krūkas ieteikums sakarā ar Kanadas DV 25 gadu darbības atceri nākošā gadā izdot atsevišķu grāmatu, galvenokārt skatu albuma veidā, jo pašreiz sagatavošanā ir plašāks darbs par DV 25 gadu darbību visas pasaules apjomā. Tāpat atbalstu neguva arī atsevišķas filmas sagatavošana, jo arī tādu visas organizācijas mērogā iecerējusi DV centrālā valde, par ko plašākus paskaidrojumus sniedza J. Utināns.

Pēc plašākām debatēm izšķiršanos par lokālās Kanadas DV vēstures un filmas izdošanu atstāja jaunajai zemes valdei, vadoties no iespēju un lietderības viedokļa, bet DV centrālās valdes iecerētās filmas izdošanai Kanadas DV nodos savu filmu archīvu, tomēr sagatavošanas izdevumiem nepārsniedzot 500 dol.

Par lietderīgu atzina DV Toronto nodaļas delegāta V. Ciņa ierosinājumu jaunā uzlabotā izdevumā izdot informātīvo brošūru The Greatest Tyranny, galvenokārt izmantojot Aleksandra Solžeņicina citējumus. Līdzekļus šim mērķim varētu ņemt no 14. jūnija ziedojumu akcijas, pieaicinot arī DV ASV, bet grāmatas izdošanu lūgt uzņemties DV centrālai valdei.

Informācijas darbā V. Plūdons ieteica plašāk izmantot klausītāju un skatītāju domu izteikšanu dažādos radio un televīzijas raidījumos. L. Kajaka ieteica turpināt lasītāju vēstuļu iesūtīšanu laikrakstiem, šajā darbā piesaistot jaunatni, bet G. Brikmanis ieteica iesaistīties vietējos Folk Art Council pasākumos. E. Ozols no Otavas aicināja zemes valdei plānot un atbalstīt referātu ciklus un dažādus kultūrālus sarīkojumus, ko varētu izmantot arī attālākas un mazākas DV nodaļas.

Delegātu sapulcē vēl apspriesta vairākus jautājumus, gan par L. Sīpoliņa paredzēto zemes gabala dāvinājumu, gan O. Kļavenieka atgādinājumu nodaļām apzināt mirušo biedru kapu kopiņas, gan arī vairākus citus ieteikumus un ierosinājumus turpmākai darbībai. Pretēji iepriekšējām delegātu sapulcēm, šogad debates tikpat kā nebija par saimnieciskajiem pasākumiem, kā Amber spiestuvi un laikrakstu Latvija Amerikā, kas ir patstāvīgi inkorporētas akciju sabiedrības. Tāpat pārrunas neskāra arī DV grāmatnīcu, DV centrālās valdes izdoto mēnešrakstu un Kanadas DV izdotās Ziemsvētku kartītes.

Bez iebildumiem pieņēma Kanadas DV maksājuma daļu 4750 DM apmērā DV centrālās valdes budžetam, bet Kanadas DV zemes valdes budžetu — 4250 dol. apmērā.

Delegātu sapulcē vēl vispārēju ziņojumu par Kanadas vanadžu salidojumu sniedza Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne.

Gada sapulces nobeigumā tās vadītājs E. Robežgruntnieks pateicās visiem delegātiem un viesiem par rosīgu un sekmīgu darbu, bet DV Toronto nodaļas vanadzēm par viesmīlību un saimniecisko aprūpi delegātu uzņemšanā. Sapulces vadībai par veiksmīgu darbu savukārt pateicās Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis G. Brikmanis. R. N.

Daugavas vanadzes Kanadā 22. salidojuma darba sēdē Toronto. Foto: Verners Cinis

DV jaunās valdes pirmā sēde

DV Kanadas valdes sēdē 7. aprīlī, kurā pēc 8 gadiem valdes priekšsēža amatā E. Krūka savus pienākumus nodeva jaunajam priekšsēdim G. Brikmanim, piedalījās: E. Pulciņš, G. Brikmanis, R. Puriņš, Dz. Melnbārdis, A. Šterns, J. Gailītis, R. Britāls, M. Jonāne, K. Bencons, O. Kļavenieks, V. Plūdons, T. Zandersons, V. Cinis, E. Treilons un E. Krūka.

Jaunais valdes priekšsēdis aicināja ar klusuma brīdi pieminēt mirušos DV biedrus — Jāni Ozolu no Londonas nodaļas un Arvīdu Rozīti no Hamiltonas.

E. Krūka atvadoties novēlēja labas sekmes jaunajam priekšsēdim un valdei, kas konstruējās šādi:

Ārējās informācijas daļas vadītājs R. Puriņš, vietnieks V. Cinis, iekšējās informācijas daļas vadītājs T. Zandersons, saimniecības A. Šterns, sporta Dz. Melnbārdis, aprūpes E. Pulciņš, jaunatnes B. Šmita-Kalēja, vietnieks E. Kalviņš, priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis, kasieris R. Britals, vanadžu priekšniece Kanadā M. Jonāne, biedrzinis E. Treilons un sekretārs A. Kalupnieks. DV KV jaunatnes lietu referente arī turpmāk T. Krūka un šaušanas nozares vad. N. Ozoliņš.

M. Jonāne ziņoja par vanadžu sanāksmi, kas bijusi līdz šim lielākā, kā arī ziņoja par aicinājumu piedalīties ASV vanadžu salidojumā 20. aprīlī Indianapolē. No Kalgarijas kapu pārvaldes saņemta piekrišana par DV plāksnītes piestiprināšanu Ērikas Valteres kapa akmenim.

Kasieris R. Britāls ziņoja, ka DV Londonas nodaļai izmaksāti 300 dol. mirušā J. Ozola nāves gadījumā, bet no Albertas nodaļas iemaksāti 20 dol. Minsteres latviešu ģimnazijai. Gada pārskatā nav atzīmēts, ka nodaļa ir ziedojusi Nacionālajam fondam Zviedrijā 50 dol. un 36 dol. Ziemeļamerikas kultūras fondam. Ziemsvētku ziedojumu akcijā DV KV savākusi 2702,83 dol.

Attieksmē pret skautiem un gaidām valde nolēma turpmāk līdzekļus sūtīt Kanadas latviešu skautu un gaidu jendai, bet ne atsevišķām vienībām.

Kultūras fondam atvēlēja 200 dol. Kultūras daļas vadītājs J. Gailītis ziņoja, ka paredzēts saņemt 2 filmas — Latvieši Amerikas kontinentā, kas pašreiz ir pie L. Ozola, un no Vācijas filmu par Latviešu leģionu.

Sēdē ieradās arī šacha kluba vadītājs N. Brasliņš un nolasīja J. Masulāna (Austrālijā) rakstu par globālām šacha sacensībām, ko paziņos nodaļām.

Nākošā valdes sēde 12. maijā pl. 10.30 DV namā. E .T.

Jau zināma programma

PROF. T. ĶENIŅA JAUNDARBS SIMFONISKAJAM KONCERTAM 6. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS TORONTO

Sesto latviešu dziesmu svētku 1976. g. Toronto rīcības komitejas priekšsēža Ž. Šmita vadībā jau pulcējusies sešās darba sēdēs. Galvenajos vilcienos jau noskaidrojusies svētku programma, kas vēl plašāka un vispusīgāka izvērtīsies ar plānoto Pasaules brīvo latviešu apvienības sanāksmi dziesmu svētku laikā. Svētku galvenais sarīkojums — kopkoŗa koncerts risināsies svētdien, 4. jūlija pēcpusdienā, bet tautas deju lieluzvedums paredzēts sestdien, 3. jūlija pēcpusdienā. Pārējo lielāko sarīkojumu datumi vēl nav izraudzīti, kas atkarīgi no iespējām sagādāt piemērotas telpas.

Simfoniskajā koncertā dzirdēsim tam īpaši komponētu jaundarbu, ko rīcības komiteja aicinājusi uzrakstīt komponistam prof. T. Ķeniņam, lūdzot Kanadas konsila mūzikas daļas materiālu atbalstu, jo orķestris vien, pastāvot pašreizējām likmēm, maksās ap 5000 dol.

Rīcības komiteja pieņēmusi mūzikas komisijas ieteikto svētku kopkoŗa koncerta programmu, ko sāks ar Kanadas un Latvijas himnām, kam sekos Peteŗa Barisona kantāte Dzimtenei orķestŗa pavadījumā, tāpat kā himnas. Koncerta pirmā daļā jauktie koŗi dziedās Jāzepa Vītola Rīgā pirku sirmu zirgu, J. Kalniņa Kuŗš putniņis dziedātik koši, Andreja Jurjāna Aiz azara augsti kolni (latgaļu izrunā), Imanta Saksa Visi vēji mani pūta, Jāņa Norviļa Balsis, Emīla Dārziņa Sapņu tālumā, Tālivalža Ķeniņa Ganiņu, Emīla Melngaiļa Pūt, vējiņi. Sieviešu koris dziedās Aldoņa Kalniņa Latgalē un vīru koris Bruno Skultes Dainu zemi un Emīļa Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne.

Koncerta otrā daļā koris orķestŗa pavadījumā izpildīs koncertainās no Alfrēda Kalniņa operas Baņuta un Andreja Jurjāna kantāti Tēvijai. Kā solisti Baņutai aicinās Stokholmas karaliskās operas dziedātāju Ileānu Pētersoni.

Sākts darbs koŗa dziesmu krājuma un Baņutas nošu izdošanai. Izdevumu mūzikālais redaktors būs A. Purvs, bet tehniskā redaktrise E. Dzeguze.

Šajās dienās visi latviešu koŗi saņems uzaicinājumus piedalīties koncertā, līdz ar paredzēto programmu un tuvākiem paskaidrojumiem.

Rīcības komiteja apstiprinājusi mākslinieka Ed. Dzeņa iesniegto svētku emblēmas paraugu, kā arī lūgs izgatavot vāku zīmējumus nošu krājumiem.

Par teātŗa izrādi dziesmu svētkos rūpēsies visu trīs Toronto latviešu teātŗu izraudzīta komisija. Teātŗu pārstāvji jau pulcējušies pirmā sanāksmē un tuvākā nākotnē izvēlēsies režisoru un ieteiks lugu, kuŗai svētkos paredzēta vairāk nekā viena izrāde.

—in—

LATVIEŠU NAMS TORONTO MEKLĒ

PĀRVALDNIEKU,
kas namā nedzīvo

un nama aptīrītāju ar dzīvokli namā.

Alga pēc vienošanās.

Pieteikties no pl. 10 rītā līdz 7 vak. tālr. 924-2551, vakarā — 465-4803.

Latviešu nama Toronto birojs pagaidām būs atvērts tikai vakaros no pl. 6 — pl. 9. Tālr. 922-2931.

AA-PO FURNITURE

MĒBELES
(pēc pasūtinājuma)

KERAMIKA LAMPAS,

GLEZNAS u.t.t.

Martti Hyhko

2088 Yonge Street,
starp Davisville un Eglinton
pazemja pieturām

Tel. 484-9375

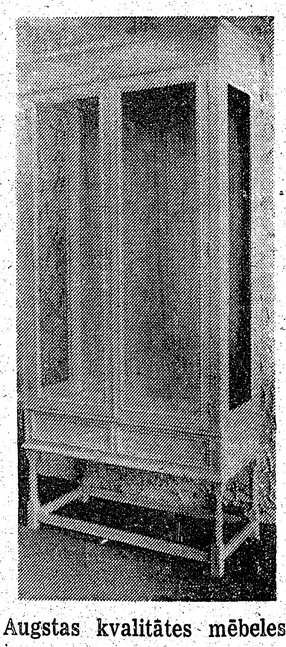

Augstas kvalitātes mēbeles, darinātas no pirmklasīga cietkoka.
Colonial un franču proviciala stila,
virtuves un cita veida skapji
pēc pasūtinājuma.

Laiks jaunam . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

nians the same financial support that went to the Lithuanians for broadcasts from Radio Liberty.

Vai arī:

1. The Soviet occupied Baltic States are slowly being destroyed. They need hope. Please support H.R. 13354, calling for Radio Liberty broadcasts in Latvian and Estonian.

2. Travellers, returning from the Soviet-occupied Baltic States tell of lies and half-truths their inhabitants hear and read daily. To survive, Latvians, and Estonians, as well as Lithuanians need truth. Please support H.R. 13354.

3. The strongest weapon the Soviet Union has is total control of its population. The strongest weapon we have is truth. Very little goes through the Iron Curtain. Radio does. Please support H.R. 13354.

Katrā ziņā vēlams rakstīt visiem Ilinojas (tāpat citu ASV pavalstu) kongresa locekļiem, bet jo sevišķi Baltijas valstu patiesajam draugam, kongresa loceklim Edvardam J. Dervinskim (Edward J. Dervinski, M.C.). Viņam rakstot, vēlams pateikties arī par pūlēm Eiropas drošības konferences lietās:

We are very grateful to you for your H. R. 394, which is called by Latvians „Resolution not to sell the Baltic States". We are good citizens, but we believe that even the United States cannot hope for bright future, if all nations do not have the rights of selfdetermination.

Lūdzu, ņemiet papīru un desmit centu pastmarku, un padariet šo svarīgo darbu tūliņ!

Voldemārs Korsts

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir **$2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti.** Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

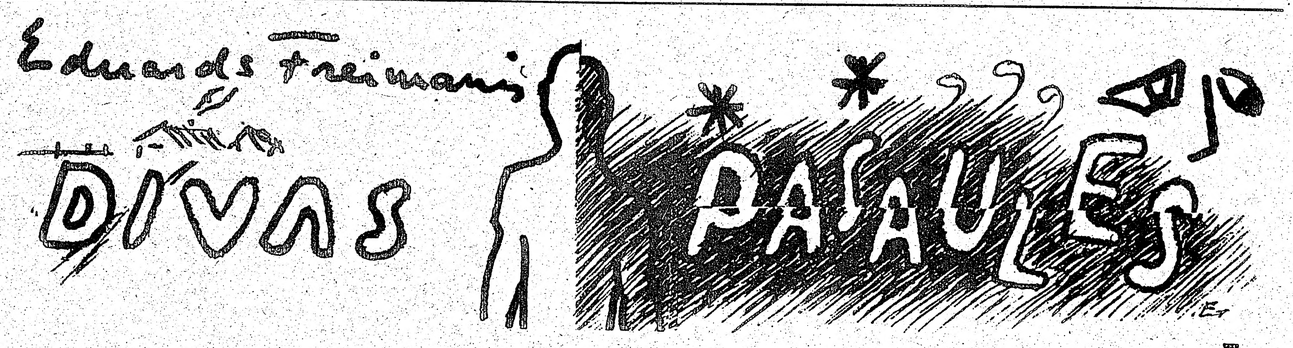

romāns

(29. turpinājums)

Nezinu, vai biju nomodā vai miegā, kad ap manu gultu sanāca Artūrs, Dāvids, Rūbens; savas nedienas stāstīja Alfonso, Ričards, Ralfs un Marks. Jeb varbūt sapņoju? Vēlāk tikai stāstu lauskas varēju sagrābstīt, tikai dažas vienkāršas domas. Tomēr arī tās tumsu padarīja vieglu un vienmulību īsu. Tās bija atbalsis no tālu dienu zintīm, kas cietuma biedros ieguva rezonanci un skanēja dzidri un skaļi: Brīvībā kļūsti zēģeļlaiva, kas rotaļājas pa dzelmes virspusi. Nebrīvība rada smagumu — lai nogrimsti, jo nevis virspusē, bet dziļumā ir bagātības. Šī nebrīvība ir sīka neērtība, ko uzpušķoji par bēru gājienu ar sevi pašu zārkā. Pats sevi esi iezārkojis pats sevī — netiec no sevis ārā — celties augšā tev varēs palīdzēt biedri — pat tādi biedri kā šai cietumā.

Nē, nē! Nevis kaimiņi un dzīves apstākļi dienās ielej vērtību; cilvēkam pašam jāizaudzina savai dzīvei diženums. Citi var mani tikai drusku paraut uz priekšu vai pagrūst atpakaļ. Un dažreiz viņi ar palīdzēšanu izlutina un samaitā, bet ar traucēšanu norūda un dod dzīves gudrību.

Kur biju atradis šīs atziņas, kas tagad atbalsojās atmiņā? Zinu! Tās reiz mācījos kopā ar tevi, Iris, zirnekļu tīkliem pieaustā rijā. Tas bija vecais manuskripts, ko reiz svētdienā lasījām. Kurinājām krāsni, lai vēsmas mūs nezilinātu, burtojām un pļāpājām, saspiedušies kopā pie apsūbējušā lodziņa.

14.

„Klausies, dēls," vēstīja sencis, „Usmas zvejnieki mēdza teikt, ka zivis tīklā nelien, ja zvejnieks tās neiemāna. Cilvēkam jābūt gudrākam par zivi. Bet zvejas gudrības nevar kā reizesrēķinu skolā iemācīties; tās pa graudiņam jāuzlasa šķūņos, palīdzot tēviem tīklus aust.

Mācies no krīviem — tie dziedāja vergu laikos, bet mēs neprotam dainot ne labāk, ne skaļāk, kaut dzimtniecība atcelta un skolas visos pagastos. Ir arīdzan tiesa, ka īsto dzimtniecību tikai katrs pats sev var atcelt. Cienīgtēvs var palīdzēt ar sprediķi, vagars ar nūju, bet viņu palīdzība čibēt izčib, ja nav pamatīgas sirds, kas visus labumus sarado un uztur pie dzīvības. Neba mācītājs vai vagars var vienmēr klāt stāvēt ar sprediķu grāmatu vai spieķi — katram pašam jāstāv sev klāt. Ja ne, viegli piesitas velns; tas nemoka tik daudz ar viņpasaules elli kā ar šīspasaules niekalībību. Tāpēc baidies, dēls, vairāk no sevis paša, no sava prāta un sirds maitāšanas nekā no visiem velniem un viņu mātītēm."

„Vai tas nozīmē, ka paša gara stāvoklis nosaka cilvēka vērtību?" tu vaicāji, lapu pāršķirdama.

„Varbūt — bet labāk pārlasīsim vēlreiz.

Lasījām reižu reizēm. Iemācījos teikumus no galvas — tik labi, ka vēl tagad varu atskaitīt. Kad bijām apmierināti, ka domas iztulkotas, ņēmām priekšā nākošo lapu:

„Ja izlēksi no gultas smiedamies un teiksi, ka diena būs ražena, tad priecīga un laba tā būs, kaut arī rudzus pļaujot nolīktu mugura vai no mēslu dakšām sāpētu rokas. Par muguru un rokām skaudrāk sāpsirds, bet tai nevajag ļaut sāpēt. Viekārši neļaut. Savu vaimanāšanu var apklusināt ar dziedāšanu; kad prāts uzlabojies, pat cūku kūtī dzīvošana liekas kā zaļumu balle. Ja gavilēt negribas, vajag saņemties un tomēr aizsākt. Sākumā skaņas sprūdīs rīklē, bet kakla sāpes no tā nematīsi. Dudini vien tālāk, dēls, pat ja meldija nav pareiza; ar katru vārdu dziesma augs skaļāk. Beidzot vagars sāks līdzi dziedāt; rudzu pļaušana vai mēslu kraušana joks vien liksies. Atslābs ir roku, ir muguras sāpes; vakarā noguris nebūsi nemaz."

„Pašiedvesme!" es iesaucos.

„Jā, vectēvs to izprata, pat nosaukuma nezinādams — bez jebkādām psiholoģijas mācībām. Lietoja to pa latviešu jēgai, bet ieguva to pašu, ko jogi, mūki un fakiri."

„Nu saprotu, kāpēc mūsu tauta spēja pārdzīvot visus apspiestības mūžus. Dziedādama izturēja!"

„Kāpēc nedziedam vairāk un skaļāk tagad, savos labklājības laikos? Ziņģes apklusina tautasdziesmas."

„Esam kļuvuši pārāk gudri, izsmalcināti, lai dainotu."

„Jā, tautasdziesmas vienkāršas, bet sirsnīgas.

„Sirsnībai trūkst laika, kad jācīnās ar latiņu valodu, ķīmiju, algebru."

„Jākļūst skolotiem, nevis mēslu vedējiem."

„Bet laimes un prieka iznāk mazāk."

„Ne algebra, ne ķīmija nevienu nepadara laimīgu."

„Pašas par sevi ne, ja pats neproti tām laimi piekārt."

„Taisnība! To arī māca sencis."

„Viņam gudrība paša Dieva, nevis skolu dota. Tā ir tīrākā gudrība, atklāsme . . ."

„Varbūt mums brīvības par daudz. Brīvība ir ērtība, kas iemidzina, apklusina."

„Ja atkal mūs nomāktu vācieši vai krievi, nebrīvība mūs pamodinātu, dvēseļu valoda izskanētu dziesmās, dzejā, tauta vairāk pieminētu, iemīļotu savus krīvus, dainotājus, dzejniekus. Mūsu gars kļūtu viedāks."

„Dolaru zemē, Amerikā, dzeja esot ubadze."

„Kam dzeja interesē, par dolariem domājot?"

„Saprotams: ar gudrībām var labklājību barot — tāpēc ar tām jāpiestampā galvas ir Amerikā, ir mūsu dainu zemē. Tas atmaksājas."

„Arī mēs esam kāri pēc gudrībām; tāpēc līdām šai tumsā. Vai nav muļķīgi aizliegt sev dienas gaismu, kaut ārā ir rudens un migla laiza seju?"

Šī gudrība nav mantkārīga, tāpēc mums nekaitēs. Gudrība ir svētība, ja to prot pareizi kopt — ja tai neļauj izbalināt laimi un izķēmot prieku. Amerikāņi laikam neprot."

„Pareizus mērus vajag izraudzīties, līdzsvaru saglabāt, ik brīdi klausīties, vai saskaņa nezūd . . ." Manī vēl vilņoja domas, bet pēkšņi ieraudzīju gaismas taurenī, kas bija ielaidies pa lodziņu un nosēdies tev uz rokas. Mazs, bēdīgs taurenis! Vairāk gaismas pienācās tavām rokām — sejai, matiem! It kā savu kapliču būtu sameklējuši un nu gaidītu pārgudru nomiršanu! „Šodien prātošanas pietiks!" Satvēru tevi aiz rokām, uzrāvu kājās un vilku uz izeju. „Nāc! Steigsimies prieku meklēt!"

„Vai tev šeit prieka trūkst? Nevis vieta, bet cilvēks nosaka savu sajūtu."

„Bēdīgs neesmu, bet prieka nepietiek."

„Gribi būt laukā — klajumā? Bet šodien klajuma nav, ir tikai miglas mūklis. Tas izdzēsis mūsu debesu spuldzi. Ārā tāda pati krēsla kā rijā."

„Vai šai veļu pilī mums gudrības jāurbj? Ventmalā būtu vairāk gaisa. Pievakarē saule izbridīs no miglas."

„Deguns tev raudās pie pirmās lappuses."

„Tad nelasīsim vairs. Pabradāsim pa kūlu, kaut arī tā samirkusi. Salauzīsim egļu zarus, ko mājās pārnest. Skuju vīraks visu naktī mūs kutinās; negulēsim bez sapņiem — kā nomiruši . . . Varbūt nākošā svētdiena būs sasalusi, aizputināta."

Lapas līdz tu neņēmi — noliki vecajā vietā. Tad pirmā izskrēji no rijas. „Varbūt sencim nepatiks, ja viņa testamentu apkārt vazāsim," tu paskaidroji, kad tevi panācu pie vārtiņiem. „Tev taisnība, Gunti: migla saplok purvos — vakars būs gaišs, skanīgs. Nakti atzagsies pliksals."

Mēģināju jokot:

„Tā pareizi, Iris — mums jābūt uzmanīgiem pret tēviem: varbūt sencis naktī gribēs rakstīto pārlasīt, pārvērtēt, vai viss derīgs mazbērniem. Būs sašutis, ja lapas atradīs tava mēteļa kabatā.

Bet tu manam jokam pagāji garām; pameti to neievērotu. Paceltu galvu vēries pret dienvidiem. Debesis bija noslīgušas pie zemes; saskatīt varēja tikai tuvāko koku siluetus, bet saule no tāluma iezīmēja sevi miglā kā sarkanu plankumu. Skatoties uz to, varēja redzēt, ka migla viļņoja, plūda — it kā dzīva, it kā apslēpusi sevī neskaitāmus veļu pulkus.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

Kristīgo jauniešu salidojuma dalībnieki Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē.
Foto: Ronalds Joma

● Toronto tautas mākslas padomes rīkotajā „Dafodilu vakarā" 5. aprīlī Versity arēnā, kuŗa nolūks sagādāt līdzekļus Kanadas vēža slimību apkaŗošanas fondam, piedalījās 20 etniskās grupas ar 600 dziedātājiem nacionālajos tautas tērpos. Latviešu grupu pārstāvēja tautas deju kopa Diždancis Zigurda Miezīša vadībā, 6 zēniem un 12 meitenēm nodejojot Ventiņu deju. Namejs Batraks nodziedāja divas tautasdziesmas, pašam atskaņojot arī ģitaras pavadījumu. Priekšnesumus noskatījās ap 1200 personu. Viesu vidū bija progresīvi konservatīvās partijas vadītājs Roberts Stenfilds, iekšlietu ministrs daudzkultūru jautājumā Dr. Stenlijs Haidašs un Ontario ministru prezidents Viljams Dēviss. „Šis vakars ir tikai sākums daudz plašākam sarīkojumam nākamā gadā," sacīja tautas mākslas padomes priekšsēdis Leons Korsārs, kas bija sarīkojuma vadītājs kopā ar televizijas raidījumu pieteicēju Kenu Kavangu. Ministrs Dr. S. Haidašs nolasīja ministru prezidenta Pjēra Eliota Trudo apsveikumu angļu un franču valodā. No baltiešiem vēl piedalījās igauņu meiteņu vingrotājas un lietuviešu tautas deju grupa. Etnisko grupu pārstāves, tērpušās tautas tērpos, piedāvāja apmeklētājiem dafodiļu ziedus.

● Toronto latviešu biedrības zinātņu kopas 2. aprīļa saietu Latviešu namā vadīja etnografe Biruta Senkēviča, pastāstot par vakarēšanu, kas senāk bija saistīta ar darbu veikšanu un dažādu jautājumu iztirzāšanu. Dzīve modernizējusies, pašiem nav vairs jāgatavo dažādi priekšmeti un rokdarbi, atliek pievērsties tikai garīgajiem tematiem, piemēram, senlatviešu reliģijai. Jānis Palieps referēja par dievturību, ko atspoguļo latviešu tautas gara mantas, aptverot Dieva jēdzienu. Pārrunās L. Vīks un Alb. Kalniņš ar piemēriem saskatīja latviešu vārdu radniecību ar citām līdzīgām indoeiropiešu tautu valodām. L. Vīks vēl apskatīja dažu vārdu pirmatnējo nozīmi. Vakara nobeigumā kopas vadītāja V. Slaviešа pateicās referentiem, kas iepazīstinājuši ar latviešu tautas tradicijām un senlatviešu reliģiju.

● Sv. Andreja draudzes Pūpolsvētdienas dievkalpojumu 7. aprīlī ar divām dziesmām kuplināja vīru ansamblis Kalvis. Pēc dievkalpojuma notika dāmu komitejas vēlēšanas, par priekšnieci ievēlot līdzšinējo Indru Vaivari un 12 līdzšinējās locekles, komitejā ievēlot vēl Rutu Cālīti, Mirdzu Arviko, Emīliju Rudzīti un Margu Lūsi. Sēdi vadīja A. Ķikule, protokolēja I. Plīse. Sekoja māc. J. Cālīša priekšlasījums par viņa darbu Arubu salā, stāstījumu illustrējot ar krāsu diapozitīviem un dažādiem priekšmetiem — koraļļiem, akmeņiem, augu paraugiem un citiem priekšmetiem, parādot arī no turienes visvietākā koka izgatavotu krustiņu. Referātu noklausījās ap 200 draudzes locekļu.

● Jauniešu kristīgās sadraudzības vakarā 4. aprīlī Sv. Andreja baznīcā bija svecīšu dievkalpojums, kuŗā piedalījās 65 jaunieši un vecāki. Svētos rakstus lasīja jaunieši Ronalds Joma, Sandra Čāče, Jānis Miķelsons un Lilita Luķe. Dievkalpojumu vadīja māc. I. Gaide un J. Cālītis, bet ērģeles spēlēja Gundega Melli. Nākošais jauniešu kristīgās sadraudzības vakars 18. aprīlī pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcā.

● Sv. Jāņa draudzes padomes sēdē 5. aprīlī par Saulaines pārvaldes priekšnieku ievēlēja Gunti Tanni, bet K. Ozoliņu un E. Puķīti par locekļiem; pārējie pārvaldes locekļi paliek līdzšinējie: A. Lucs, J. Skrastiņš, K. Jansons un M. Bruže. Draudzes padome par kasieŗa N. Bulmaņa palīgu izraudzīja J. Bāru. 21. aprīļa dievkalpojumā, kas būs ar dievgaldu, ievedīs amatā ievēlētās draudzes amatpersonas. Divos Lieldienu dievkalpojumos 14. aprīlī (pl. 6 no rīta un pl. 11) piedalīsies archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Dziedās Dainas koris un māc. I. Gaide (tenors). Pēc agrā rīta dievkalpojuma sekos kopējās brokastis.

● Uz 65 dzīves gadiem 6. aprīlī Toronto atskatījās drebniekmeistars-modists Voldemars Adītājs. Latviešu namā Toronto gavilnieku sumināt bija ierađušies ap 100 viesu, to vidū arī Dainas koŗa vadība, kur jubilārs dzied jau 12 gadus, agrākie kaŗa biedri un draugi. Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā valdes priekšsēdis G. Krustiņš pasniedza gavilniekam aploksni. Veltes nodeva arī citi apsveicēji. Red. K. Sidars nolasīja jubilāram veltītas jautras vārsmas par viņa dzīves un darba gājumu. Voldemars Adītājs dzimis 1909. g. 3. aprīlī Jēkabpils apr. Elkšņu pagasta Lapiņu mājās. Brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, beidzis virsn. vietnieku kursus, strādājis kaŗa intendantūrā, bet vēlākos gados Armijas ekonomiskā veikalā Rīgā un citās darba vietās savā arodā. 2. pasaules kaŗa laikā iedalīts plkv. Skaistlauka artilerijas pulkā. Pēc Ostrovas kaujās gūtajiem ievainojumiem dziedinājies Jelgavas slimnīcā, bet vēlāk apmācījis jauniesauktos Aucē. Smagas kaujas pārcietis Austrumprūsijā, pēc ievainošanas ārstējoties Švarcvaldē, ko kaŗa beigu posmā okupēja franču marokāņi. No Vācijas 1951. gadā izceļojis uz Kanadu un pēc 2 gadu pavadīšanas Montrealā kopā ar dzīvesbiedri Annu un dēlu Gunaru pārcēlies uz dzīvi Toronto, strādājot savā arodā šejienes lielākos tirdzniecības veikalos un arī privāti. Vakara norisi vadīja Aleksandrs Kretulmieks, par mūziku gādājot Imantam Ķipim ar kapellas Runči trimdā dejū mūzikas atskaņojumu.

● Cēsu kauju atcere, ko agrāk svinējām 22. jūnijā, bija cieši saistīta ar mūsu brāļu tautas igauņu kaŗavīru palīdzību, tāpēc DV Toronto nodaļa 16. jūnijā pl. 5 pēcp. DV namā rīko Varoņu piemiņas dienas atceri, kuŗā aicinās piedalīties arī igauņu kaŗa veterānus. Līdzīgi iepriekšējam gadam, DV Toronto nodaļa arī šogad nerīko agrākos gados populāro Maija balli ar Maija karalienes vēlēšanām.

● Toronto latviešu biedrības gadskārtējā biedru sapulce ar ziņojumiem par aizvadīto darbības gadu un amatpersonu vēlēšanām notiks 28. aprīlī pl. 12.30 pēcp. Latviešu nama apakšējā zālē. Sapulce būs pilntiesīga pl. 1 pēcp. pie katra ieradušos biedru skaita.

● TLB sestdienas skolas vecāku un skolotāju draudzīgs pārdomu vakars 21. aprīlī pl. 5 pēcp. Latviešu namā. Ģimenes dienu skola atzīmēs 5. maijā pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1021 College Str. Sestdienas skolas jaunāko klašu nobeiguma akts 25. maijā Jesse Ketchum skolā, bet 7. un 8. klašu izlaiduma akts 1. jūnijā pl. 10 rītā Latviešu namā.

● Toronto latviešu biedrība 27. aprīlī pl. 7.30 vak. Latviešu namā rīko biedru vakaru par tematu Ābele un ieva, pieminot mūsu dzimtenes skaistumu. Programmā paredzēts īss referāts, solo dziesmas, dzejoļu skandējumi un prozas lasījumi. Piedalās dziedoņi Alberts Vītols un Marta Ādama, pianiste Ruta Āze, bet ar dzejoļu skandējumiem Lonija Vasariņa, Ērika Krēmane, Maija Ķuze, Maija Gaiķe, Anita Bencone, bet Alīda Kirša ar prozu. Atspirdzinājumu galds.

● Māc. A. Briedis 9. aprīlī uz Alistonas kapiem pēdējā gaitā izvadīja 7. aprīlī mirušo Artūru Biku. Viņš dzimis 1909. gada 17. septembrī Rīgā un miris ar sirdstrieku; pēdējos divos gados pārdzīvojis vairākas sirdslēkmes. A. Bika ģimenei pieder vasaras māja draudzes īpašumā Tālavā. Viņš 1951. gadā ar ģimeni ieceļoja Kanadā no Zviedrijas, kur vadījis savu teātŗa grupu un ar izrādēm apciemoja Zviedrijas latviešus; vienu teātŗa izrādi viņš izkārtoja arī Tālavā. Aizgājējam paliek Toronto sieva Alma, dēls Juris un dēls Ārijs ar vedeklu Džoanu.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas iecerētais mūzikāli literārais vakars Solveiga un Pērs Gints Elzas Ķezberes un Jāņa Grota dzejā ar Almas Mačas, Ilzes Didrichsones, Ingrīdas Vīksnas, Juŗa Dzeguzes un Eduarda Pētersona piedalīšanos pagaidām atlikts Tā vietā 20. aprīlī pl. 7.30 vak. dāmu komiteja rīko mūzikāli literāru vakaru ar Ingrīdas Vīksnas un Artura Ozoliņa (klavieres) piedalīšanos. I. Vīksna lasīs fragmentus no sava LNAK kultūras nozares godalgotā darba Piecas naktis.

● TLB tautas deju kopa Diždancis tuvākā laikā dejos maķedoniešu tautas deju grupas 5 gadu atceres svinībās St. Clement baznīcā, 27. aprīlī Miniapolē latviešu tautas deju sarīkojumā. Diždancis jau 10 gadus pēc kārtas piedalās Amerikas etnisko deju festivālā Pitsburgā, kas notiks no 25.—27. maijam ASV.

● Kopīgu autobusa braucienu uz Baltijas studiju konferenci no 15.—19. maijam rīko Baltijas studiju veicināšanas apvienības Kanadas nodaļa. Izbrauks 15. maijā pl. 8 vak. no Tartū kolledžas. Piedalīšanās maksa zem 40 dol., aktīviem studentiem atlaide. Pieteikšanās pie E. Ziplānes, 18 Waring Court, Willowdale, Ont. M2N 4G7, tālr. 222-2293.

● Māc. I. Gaide kristīja Sandru Dainu Kalniņu, Jāņa un Lidijas, dzim. Kalējas meitu un Kristu Annu Potapovu, Ulža un Līvijas Daces, dzim. Kalējas meitu no Vašingtonas.

● Archibīskaps A. Lūsis salaulājis Pēteri Krūku ar Daci Dairu Māliņu. Līgavaiņa tēvs ir DV Kanadas valdes agrākais priekšsēdis Elmārs Krūka un māte — rakstniece Tonija Krūka, vanadžu koŗa Zīle soliste. Kāzu mielasts ar pāri par 100 viesiem notika DV namā.

● Sidrabenes veco ļaužu atpūtas namā jau tagad var pieprasīt istabas vasaras atpūtai no 7. jūlija līdz 18. augustam pie G. Rāviņas, tālr. 249-9585.

● Austrumu draudzes ilggadējam padomes loceklim un finanču daļas vadītājam Voldemāram Dreifeldam 1. aprīlī apritēja 60 mūža gadi. Jubilāru viņa mājā apsveica draudzes priekšnieks E. Ziplāns un mācītājs A. Briedis.

● Austrumu draudzes 4. aprīļa padomes sēdē par valdes sekretāru ievēlēja R. Pētersonu, viņa vietnieku — H. Jeckalēju. Padomes pārstāvji draudzes laukū īpašuma Tālavā pārvaldē būs A. Amoliņš, A. Kaktiņš, A. Freimanis un E. Grotāns. Tālavas zemes gabalu nomnieku sapulcē 31. martā no zemes nomniekiem Tālavas pārvaldē par pārstāvjiem izraudzīja K. Ozolu, K. Rēvaldu un L. Zablovski. Tālavas zemes pārvaldē vēl darbojas māc. A. Briedis, priekšsēdis E. Ziplāns, bet no draudzes dāmu komitejas O. Vandele. Lieldienu atsvētē ar pavasaŗa talku Tālavā 21. aprīlī pl. 9.30 no rīta. Bez Tālavas zemes nomniekiem īpašuma uzpošanas darbos aicināti arī pārējie draudzes locekļi. Paredzēts uzkopt arī iebraucamo ceļu un draudzes ēkas apkārtni.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valde iecerējusi rudenī rīkot godalgoto dzejnieču un rakstnieku cēlienu, kuŗā piedalītos LNAK kultūras nozares apbalvotās literātes Ilze Šķipsna, Marija Andžāne un Janīna Babre no ASV, bet no Toronto Ingrīda Vīksna. Šogad pārvēlama kopas vadība. Par vēlēšanu komisijas vadītāju izraudzīts A. Ticmanis. Kā zināms, Toronto vairs nenotiek divi lieli un sabiedrībā iecienīti sarīkojumi — Preses balle un mākslinieku vienības Latvis karnevāls. LPB Kanadas kopas valde apspriedusi iespēju sadarboties ar mākslinieku vienību Latvis par kopēja sarīkojuma rīkošanu, kas aizstātu abus pirmos.

● TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš ar M. Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot 21. aprīlī pl. 3 pēc pusd. viesosies Londonā (80 Ann St.). Izrādi rīko Londonas latviešu kopa. Šī būs drāmatiskā pulciņa šīs sezonas pēdējā izrāde. Divas minētās lugas izrādes jau notikušas Toronto un pa vienai Montrealā un Hamiltonā. Drāmatiskais pulciņš ar režisoru Hugo Miķelsonu gatavo jau divus jaunus iestudējumus nākošai sezonai — Voldemāra Kārkliņa 3 cēlienu komēdiju Sarkanvīns, kuŗu izrādīs 9. novembrī Sv. Andreja baznīcas zālē, bet otrs iestudējums būs Mārtiņa Zīverta Ķīnas vāze. To izrādīs Draudzīgā aicinājuma dienā nākošā gada janvārī. Tēlotāji abām lugām jau apzināti.

● DV Toronto vanadžu koris Zīle 20. aprīlī pl. 8 vakarā DV namā rīko jautru kabarē vakaru „Zīles ziedonī" ar koŗa un solo dziedājumiem, diriģentei Austrai Andersonei-Plampei sameklējot un sabalsojot jautras ziņģes. Bez citiem pārsteigumiem viena no koŗa dalībniecēm, Mirjama Bērziņa, šai vakarā pārvērtīsies par čigānieti un zīlēs apmeklētājiem nākotni. Starpbrīdī zāles parketu pārņems Irēne Ernstsone, nodejojot Franča Lista valsi Mīlas sapņi. Solo dziedājumus pavadīs Zīles pianiste Ilze Ābele un ģitarists V. Turķis. Deju mūziku spēlēs E. Bones deju kapella. Būs dabūjami stiprie padzērieni un uzkodas.

● LELDAA Kanadas apgabala mācītāju sanāksme 23. aprīlī pl. 9.30 rītā Sv. Jāņa baznīcā ar archibīskapa A. Lūša ziņojumu par vispārējo baznīcas stāvokli un Latviešu ev. lut. **draudžu** apvienības Amerikā. Kanadas apgabala vadītājs prāv. V. Šēfers ziņos par draudžu darbību un stāvokli Kanadā. Sanāksmi ar lūgšanu atklās prāv. V. Šēfers, bet beigu lūgšanu teiks māc. J. Prauliņš. Bībeles stundu vadīs māc. I. Gaide, bet māc. J. Cālītis referēs par tematu „Augšāmceltais Kristus mūsu funerāliju atspoguļojumā". Māc. Ā. Čops lūdzis LELDAA Kanadas apgabala valdei viņu atbrīvot no jaunatnes un svētdienas skolu vadības, ieteicot par savu pēcnieku izraudzīt māc. J. Cālīti.

● DV Toronto nodaļas vanadzes regulāri aprūpē jau vairākus gadus invalidu Jevgeniju Ileku, kas pēc 1962. gada satiksmes negadījuma paralizēts un saistīts pie braucamā krēsla. Viņš jau 9 gadus uzturas Providences slimnīcā, Skarboro. J. Ileku 50 mūža gadu jubilejā 6. aprīlī slimnīcā sveicināja DV Toronto nodaļas vanadžu priekšniece A. Magone un DV Toronto nodaļas priekšsēdis V. Plūdons, pasniedzot aploksni un dzimšanas dienas klinģeri.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas uzvedums „Lielās dienas rīts" Pūpolu svētdienā bija pulcinājis pāri par simt apmeklētāju. Uzvedumā piedalījās gandrīz visi 80 svētdienas skolas audzēkņi. Šis bija jau 16. gads kopš skolas nodibināšanās. Katru gadu bērni audzinātājas A. Kurses vadībā devuši vismaz vienu reliģisku uzvedumu, Lieldienās vai Ziemsvētkos. Lielākā loma bija Paulim Legzdiņam, kas lasīja evaņģelija tekstus, bet ar labu priekšnesumu piedalījās M. Pētersons no Sv. Katrīnām. Draudzes dāmu komiteja bija sagādājusi cienastus. Lieldienu zaķis apdāvināja bērnus ar krāsainām olām un saldumiem.

Krievi nevēlas atbrīvot Hesu

Pad. savienība 7. aprīlī oficiāli paziņojusi, ka kavēs Adolfa Hesa, bijušā Hitlera vietnieka, atbrīvošanu no cietuma Rietumberlīnē. Hesam 26. aprīlī apritēs 80 mūža gadu. Viņš atrodas ieslodzījumā kopš 1941. gada, kad ar savu lidmašīnu nolaidās Skotijā, lai piedāvātu angļiem mieru. Padomju ziņu aģentūra nosoda angļu lailkrakstu priekšlikumu, ka Hess būtu atbrīvojams saskaņā ar ciešāku attieksmju nodibināšanos starp Maskavu un Rietumiem.

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz

LATVIJU

Iagao labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.50

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Var 2101	**$3440.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	**$3947.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3795.00**
Moskvitch 412 IE	**$3490.00**
Moskvitch 408 IE	**$3210.00**
Moskvitch 426 IE Station Wagon	**$3643.00**
Moskvitch 427 IE Station Wagon	**$3910.00**
Zaporozhets Zaz 968	**$2200.00**
Zaporozhets Zaz 968 E. jauns	**$2353.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Draudzes darbs rietumu krastā

Vankuveras latviešu draudzes gada sapulcē pārrunāja draudzes darbību, ienākumus un budžetu, kā arī ievēlēja jaunus valdes locekļus.

Vankuveras draudzē ir 217 locekļi, no tiem 34 jaunieši; notikuši 26 dievkalpojumi ar caurmērā 56 apmeklētājiem. Vislabāk apmeklētie dievkalpojumi bijuši jauniešu iesvētē ar 187 un Ziemsvētkos ar 156 apmeklētājiem, mazākais apmeklētāju skaits bijis 17.

Pagājušā gadā ieņemti 5637 dol., bet izdoti 4978 dol., atlikums 658 dol. Lielākais izdevumu postenis ir mācītāja alga ar 2187 dol., baznīcu telpu īre 505 un iemaksas LELDAA 429 dol. No draudzes locekļu gada maksām ienācis 3575 dol., no kollektes 333 dol., pārējais ar dažādiem citiem maksājumiem. Ziemsvētkos speciālos ziedojumos ienācis 175 dol., Lieldienās 109, bet no apsveikumiem atpirkušies par 89 dol. Nama fondā ir 4545, kapu fondā 3095, palīdzības fondā 1097 un rezerves fondā 576 dol., kopā visos fondos 9314 dol. Baznīcas rītdienas fondam 27 draudzes locekļi iemaksājuši 635 dolārus.

Nākamā gada budžetu pieņēma 5100 dol. apmērā. Draudzes locekļu maksājumi ģimenēm ir 48 dol. gadā, vieniniekiem 30, bet skolniekiem 6 dol., pieņem arī pārmaksas. No gada maksām atbrīvoti pensionāri, kas saņem vecuma pensiju. Tie var maksāt pēc saviem ieskatiem un gribas. No draudzes nodevām atsvabinātiem tomēr jāmaksā 2,50 dol., ko draudze maksā LELDAA par katru draudzes locekli. Bez tam draudzes priekšnieks aicina katru draudzes locekli ziedot 50 centu ārmisijas darbam.

Pie draudzes darbojas latviešu skola ar 7 skolēniem, kas nedēļā mācās pusotras stundas.

Dāmu komitejas trijos sarīkojumos apmeklētāju skaits bijis no 40 līdz 105. Dažādām darbības nozarēm dāmu komiteja no saviem ieņēmumiem ziedojusi 559 dol.

Draudzes priekšnieks ir K. Smiltēns, viņa vietnieks A. Dicmanis, sekretārs J. Bišmanis, kasieris V. Reinholds un valdes loceklis I. Irbe. Draudzes mācītājs ir A. Kiršfelds. Revīzijas komisijā darbojas Z. Ozola, A. Kalniņš un A. Gurtiņš. Dāmu komiteju vada E. Smiltēna.

Sapulci vadīja V. Kajaks, protokolēja Bišmanis. Sapulcē piedalījās 22 draudzes locekļi.

—be

Janīna Babre

TAVAS PĒDAS

Tavs zizlis — koka krusts,
Tavs kronis — savīts ērkšķu zars,
Tavs malks — etiķis un žults.

Es Tavas pēdas meklēju
bez krusta,
ar vīnu — bez etiķa un žults —
ar vainagu — lētas slavas vītu.

Palīdzi man, Kungs! es saucu.
Tu, kam krustu nesot kājas gurst,
kuŗu ceļā sit un grūž,
palīdzi man kalnā kāpt!

Tu roku rētu atvērtu man sniedz.
Un es atkal saucu:
nes mani,
manas kājas klūp!

Un Tu krustu dodi citam,
mani krusta vietā nes,
jo patības Tev nav.

Un labi man —
es neredzu, ka kailās kājas
akmeņainā ielā
asiņo — —

Tu mani nes tik viegli!

Prof. Dr. agr. E. Žubeckis

Vīna vēsture

Vīnu iegūšanas vēsture ir visai gara un raiba. Ir puslīdz droši zināms, ka jau aizvēsturiskais cilvēks Afrikā un Āzijā pazinis medus, palmu un dateļu vīnus; Tālos austrumos — prosas un rīsu vīnus un Vidusamerikā — agāves vīnu. Vienīgās vietas, kur senos laikos alkoholiskie dzērieni nav lietoti, ir Austrālija, un zemes lodes paši galējie ziemeļi un dienvidi.

Pirmās ziņas par vīnkopību un vīnu sniedz ķīļu un hieroglifu ieraksti māla tēfelēs, uz kaula un papīrusa, un zīmējumi uz traukiem un māju sienām no vecajām Ēģiptes, Mezapotāmijas un Ķīnas civilizācijām. Faraonu laikmetā Ēģiptē vīnkopība sākumā bijusi faraonu un baznīcas monopols, un tikai vēlāk vīns kļūst arī par tautas dzērienu. Mezapotāmijā babiloniešu ķēniņa Hamurabi laikā dzeršana ir tik plaši ieviesusies, ka izdoti drastiski likumi dzeršanas apkarošanai, tā, piemēram, par piedzeršanos un ālēšanos dzertuvē ir draudējis nāves sods. Tālos austrumos aizvēsturiskos laikos ir bijis pazīstams prosas un rīsu vīns.

Kultūras vīnkoka dzimtene ir Mazāzija, un no turienes vīnkoka kultivēšana ir pārgājusi uz visu pasauli. Vīnkopība pie Vidusjūras uzplaukst klasiskās grieķu un romiešu civilizācijas laikmetā. Senie grieķi vīnkopību ir iemācījušies no Mazāzijas tautām, to izkopuši un izplatījuši tālāk savās kolonijās. Pašu grieķu tautas uzturs ir bijis visai pieticīgs un sastāvējis galvenokārt no miežu plāceņiem, olīvēm, sīpoliem un vīna. Vīnu grieķi dzēruši atšķaidītu ar ūdeni un uzlabotu ar garšvielām un medu. Grieķu reliģija, teiku pasaule un māksla bez vīnkoka un vīna nav iedomājama. Grieķu dieviem Olimpā ir patikuši divi šķidrumi — olīvu eļļa ārīgi un vīns iekšķīgi. Vīnkopības veicinātājs grieķiem bijis jaunekļīgais vīna dievs Dionīss, kuŗam par godu rīkojuši jautrus vīna svētkus. Romieši lielā mērā pārņēmuši grieķu sasniegumus mākslā, zinātnē un arī vīnkopībā. Arī viņiem ir bijis vīna dievs, tikai vārdā Bakchus. Romas Imperijas laikā romiešu leģionāri izplatīja vīnkopību iekarotās zemēs — Gallijā, Germānijā un Britanijā. Ar laiku vīnkopība izplatījās arvien tālāk uz ziemeļiem, un no 15. — 17. g.s. vīna dārzi ir ierīkoti pat Kurzemē. Laikmetā no 16. līdz 19. g.s. vidum klimats Eiropā ir manāmi pasliktinājies, vīna dārzi ziemeļzemēs iznīkuši un palikuši tikai Viduseiropas ielejās.

Līdz vīnu likumu izdošanai vīnogu vīni visā Vakareiropā bieži tika viltoti vai „uzlaboti" ar dažādām piedevām. Sakarā ar ķīmijas un mikrobioloģijas attīstību vīnkopība un vīnu technoloģija iegūst zinātniskus pamatus šī gadusimta sākumā, un tagad tā attīstījusies par modernu rūpniecību.

Latvijā brīvdabas vīnogas ir audzētas un vīnogu vīns ir iegūts no 15. — 17. g.s. Sabiles, Kandavas, Talsu un Ventspils apkārtnē. Šie vīna dārzi laika tecējumā ir iznīkuši. Vīnkoku audzēšana ir atjaunota Sabiles vīna kalnā īsi pirms 2. pasaules kara ,un tagad Latvijā vīnogas brīvā dabā audzējot uz šī vīnkalna un kādā augļu dārzā Daugavpils rajonā. Pēc 1. pasaules kara, Latvijā strauji attīstījās augļu un ogu vīna iegūšana. Radās daudzas vīndarītavas, un augļu un ogu vīnus ieguva daudzās saimniecībās. Vidusamerikā indiāņi aizvēsturiskos laikos ir ieguvuši agāves vīnu, bet Ziemeļamerikā raudzētu bērzu un kļavu sulu. Pirmos vīna dārzus Dienviamerikā ierīkoja spāņi Peru, no kurienes vīnkoka audzēšana izplatījusies uz citām Dienvidamerikas zemēm un Kaliforniju. Ziemeļamerikas un Kanadas vīnkopība galvenokārt izveidojusies, izkopjot vietējās Amerikas vīnkoka sugas.

Arī Austrālijas un Dienvidafrikas vīnkopību iesāk kolonizātori — eiropieši. Vīnkoku audzēšana un vīnu iegūšana tomēr nav nekur pārspējusi Eiropu. Tagad vīnus ražo: Eiropā — 79,9 proc., Amerikā — 11,8 proc., Afrikā — 7,6, Āzijā — 0,6 un Austrālijā — 0,3 proc. no pasaulē ražotā vīnogu vīna.

Lielākās vīnu ražotāju zemes ir Italija, Francija, Spānija, Argentīna un Pad. Savienība. Savienotās Valstis pēc ražotā vīna daudzuma atrodas astotā vietā.

(Augšējais raksts ir kopsavilkums no prof. Dr. agr. Žubecka priekšlasījuma 30. marta Toronto latviešu biedrības inženieru un techniķu kopas vakarā).

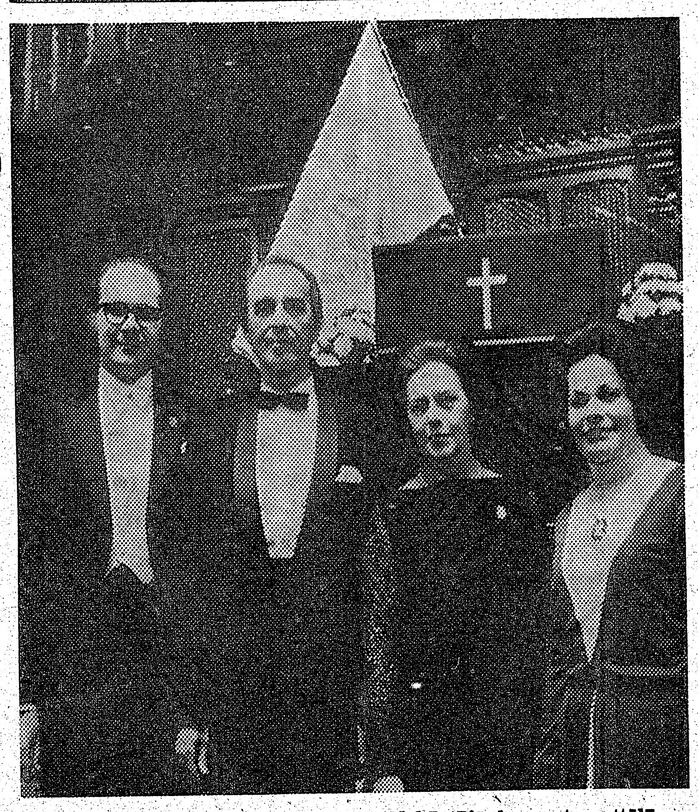

Pēc Sv. Andreja draudzes 22. gadskārtējā koncerta, attēlā no kreisās: diriģents A. Purvs, baritons Alberts Vītols, ērģelniece Edite Timermane un Astra Kalniņa (soprāns) no ASV.
Foto: J. Liģers

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

15. aprīlī pl. 7.30 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē — Kanadas jendas gaidu dziesmu vakars „Es dziedāju — gavilēju."

17. aprīlī plkst. 7 vakarā Toronto latviešu namā Tērvetes 19. skautu vienības gada svētki.

19. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Jāņa draudzes zālē E. Vingra gleznu izstādes atklāšana. Izstāde turpināsies līdz 28. aprīlim. Sestdienās un svētdienās no no plkst. 2—9 vakarā, pārējās dienās. no plkst. 5—9 vakarā.

20. aprīlī plkst. 7.30 Latviešu namā — Futbola sezonas atklāšanas balle ar karalienes vēlēšanām. DV Sporta kluba sarīkojums.

20. aprīlī — pl. 8. vak. DV namā Toronto, DV Toronto vanadžu kora jautrs vakars „Zīles ziedoni'. Bones deju kapella.

20. aprīlī pl. 7.30 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave., mūzikāli literārs vakars. Piedalās: Ingrīda Vīksna un Arturs Ozoliņš.

27. apr. pl. 7.30 Latviešu namā TLB saviesīgs Vakars „Ābele un ieva".

28. apr. — plkst. 12.30 Latviešu namā TLB pilnsapulce.

4. maijā pl. 7.30 vak. Town Hall, St. Lawrence centrā, Toronto koncertapvienības ārpuskārtas sarīkojums — Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars.

4. maijā pl. 6.30 vak. Lietuviešu namā Čikagas Piecīšu kabarē. TLB sarīkojums.

4. un 5. maijā DV teātra uzveduma dziesmu spēle „Zaļā plavā" Bickford Park vidusskolā, Bloor St.
Sestdien pl. 2.30, svētdien pl. 6 vak.

9. maijā plkst. 2 Latviešu namā Pensionāru apvienības Mātes dienas sarīkojums. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dol.

11. maijā pl. 7.30 vak. Latviešu namā balle stipendijām.

25. maijā ALT Vašingtonas ansamblis viesosies ar G. Griezes „Bez siltām vakariņām" Bickford Park skolas auditorijā. Dienas un vakara izrāde.

16. jūnijā pl. 5 pēcp. DV namā Varoņu piemiņa „Cēsu kauju 55. g. atcere."

12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sidrabenē.

21. septembrī Toronto teātris izrādīs Kārļa Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu? V. Pukata režijā.

12. oktobrī, Toronto, ASV Bostonas ansamblis viesosies ar lugu Rīga dimd — Mārtiņa Zīverta vēsturisku spēli par kalendāru nemieriem 16. gadsimta Rīgā.

19. okt. pl. 7 vak. DV namā Toronto nodaļas gadasvētki.

9. nov. pl. 7.30 vak. DV namā Karavīru daudzinājums.

9. novembrī, — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, V. Kārkliņa „Sarkanvīns". H. Miķelsona režijā. Ģimnazijas abiturientu sarīkojums.

HAMILTONĀ

20. aprīlī pl. 7.30 vak HLB namā, 16 Queen St. N., Dr. P. Vasariņa gadskārtējais literārais vakars ar temu „Jaungaitnieku dzeja 20 gados". Rīko HLB dāmu komiteja:

5. maijā pl. 4 p.p. HLB namā, 16 Queen St. N., dzejnieka Viļa Plūdoņa 100. dzimšanas dienas atcere. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Rīko Hamiltonas DV nodaļa.

KIČENERĀ

4. maijā pl. 7.00 vakarā Shanz Station telpās, 2 jūdzes ziemeļos no Breslavas uz 7. lielceļa DV Kiičeneras nodaļa rīko Ceriņu balli ar karalienes vēlēšanām. Dziedās Trio Atmiņa no Hamiltonas. Deja pie Zakuļa orķestra.

Vanadzes 30. marta salidojumā Toronto ar abu zemju vanadžu priekšniecēm otrās rindas vidū — A. Tīdemani un M. Jonāni.
Foto: J. Liģers

Baltiešu kultūras institūts

TO IEROSINA DIBINĀT J. LIELMEŽS VANKUVERĀ

Nesenajās LNAK padomes vēlēšanās kā vienīgo rietumkrasta pārstāvi ievēlēja Jāni Lielmežu no Vankuveras. Marta sākumā viņš izsūtījis vēstuli Kanadas rietumu daļas latviešu organizāciju vadītājiem, lūdzot iesūtīt atbildes. Organizāciju vadītāji lūgti noskaidrot Kanadas rietumu daļas latviešu pašreizējās raksturīgākās problēmas, tās apskatīt vispārējā veidā un pēc tam pārspriest visas Kanadas mērogā.

Vēstules ievadā norādīts, ka latviešiem vairāk nekā citām Kanadas etniskām grupām ir jāseko un aktīvi jādzīvo līdzi Kanadas un pasaules notikumiem. Visi latvieši Kanadā ir līdztiesīgi LNAK dalībnieki. Šīs tiesības varētu izmantot un būt aktīviem LNAK locekļiem. Iesniedzot ierosinājumus, minot kandidātus un piedaloties vēlēšanās, būs veids, kā Kanadas rietumu krasta latvieši izteiks domas un piedalīsies vispārējā Kanadas valsts dzīves demokratiskā procesā. Stipra etniska kultūra, sadarbībā ar pārējām Kanadas etniskām grupām, palīdzēs radīt spēcīgu Kanadu kā daudzkultūru vienību. Latvieši tad nebūs vieni un varēs skatīties nākotnē, prasot, lai dzimtenē atjaunotu cilvēka pamatiesības, brīvību un valsts neatkarību.

Ieteiktās diskusijas varētu notikt vairākos virzienos. Varētu pārrunāt, kādā veidā veicināt Kanadas rietumu daļas latviešu lielāku aktīvitāti LNAK darbā, sevišķi ievērojot jaunatnes kultūrālo politisko dzīvi Kanadā. Varētu apskatīt arī citus jautājumus.

Izsūtītajā vēstulē norādīts, ka J. Lielmežs izstrādā priekšlikumu Kanadā radīt Baltiešu kultūras institūtu. Tas kopotu un veicinātu baltiešu izcelsmes kanadiešu mākslu, kultūrālo un etnisko vērtību, sevišķi valodu saglabāšanu un tālāko radīšanu Kanadas daudzkultūru ietvaros. To atbalstītu ar Kanadas federālās valdības un baltiešu izcelsmes kanadiešu līdzekļiem.

Organizāciju vadītāji aicināti izteikties,kādā veidā šī institūta darbība varētu izveidoties. Tā kā latvieši ir Kanadas daļa, tie piedalās Kanadas dzīves veidošanā. Vajadzētu pārdomāt, kādā veidā vietējās latviešu organizācijas un LNAK varētu panākt nozīmīgāku ievēleto parlamenta pārstāvju aktīvitāti Baltijas tautu likteņa jautājumos. Šis jautājums ir bazēts uz vispārējiem cilvēcības pamatprincipiem un tāpēc ir ar internacionālu nozīmi.

Atbildes J. Lielmežam bija piesūtāmas līdz 10. aprīlim.

Par Baltijas kultūras institūta radīšanu J. Lielmežs sniedz savus paskaidrojumus.

Ideja par šī institūta radīšanu Kanadā ir guvusi atbalstu Vankuveras igauņu kolonijā. Pēc J. Lielmeža ieteikuma šī institūta sēdeklis būtu paredzēts Toronto, visu Kanadas baltiešu kultūras centrā.

No latviešiem savāktos materiālus un ieteikumus par Baltiešu kultūras institūta radīšanu J. Lielmežs paredzējis iesniegt pirmajā LNAK padomes sēdē Toronto 21. aprīlī. Varētu izteikties arī latvieši no citām vietām Kanadā, lai ieteikuma iesniedzējam un arī padomei būtu plašāks ieskats debatēm.

Ja šādu institūtu ar Kanadas federālās valdības atbalstu varētu nodibināt, tas baltiešiem būtu svētīgs panākums, nevērojot paaudžu vai tautību atšķirības.

Vk

Lūcija Cauka

LIELDIENĀS

Paceliet savas domas
tik augstu,
lai nobirst dzīves
pelēkie putekļi.

Lai, saules apstarotas,
tās kļūtu
kā kristalls,
kas mirdz un vizuļo.

Šūpojiet savas domas
tik augstu,
kā šūpoles ceļas
Lieldienu rītā.

Savā skrējā tās lido
uz augšu
un, lejā krītot,
atkal augšup ceļas.

Sv. Andreja draudzes kora 22. koncerts

Sv. Andreja ev. lut. draudzes koris Toronto savam 22. gadskārtējam koncertam 6. aprīlī Sv. Andreja baznīcā bija izvēlējies 12 dziesmas, divas no tām Edites Timermanes ērģeļu pavadījumā. Viešņa Astra Kalniņa (soprāns) no ASV dziedāja četras solo dziesmas, bet ar baritonu Albertu Vītolu, koris un ērģelēm koncerta nobeigumā atskaņoja Helmera Pavasara Atzīšana ar Kārļa Tālberga tekstu. 66 balsu lielo kori diriģēja komponists Arvīds Purvs. Koncertu noklausījās vairāk nekā 400 apmeklētāju; to ievadīja draudzes mācītāja J. Cālīša lūgšana un nobeigumā svētīšanas vārdi.

Pēc koncerta koristi ar viesiem pulcējās baznīcas sabiedriskajās telpās, kur pie vakariņu galda lūgšanu teica māc. A. Čops, bet uzrunu kora priekšnieks V. Kleperis, pateicoties kora diriģentam, koristiem un solistiem. Kora dalībnieces Anita Bredovska un Sarma Eglīte pasniedza diriģentam A. Purvam, solistiem Astrai Kalniņai un A. Vītolam un ērģelniecei Editei Timermanei ziedus. V. Kleperis uzslavēja koristus par izcilo veikumu un vēlēja sekmes turpmākās kora gaitās un pateicās balsu apmācītājiem Ritai Krastiņai, Ilzei Valdmanei, Almai Liepiņai, Inārai Androvičai, Žanim Gertneram un Jurim Ķeniņam.

Kora krūšu nozīmes saņēma koristi, kas dziedāja pirmo reizi koncertā, kā arī tie, kas savā laikā bijuši kora dalībnieki un atgriezušies koristu rindās: Sarma Eglīte, Anita Hofmane, Anda Libere, Eiženija Vītola, Ņina Žukova, Andrejs Rītiņš, Žanis Zeņtiņš, Edgars Šmits un Laimons Tiluks. Tās pasniedza diriģents A. Purvs.

Māc. J. Cālītis slavēja kora spējas un dziesmu skaistumu, norādot, ka tik saliedēti labu kori nav ieprieks dzirdējis. Mācītājs cildināja arī ērģelnieci, aicinot stiprināt garīgo dziesmu, kas ceļ ticības augstumos, jo dziesma mums māca ticību kā skaistu Dieva dāvanu.

Atzinīgus vārdus korim veltīja arī draudzes priekšnieks J. Pētersons, bet diriģents Arvīds Purvs savukārt norādīja, ka kora koncerts radies labās sadarbības rezultātā un aicināja nepagurt garīgai dziesmai. No DV vanadžu kora Zīle draudzes kori ar ziediem sveica diriģente Austra Plampe. Ziedus bija sūtījis arī Dainas koris, vīru koris Viesturs, dubultkvartets Kalvis un Lotus puķu veikals. Viesu vidū redzēja arī Dziesmu svētku biedrības Kanadā priekšsēdi Ž. Šmitu, Viestura kora diriģentu J. Barušu, vīru ansambļa Kalvis priekšn. A. Kalnu u.c. Draudzes dāmu komiteja bija klājusi gaumīgu vakariņu galdu.

O. K.

Toronto Sv. Andreja draudzes koris diriģenta Arvīda Purva vadībā 6. aprīlī dziedāja savā 22. gadskārtējā koncertā. Koncerta atkārtojums 21. aprīlī Sv. Pēteŗa baznīcā Otavā. Attēlā koris dzied Jēkaba Graubiņa Lielā diena. Foto: J. Liģers

Runā akmens, runā klāns

ILZES KALNĀRES PIEMIŅAS PĒCPUSDIENA DV NAMĀ TORONTO

Sibirijas izsūtījuma mocekles Ilzes Kalnāres piemiņai veltīto pēcpusdienu, ko 7. aprīlī DV nama zālē rīkoja DV Toronto nodaļas vanadžu kopa, apmeklēja 150 personu. Sarīkojumu ievadīja vanadžu kopas priekšniece A. Magone, iededzinot sveces ar Valdas Moras dzejoļa rindām, veltītām Ilzes Kalnāres piemiņai: „Un ja pieminam to zemi, / Kuŗā lapas šķin un šķin, / Un ja pieminam to pusi, kas aiz ēnām satumsusi / Kā lai Tevi nepiemin?" Tad vanadžu koris Zīle Austras Andersones-Plampes vadībā atskaņoja T. Ilsteres komponēto un speciāli šim korim aranžēto Ilzes Kalnāres dzejoli Tēvu zeme runā: Runā akmens, runā klāns . . . ar Mirjāmas Bērziņas solo dziedājumu. Šie paši vārdi iekalti arī traģiskā nāvē miruša dzejnieces kapakmenī Vējavas kapsētā.

Programmas vadītāja Maija Gaiķe lasīja Austras Andersones-Plampes rūpīgi sagatavoto referātu par Ilzes Kalnāres dzīvi un darbu, lasījumam mijoties ar iestarpinātiem dzejoļu skandējumiem un dziesmām: dziedoņu Eiženijas Vītolas un Dzidras Egles duetu ar I. Kalnāres tekstu Latvietim, jaunajam klavieŗniekam Pēteŗim Zariņam spēlējot pavadījumu, vanadžu koŗa Zīle dziedāto Jāņa Norviļa Es Dievu lūdzu ar tevi, tēvu zeme, un Zīles koristu Hertas Jurševskas, Mirjāmas Bērziņas, Vijas Vares un Maijas Gaiķes Ilzes Kalnāres dzejoļu skandējumu, sniedzot klausītājiem dziļāku ieskatu dzejnieces gara pasaulē.

Referente minēja, ka Ilze Kalnāre pieder pie „pazudušās paaudzes", kas tomēr ir pamats Latvijas nākotnes celšanai. Viņa dzimusi 1918. gadā Vidzemē, Vestienas Igaļos. Dzejniece savu agrāko uzvārdu Dreimane mainījusi pret Ilzes Kalnāres vārdu, bet viņas brālis izvēlējies Anša Vairoga vārdu; viņš izceļojis uz Austrāliju. I. Kalnāres pirmais dzejolis iespiests, kad dzejniecei bijuši 17 gadi, un tanī viņa sevi apliecinājusi par dzīves slavinātāju. Kādu laiku Kalnāre strādājusi laikraksta Brīvā Zeme izdevniecībā Rīgā, bet vasaras pavadījusi Vidzemē un Kurzemē. Pirms krievu iebrukuma iznāca viņas pirmais dzejoļu krājums Vidzemniece. Ilzes Kalnāres dzejas vienkāršība pamudinājusi daudzus komponistus ietvert viņas dzejoļus skaņās (J. Norviļa Piebaldzietes precinieks, I. Saksa Pie Staburaga saule riet u. c.).

Sākas kaŗš. I. Kalnāre piedalās Frontes teātrī, jo mācījusies teātŗa skolā, apceļo Volchovu un citas vietas, kur cīnās latviešu kaŗavīri. Frontei tuvojoties dzimtenei, dzejniece izceļo uz Vāciju, brāli iesauc kaŗavīru rindās, bet māte paliek Vestienā. Ilgās pēc dzimtenes I. Kalnāre, pārģērbusies leģionāra tērpā, kopā ar leģionāriem atgriežas Kurzemes cietoksnī un apmetas Talsos un Vandzenē.

Pēc Kurzemes kapitulācijas 1945. gada 8. maijā Kalnāre pievienojas latviešu partizāniem Kurzemes mežos. Nav cerību, nav glābiņa. 1947. gadā dzejnieci apcietina un soda ar 25 gadu izsūtījumu spaidu darbos Kazachstanā. Pēc desmit izsūtījumā pavadītiem gadiem 1956. gada oktobrī viņai atļauj ar iedragātu veselību atgriezties dzimtenē. 1968. gadā dzejnieces māte izvada savu meitu uz kapsētu, bet pati tai pievienojas aizsaules ceļos 1972. g. lapkritī.

Kaut ar iedragātu veselību, Ilze Kalnāre sāka dzīvi dzimtenē ar lielu ticības gaišumu; bija grūti atrast darbu. Kādu laiku viņa strādāja dārzniecībā Skrīveros, tad bibliotēkā Vestienā. Padomju vara viņas iespiestos dzejoļus sagroza, tomēr savu dzejošanas veidu viņa nemaina. Pēc sāpju lēkmēm dzejnieci ievieto slimnīcā, bet 1967. gadā Ropažu nespējneku mājā, liedzot uzturēšanos rakstnieku atpūtas mājā. 1968. gada augustā dzejniece sava mūža 50 gadu aprisē, balstīdamās uz spieķa, ieklibo dziļi mežā un ar lielu miega zāļu devu zem nolīkuša bērza aizmieg uz mūžu. Tikai pēc četrām nedēļām viņu nejauši atraduši sēņotāji.

Ilzei Kalnārei Vējavas kapsētā no pelēka laukamens uzcelts piemineklis, kuŗā iekalti viņas dzejoļa vārdi: Runā akmens, runā klāns . . .

Programmas nobeigumā visi aizkustināti vienojās dziesmā Svēts mantojums. Priekšnesumus ar dzejnieces foto attēliem slīdītēs illustrēja DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons. Vanadžu kopas priekšniece A. Magone pateicās A. Andersonei-Plampei par labi sagatavoto referātu un visiem darbiniekiem, kas veicinājuši šo sarīkojumu. Vakara dalībnieki vēl brīdi pakavējās pārrunās sveču gaismā pie vanadžu klātajiem kafijas galdiem.

V. S.

Toronto Sv. Andreja draudzes 22. gadskārtējā koncertā dziedātāju ierindā bija četri koŗa dalībnieki, kas dziedājuši visos koncertos, no kreisās: Jānis Petzalis, Olga Pauzere, Alma Liepiņa un Žanis Gertners. Gados jaunākie dziedātāji korī ir Ēriks Kleperis un Arnis Bredovskis (pa labi), abi 13 g.v. Foto: J. Liģers

„FUTBOLA SEZONAS ATKLĀŠANAS BALLE"

Programma:

1974. gada

KARALIENES VĒLĒŠANAS

Sarīkojuma vieta:

LATVIEŠU NAMĀ,

491 College St., Toronto.

Laiks:

SESTDIEN, 1974. g. 20. ARRĪLĪ

Sākums:

Plkst. 7.30 vakarā.

DEJA — PIE „RUNČU" MŪZIKAS

■ BUFETE ■ DAŽĀDI DZĒRIENI

Ieeja: $3.50

Uz redzēšanos tradicionālajā futbola sezonas atklāšanas ballē!

Laipni ielūdz:

Toronto DV sporta kluba saime

TLTA sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakarā. Attēlā pa kreisi — ģimnazistes pie pašu gatavotā cienasta galda vecāku padomes pārstāves M. Budrēvicas vadībā (otra no labās); — labajā pusē priekšnesumu programmas veicēji, no kreisās: Astra Vītola, Pamela Melnbārde, Valda Mackara, Rita Ozoliņa, Brigita Joma un Rita Langenfelde. Aizmugurē: Laila Gaidule, Pēteris Zariņš, Egils Matīss, Edgars Liepiņš un Ilze Morgenšterna; nav klāt — Larisa Stikuta un Andris Zariņš.

Foto: Hugo Miķelsons

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

DIENVIDKALIFORNIJA

● DV Dienvidkalifornijas apvienības priekšsēža, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanās šogad piedalījās 150 biedri. Apvienības priekšsēža amata kandidāti bija Edvīns Leimanis un Kārlis Kalējs; ievēlēja līdzšinējo apvienības priekšnieku E. Leimani. Apvienības valdē ievēlēja A. Arbeiteru (biedrzinis un mantzinis), A. Brantu (sekretārs), V. Grīnvaldu (kasieris), J. Liepiņu (saimniecības nozares vadītājs), Z. Rebiņu (aprūpes nozares vadītājs), K. Kalēju (priekšnieka vietnieks un informācijas nozares vadītājs), O. Krādziņu (kultūras un sarīkojumu nozares vadītājs), un A. Pilmani — (informācijas nozares vadītāja palīgs). Kandidāti valdes locekļa amatiem palika E. Rozenfelds un S. Platacis. Apvienības revīzijas komisijā ievēlēja V. Upenieku, P. Kurcbaumu un O. Valkīru, bet kandidāti revīzijas komisijas locekļu amatiem palika A. Krūmiņš un E. Rozenfelds. Vanadžu kopas vadības vēlēšanās piedalījās 61 vanadze. Par apvienības kopas priekšnieci ievēlēja Vilmu Leimani, bet kopas valdē — A. Liepiņu, K. Rebiņu, Kl. Kalēju, Z. Branti, V. Grietēnu, Z. Galviņu, M. Grīnvaldi un O. Lakinu. K. K.

KLĪVLANDE

● Latviešu pensionāru apvienības biedri ar viesiem 24. martā pulcējās savā sarīkojumā, kuŗu atklāja priekšsēdis K. Karnītis. Dziedāja meiteņu ansamblis. Sekoja skečs. Pie ārsta. V. Reinsons spēlēja klarnetes solo, bet duetu dziedāja E. Vadzemniece un A. Kalnapuķe.

● No Klīvlandes latviešu saimes 25. martā mūžībā pēkšņi aizsaukts inž. Jānis Tiltiņš. Viņa dzīve sākusies pirms 64 gadiem Dikļos. Nelaikis piederēja pie korporācijas Tervetia saimes. Bēru namā pie aizgājēja šķirsta goda sardzē ar sēru karogu stāvēja korporāciju kopas piederīgie. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja mācītājs L. Grendze.

● Latviešu Miera draudzē, pārvēlot padomi, ievēlēti šādi locekļi: A. Cers, K. Davidsons, E. Dukurs sen., E. Dukurs jun., I. Garais, A. Henhuzens, Z. Junkere, H. Junkers, Fr. Pampe, J. Reņģe, G. Siliņš, N. Tīsiņš un O. Tālnoris.

● No latviešu vidusskolas direktora pienākumiem atteicies Marģers Grīns. Par jauno direktoru izraudzīja Apvienotās draudzes skolas pārzini Artūru Rubeni, tā apvienojot abas skolas vienā vadībā.

● Latviešu veco strēlnieku kopas gada sapulci vadīja R. Krūmiņš, bet protokolēja J. Ezergailis. Ziņojumu par 1973. g. darbību sniedza kopas priekšsēdis J. Ozoliņš. Kopā ir 51 dalībnieks. Notikušas 6 valdes sēdes un divi sarīkojumi. Budžets īstenojies ar uzviju. Jaunais budžets 450 dol. Revīzijas protokolu nolasīja R. Juriks. Valdē palika līdzšinējie: J. Ozoliņš — priekšsēdis, J. Ezergailis — sekretārs, P. Riekstiņš — kasieris, P. Kubuliņš un J. Zikmanis — valdes locekļi. Revīzijas komisijā: R. Juriks, R. Krūmiņš un J. Miļeiko. J. E.

MANČESTRA

● Mančestrā ar sirdstrieku 25. februārī miris 72 g. v. Voldemārs Grāvlejs. Nelaikis bija zemgalietis, Saukas pagasta Bērzuku māju saimnieks. Piedalījies 2. pasaules karā, bet bēgļu gaitas Vācijā vadījis Oldenburgas nometnē. Uz ASV izceļojis 1950. g., vispirms nokļuvis Misisipi kokvilnas laukos, bet jau 1952. g. pārcēlies ar ģimeni uz Konektikatas pavalsti Mančestrā, kur ieguvis ģimenes māju. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri ar dēlu Mančestrā, otru dēlu Vindzorā, bet trešo dēlu un meitu ar ģimenēm Toronto. P. S.

KALAMAZŪ

● Ar sevišķu atsaucību, ko liecināja 200 lielais apmeklētāju skaits, tika uzņemts Toronto Dainas koŗa koncerts 31. martā pēcpusdienā Kalamazū kolledžas telpās. Bez programmā paredzētajām 18 dziesmām korim bija jādod arī atkārtojumi un piedevas. 60 personu lielo kori diriģēja Alma Skudra-Kārkliņa, bet 4 dziesmas jaunā palīdze Vizma Maksiņa, kuŗa, kopā ar Daci Kārkliņu bija arī koŗa solistes. Trīs dziedātās dziesmas bija pirmatskaņojumi. Starp daudzo ziedu devējiem bija arī koŗa Dziesmu Vairogs priekšniece A. Sīle, vīru koŗa priekšnieks P. Austriņš, Latviešu biedrības dāmu komitejas priekšniece H. Pole u.c. Kopējās pusdienās Latviešu biedrības namā koristus apsveica Latviešu biedrības priekšnieks J. Cīrulis, bet par uzņemšanu pateicās Dainas koŗa priekšnieks U. Maksiņš. Iepriekšējā dienā koris koncertēja Čikagā. — Koris Dziesmu Vairogs sagatavojis programmu diviem koncertiem: 18. maijā Čikagā un 19. maijā Kalamazū.

● Latviešu skola 11. maijā plkst. 9 no rīta skolas telpās, Kalamazū latviešu draudzes namā, 828 S. Rose ielā, rīko ģimenes dienas sarīkojumu.

● 27. martā mirusi 64 g.v. Marga Šmita, dzim. Kļaviņa. Nelaiķi 1. aprīlī pēdējā gaitā izvadīja prāv. J. Turks. Aizgājēja bija dzimusi Mazsalacā.

● Kalpaka piemiņas dievkalpojumi notika abu latviešu draudžu baznīcās. Korporāciju kopas piemiņas vakarā Latviešu namā kopas seniors P. Lielzuika ievadrunā atzīmēja, ka viesu vidū ir 80 g. vecais 1919. g. 6. marta traģiskā notikuma liecinieks LKOK kpt. A. Lasis un pasniedza viņam rozes. Kpt. A. Lasis pastāstīja par Kalpaka pēdējiem mirkļiem. Mūžībā aizgājušo piemiņu godināja ar klusuma brīdi. Sekoja 14. g.v. vidusskolas audzēkņa Gunara Elkšņa domraksta lasījums par plkv. Oskaru Kalpaku, saņemot kpt. A. Laša pasniegto grāmatu — Kalpaka bataljons un Baloža brigāde. Irēne Elksne teica divus vakaram piemērotus dzejoļus.

● DV apvienības gada sapulcē ievēlētā valde konstruējusies šādi: priekšnieks A. Minka, vietnieks J. Kalniņš, priekšnieka vietn. un informācijas lietu kārtotājs A. Krūmiņš, kasieris R. Zaķis, sekretāri E. Krasts un E. Dīriķis, biedrzinis un aprūpes lietu kārt. Z. Bērziņš, sarīkojumu lietu kārtotājs V. Vizulis, grāmatvedis A. Elksnis, jaunatnes kopas vadītāja M. Laurēna, sporta kopas vad. K. Vizulis. Vanadžu kopas priekšniece Vanda Zaķe. Revīzijas komisijas priekšsēdis V. Šmits, locekļi — Ž. Balcers un J. Žumburs.

● Lielupes (275.) skautu vienība Kalamazū, kuŗa darbojas pie Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes, rīkoja skautu organizācijas dibinātāja Baden-Paula atceri, uzvelkot pie draudzes baznīcas ASV un Latvijas karogus. Pēc tam skautu vienība piedalījās prāv. J. Turka vadītā dievkalpojumā, kuŗu ar vijoles solo kuplināja skauts Gundars Elksnis, ērģeles spēlējot V. Grīnbergam. Dievkalpojumam beidzoties skauti un viesi pulcējās baznīcas sabiedriskās telpās svinīgajam aktam. Zvaigžņu skauts Andris Lielzuika iepazīstināja ar Baden-Paula dzīvi un darbu, izpelnoties apbalvojumu — arodzīmi publiskai runai. Sācējskauta nozīmes un arodzīmes saņēma: M. Minka, G. Grīviņš, A. Elksnis un I. Elksnis. pirmās klases skauta nozīmi — G. Elksnis un A. Šmits, zvaigznes skauta apbalvojumu — A. Elksnis. Mazskautu vadītāja vietniece Z. Bērziņa ieguva speciālu balvu. Par 40 gadu skautošanu nozīmi saņēma vienības priekšnieks R. Rollis. Pateicību līdz ar piemiņas dāvanām ieguva vienības atbalstītāji P. Namatēvs, A. Zeimelis un I. Norītis. Ērgļa skauta nozīmi saņēma Mārcis Namatēvs, trešais šīs augstākās pakāpes ieguvējs. Viņš skautošanu sācis 1968. g. un dažādās sacensībās ieguvis 21 arodzīmi. Ar skautu Sauliti tika apveltīti vienības labvēļi: prāv. J. Turks, Dr. J. Pone, A. Bašķers, V. Namatēvs un J. Vasars. Pēc tam skautu vadība un skauti ieradās Riversaides kapsētā, kur nolika ziedus uz mirušā skautu vadītāja K. Stundas un Latvijas skautu himnas komponētāja prof. Ā. Ābeles kapu kopiņām.

V. Bokis

SPORTA APSKATS

Senioru meistarsacīkstes vieglatlētikā

Bija dienas, kad Kanadas laikrakstu slejas bija pārbagātas ar jaunu latviešu vārdiem — par izciliem panākumiem mācībās un sportā. Tas bija toreiz, kad viņu vecāku naudas maciņi vēl bija pavisam plāni. Nebijām tad vēl kļuvuši modes vergi, pratām paši domāt un pēldēt arī pret straumi, un ne katrreiz „salmiņi dancoja tā, kā vējš pūš". Tas laiks sen jau aiz kalniem, tautieši kļuvuši apaļi un gludi kā liedaga oļi, un junioru vārdus avīžu ailēs aizstājušas vēlāko ieceļotāju atvases. Žēl, tiešām žēl — atliek tikai pakasīt aiz auss, kur matu sudrabs vēl tāds biezāks, un vainot trimdas apstākļus.

Gadi iet, viss mainās, un vismaz šī kontinenta leksikonā jau sāk pazust tādi vārdi kā uzņēmība un neatlaidība, disciplīna, entuziasms, atbildības sajūta. Lai it kā kompensētu nevīžības, garo matu un reibekļu laikmeta cilvēcei nodarīto ļaunumu, visā pasaulē spontāni sākusies kustība ar mērķi ilgāk uzturēt cilvēku fizisko un garīgo možumu. Blakus pensionāru aktivitātēm ar kultūrālu noslieci izveidojušās arī senioru jeb veterānu sporta organizācijas ar visai iespaidīgu dalībnieku skaitu, sekmēm, iecerēm, budžetu. Pārsvarā ir vīrieši, jo atklāt dzimšanas datus sievietēm vēl joprojām šķiet tabū, un tikai retai ir drosme pieņemt vecveco angļu sakāmvārdu: „You are not older, dear — you are better!" Gluži kā vīns!

Vai nu sīkstuma, vai ziemeļniekiem raksturīgās „vēlas ziedēšanas" dēļ krietnas sekmes sporta pasākumos gūst arī mūsu tautieši. **Tā Oto Feldmanis** augustā kļuva par Anglijas senioru meistaru diska mešanā ar teicamu 40,46 m. rezultātu. Oktobrī Ošavā, apm. 100 dalībnieku konkurencē no ASV un Kanadas 3 Toronto un apkaimes latvieši divu dienu sacensībās pārspēja 3 Kanadas veco vīru rekordus un izcīnīja pusduci meistartitulu. 16. februārī Ontario telpu meistarsacīkstēs Toronto no 5 latviešu uzvarām labākos rezultātus iespēja Pavasars tāllēkšanā (5,45 m.) un 50 m. sprintā (6,5 sek.), tāpat Virkavs 400 metros (57,9 sek.).

Laikā no 1975. gada 11. līdz 17. augustam Kanadas nacionālās izstādes stadionā un arī tās materiālā gādībā Toronto risināsies pirmās senioru pasaules meistarsacīkstes vieglatlētikā. Programmā visas Olimpiskās disciplīnas zināmu normu sasniegušajiem 40 gadīgiem un vecākiem, sadalītiem vecuma grupās, ik pa 5 gadiem. Sagaida, ka no visiem 5 kontinentiem tādu būs apm. 500, un šīs sacīkstes kļūs par tādu kā „ģenerālmēģinājumu vai priekšsacīkstēm Ol. spēlēm Montrealā gadu vēlāk. No latviešiem lielākās izredzes uz panākumiem, šķiet, ir Kārlim Pavasaram, kas šobrīd ir sava vecuma tāllēcēju pirmajā desmitā visā pasaulē. Toronto sacīkšu laikā viņš jau būs piecdesmitgadnieks un varēs svinēt 35 gadu draudzības atceri ar sacīkšu divriteni un slidām, vieglatlētikas laukumu, svaru stieni un daudziem citiem sporta veidiem. Svešs viņa vārds nav arī koncertzālēs un uz teātŗu skatuvēm. A. Z.

JAUNATNES BASKETBOLS KANADĀ

Jaunatnes basketbola meistarsacīkšu norise Kanadā šogad kļūst daudz spraigāka nekā aizvadītajā gadā, kad Toronto Latviešu YMCA vienībai nebija pretinieku. Vienību sastāvi kļuvuši daudz vienādāki, un ja pirmās kārtas spēlē DV un Sparta sagādāja YMCA zaudējumus, tad otrā kārtā YMCA pēc lielās uzvaras revanšējās DV par iepriekšējo zaudējumu.

YMCA otrā spēlē pret DV devās pilnā sastāvā un bija visu laiku vadībā. Ja DV bija tikai 5 spēlētāju sastāvā, tad YMCA savukārt laida savas rezerves laukumā tikai 5 minūtes pirms spēles beigām, kad uzvara bija nodrošināta. YMCA šoreiz bija ļoti uzmanīga aizsardzībā un paralizēja DV bīstamākos punktu guvējus — Krūzi un Siksnu, kas lielāko daļu punktu ieguva tikai pēdējā ceturksnī — spēles beigu posmā. Uzvarētāji spēlēja labi kā vienība, bet pārāk paviršas bija pie pēles, kas daudzkārt deva iespēju DV gūt negaidītus grozus.

Ar YMCA uzvaru vietu secība jau tnes meistarsacīkstēs kļūst komplicēta un grūti pašreiz pateikt, kādas vienības tiksies finālā. YMCA uzvarēja ar 86:58 (42:27).

YMCA spēlēja: A. Līdums — 32, R. Kromanis — 12, J. Ozoliņš — 14, J. Jansons — 12, M. Kārkliņš — 12, A. Pālēns — 2, I. Knoštenbergs — 2.

DV: R. Krūze — 20, A. Siksna — 13, V. Jaunkalns — 10, A. Paukšens — 9. Ž. Z.

Izmeklēšana jau nonākusi līdz suņiem . . .

Pat ASV prezidenta suņiem ir savas nedienas. — Tagad izmeklēšanā kārta Niksona trīs suņiem. Valsts finanču dienests, kas pagājušā nedēļā minēja Niksonu sakarā ar 465.000 dol. lielu rēķinu par agrākos gados nesamaksāto nodokli, tagad vēlas zināt, cik bieži prezidenta terjers Paša, pūdelis Vikī un seters Kings bez maksas lidojuši viņa strūklilidmašīnā Air Force One. Liekas, ka finanču dienests vēlas, lai prezidents maksātu par suņu līdznemšanu lidmašīnā. Niksona divi advokāti apgalvo, ka arī citiem prezidentiem nav bijis jāmaksā par saviem suņiem, kas vesti dienesta lidmašīnā.

Latviešu pāvesta audiencē

Pāvesta Paula VI vājās veselības dēļ audiences nenotiek kārtīgi un kļūst par arvien retāku un vērtīgāku notikumu baznīcas dzīvē. Romā iebraukušajiem latviešiem laimīgi gadījās piedalīties 20. marta audiencē. No Toronto ar savas skolas grupu bija ieradusies mūsu goda konsula un ārsta Dr. E. Upenieka 14 gadus vecā meita Margareta. Viņai Vatikāna radio latviešu sekcijas pavadībā bija dota priekšrocība piekļūt šai audiencē pāvesta „rokas skūpstam" (baciamano). Pauls VI īsā sarunā ar latviešu svētceļnieci aplieciināja savu mīlestību un apustuliskās rūpes un deva īpašu svētību Margaretas ģimenei, visai latviešu tautai un zemei. Margareta Upeniece sava tēva vārdā pasniedza pāvestam paprāvu naudas ziedojumu. Dr. E. Upenieks savā laikā studēja Romā pāvesta Gregora universitātē, ieguva attiecīgu diplomu un saņēma no pāvesta Pija XII medaļu. Viņš arī bija saņēmis toreizējās pāvesta palīdzības komitejas atbalstu kā bēglis. Tagad viņš savu pateicību izteica caur savu meitu.

Pieņemšanā piedalījās arī Sidnejas katoļu draudzes bijušais vecākais Bronislavs Aleksāns. Pāvesta priekšā viņš pārstāvēja savu austrāliešu svētceļnieku grupu. R. M.

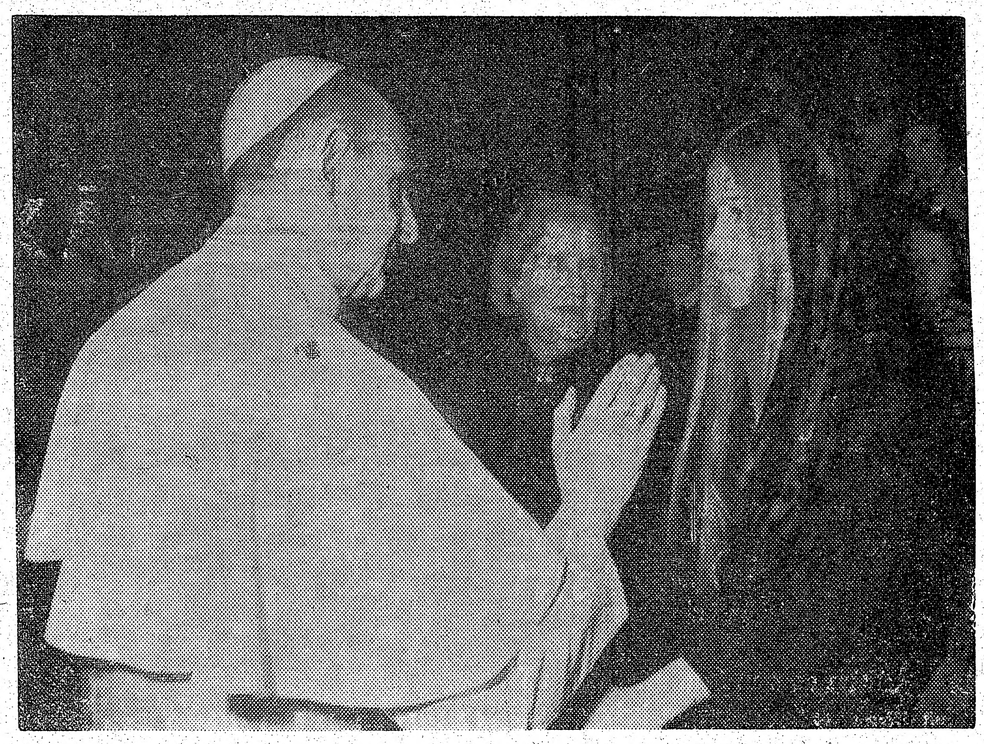

Margareta Upeniece (attēlā pa labi) pie pāvesta Paula VI Vatikānā.

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

DV Montrealas nodaļas rīkotajā plkv. O. Kalpaka vakarā bija ieradušies ap 60 viesu. Vakaru atklāja nodaļas priekšsēdis J. Gributs, sveicot kalpakieti plkv. K. Tirzīti. Referātu par Kalpaku un kalpakiešiem lasīja nodaļas informācijas daļas vad. un Ziņotāja redaktors Indulis Skrastiņš un ziedoja 25 dol Latvijas brīvības fondam. Viņš ierosināja DV Montrealas nodaļai sekot šim ierosinājumam un pieteikties Latvijas brīvības fondā aicinot talkā arī citus nodaļas vanagus un vanadzes. Priekšnesumu daļā A. Dindzāns iepriecināja ar klavieru solo, J. Vilnis ar deklamāciju — Pulkveža atgriešanās.

Plašu interesi radījusi jaunās paaudzes pārstāvja Andŗa Leimaņa zīmējumi Montrealas lielākā angļu valodas dienas laikraksta Star televīzijas programmas Scene vākam. Arī šī autora gleznotie Montrealas skati samērā īsā laikā jau divas reizes rotājuši izdevuma vāku. Vienu no šiem darbiem varēja redzēt arī Montrealas latviešu biedrības rīkoto kultūras dienu izstādē. Bez tam A. Leimanis guvis labus panākumus izstādē Vindzoras stacijā, kur pārdoti daudzi no viņa darbiem.

DV nodaļas konstruēšanās sēdē Latviešu namā jaunievēlētā valde konstruējusies šādi. valdes priekšsēdis J. Gributs, vietnieks A. Zeltiņš, sekretāre — Aina Bērtona, kasiere — Vija Veczieduiņa, kult. un sarīkojumu daļas vad. Juris Zilkalns, palīgi O. Strazdiņš un J. Vilnis, aprūpes daļas vad. J. Leitens, jaunatnes — Rita Zilkalna, informācijas daļas J. Skrastiņš. Par vanadžu priekšnieci kopsapulcē ievēlēja Ēriku Vītiņu, bet revīzijas kom. priekšsēdis J. Saliņš; valdes locekļi V. Grīns un J. Lava. Sapulces galvenie pārrunu jautājumi bija Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojums 11. maijā nodaļas lauku īpašumā Dzintaros un Dzintaru tālākie uzkopšanas darbi. J. Sk.

Latviešu namā 30. martā pulcējās ap 30 jauniešu, lai piedalītos Divreiz divi nometnes informācijas sanāksmē. Dr. Vaira Freiberga runāja par nometnes nozīmi un ko tā dod. Viņa norādīja, ka latviskumā mēs esam tikai „brīvā laika latvieši", kas šim jautājumam ziedo tikai nedaudzus brīvus brīžus, „kad cita nav ko darīt." Divreiz divi nometne dod jaunas ierosmes un ievada jauno latvieti latviskumā. Sanāksmē piedalījās arī trīs jaunieši — N. Mieriņš, I. Purvs un A. Upeslācis no Toronto. Viņi rādīja slīdītes no iepriekšējo nometņu dzīves un darba un nolasīja B. Rubesa rakstu. Vakars deva daudz ierosmes. Žēl, ka tajā piedalījās tikai nadaudz pārstāvju no vecākās paaudzes. P. A.

HAMILTONA

Mūsu tautietis Jānis Zemītis kopā ar kādu kanadiešu studentu, atvēruši bijušās Delta kino telpās Hamiltonā (King un Main St.) jaunu kino. Tajā ieejas maksa tikai 99 centi. Kino telpas J. Zemītis noīrējis. Zālē vietas 600 personām. Kā pirmo sāka rādīt filmu Dr. Živāgo. Darbdienās ir tikai viena izrāde, divas piektdienās un sestdienās, bet viena svētdienās. J. G.

Sv. Jozefa slimnīcā Hamiltonā 26. martā 87 g. vecumā mirusi Matilda Fefilova, dzim. Pļaviņa. Viņa atstāj meitu Dr. I. Zeltiņu, mazdēlu Juri un mazmazdēlu Robertu. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja māc. E. Pavasars. J. G.

EDMONTONA

Kalpaka piemiņas dievkalpojumu Edmontonā Sv Pētera baznīcā vadīja māc. E. Bērziņš. Dievkalpojumā piedalījās ap sešdesmit tautiešu, un tas bija labi apmeklēts. A. Št.

Solžeņicins pārmet Kremlim

Padomju rakstnieks Aleksandrs Solžeņicins angļu radio raidījumā sacīja padomju iedzīvotājiem, ka viņi dzīvo verdzībā. Tas bija Solžeņicina pirmais plašākais komentārs kopš viņa izraidīšanas februārī no Pad. savienības. Padomju rakstnieks un Nobela prēmijas laureāts nodeva savu paskaidrojumu pa tālruni no Cīriches uz Londonu angļu raidījumu sabiedrībai pārraidījumam krievu valodā.

Solžeņicins, kas tagad ar ģimeni apmeties Cīrichē, Šveicē, deklarēja: „Cilvēki Pad. savienībā dzīvo zem verdzības varas. To esmu sacījis jau **verdzību**

daudzreiz, bet liekas, ka daudzi tam netic, kas šo verdzību paši nav pārdzīvojuši." Padomju rakstnieka izteicieni pārraidīti vairākās Austrumeiropas valodās.

Pirmoreiz, kopš Solžeņicins atrodas brīvajā pasaulē, ar viņa draugu palīdzību izplatīts rakstnieka paskaidrojums arī par agrākā nemiernieka ģenerāļa Grigorenko pašreizējo likteni. Viņš ievietots vājprātīgo iestādē, kuŗā padomju autoritātes to mēģina garīgi iznīcināt. Pieci padomju varas politiskie ieslodzītie „Vēstulē no nometnes", kas slepeni izsūtīta uz ārzemēm un pieejama arī rietumu korespondentiem, paziņojuši, ka viņi atsacījušies no Pad. savienības pavalstniecības un pēc atbrīvošanas vēlas tikt izraidīti. Vēstulē arī atklāts, ka nometnes iemītnieki izdarīs bada streiku, lai protestētu pret nometnes terroru, kad ASV prezidents Niksons apmeklēs Maskavu jūnijā.

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

KANADAS LATVIEŠU 8. MEISTARSACĪKSTES PELDĒŠANĀ

notiks sestdien, 20. aprīlī, pl. 5 Trinity Recreation Centre peldbaseinā, Queen St. West un Crawford Ave., Toronto. Sacensības notiks kopā ar igauņu sporta kluba Kaleva sacīkstēm un programmā disciplīnas visām vecuma grupām. Pieteikšanās un tuvāka informācija pie G. Gubiņa (tālr. 767-1398). Aicināti piedalīties visi mūsu jaunie peldētāji.

***

8. Kanadas latviešu meistarsacīkstēs peldēšanā dalībnieki piedalīsies pat no Sadberijas un Ņujorkas, kā arī, protams, paši vietējie. Par sacensību kopēju rīkošanu ar igauņu Kalevu peldētāji izteikušies atzinīgi un trenējas latviešu un igauņu stafetēm. Peldētāji, kas saņēmuši pieteikuma anketas, tās lūgti atsūtīt nekavējoties, jo dalībniekiem obligāti jāreģistrējas iepriekš. Sacensībās var piedalīties visi latviešu zēni un meitenes; programmā vecuma grupas līdz 10 g., 11—12, 13—14, g. v. un vecāki.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

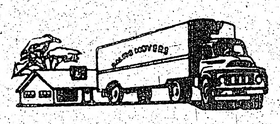

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

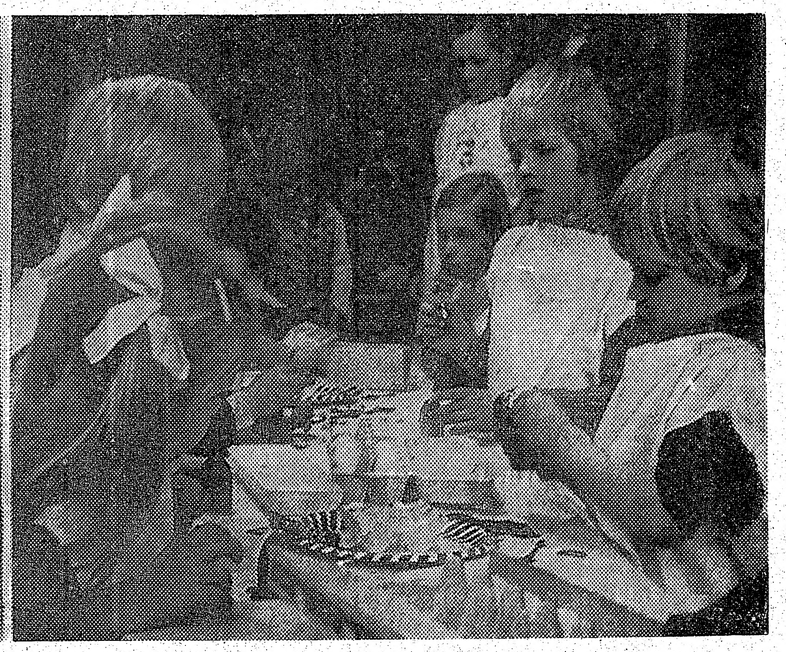

Gaujas gaidu vienības tradicionālā Lieldienu sarīkojumā Liel dienas brauc Sv. Andreja baznīcas zālē Toronto. Pa kreisi — skats no A. Martinsones ludziņa s Priecīgas Lieldienas, pa labi olu krāsošana. Foto: Verners Cinis

(26. turpinājums)

„Kas tā par vietu pie Māzina? Tur taču nekā stiprāka nevar dabūt? saka Leo Pelde, „iesim uz Jāņa parka paviljonu. Svētki paliek svētki. Kā tādi tie arī jāatzīmē," viņš piemetina.

„Tu runā, it kā tev būtu simt latu kabatā," iesaucas Kārlis, „tur taču viss esot nešķīsti dārgs."

„Kas tad svētku dienā ir par dārgu? Nedomāju, ka Vidzemes lauksaimnieku dēļi ir tik skopi," iesaucas Heinrichs.

„Tu gudri runā. Bet kāpēc tev nav naudas kabatā?" aizrāda Kārlis.

„Tas vienkārši, jo es dzīvoju nabadzīgā Latvijas apgabalā. Nedomā, ka visur Latvijā ir tādi paši apstākļi kā šeit. Droši vien par Smilteni tālāk neesi bijis. Tāpēc runā kā pirmziemnieks. Pabrauc un apskati citus Latvijas apgabalus. Tad tu redzēsi, ka ne visur zied rozes. Nu, ja jau negribi, negribi. Mēs neko neuzspiežam, tikai lūdzam. Domāju, nebūtu slikti iebaudīt glāzīti kaut ko stiprāku tādos lielos svētkos," nosaka Heinrichs un taisās iet.

„Nu labi, iesim. Es maksāšu pusstopu. Tu maksā zakuskas," iesaucas Kārlis. Redzu, ka viņš, kā parasti, stostās, ja ir runa par naudas izdošanu.

Ejam uz Jāņa parku. Paviljonā redzam jau vairākus no mūsu skolas. Tur sēž piensaimnieki, kā Lamberts, Izaks un Zeile. Tie ir gados vecāki. Viņi jau ēd pusdienas Tad ienāk vēl Sīmanis, Zieds un Vanda Briede no lauksaimnieku otrās klases. Vēlāk vēl ienāk Milda Vijuma un Marta Priedīte.

Pasūtinām pusstopu šņabja un četras karbonādes un pudeli augļūdens.

„Derētu jau arī pudele alus. Redzams, ka jūs abi vēl esat zaļi. Parasti pusdienas jāsāk ar glāzi alus."

Pasaucu viesmīli, pasūtinu divas pudeles alus un tad paskaidroju:

„Faktiski pirmo reizi esmu pirmās šķiras traktierī. Pāris reizes gan esmu bijis mātei līdz pie Spruguļa un Centrālviesnīcā, bet tie ir otras šķiras traktieri."

„Ar ko atšķiras pirmās un otras šķiras traktieri?" ievaicājas Kārlis.

„Redzi, te mēs sēžam mīkstos krēslos un pie kārtīgi apklāta galda. Pat puķes vāzē uz galda. Gleznas pie sienām, tepiķi uz grīdas. Tā ir viena starpība. Otra lieta ir cenas. Par labu izjūtu jāmaksā. Te viss ir dārgāks nekā otras šķiras traktierī," paskaidro Leo Pelde. Kad Leo min vārdu dārgāks, Kārlis saraujas. Mēs visi to manām, bet nesakām ne vārda.

Ēdam karbonādi. Heinrichs ielej glāzē valsts degvīnu, teikdams: „Nu, tad lai iet uz tiem augstiem svētkiem!"

Esmu dzirdējis, ka mūsu pusē pieaugušie tādās reizēs atbildēja „Sveiki svētkos". Paceļu glāzi un uzsaucu: „Sveiki svētkos!"

Šo teicienu laikam izteicu tik skaļi, ka visi pārējie paskatās uz mani.

Man degvīns nepatīk. Kādreiz pagājušā vasarā mēģināju, bet tas negaršoja. Šoreiz izliekos, ka tas nav pretīgs. Kad paceļu glāzi, atliecu galvu tā, kā esmu redzējis citus darām. Izmetu glāzi kā ogu un noriju.

Tūliņ karstums sasitas vaigos. Izliekos, ka nekas nebūtu noticis.

Arī Kārlis pēc izdzertās glāzes paliek sārts. Otru glāzi dzerot, redzu, ka Kārlis aiziet uz vannas istabu.

„Kas tad nu? Vai jau laidīsi pāri mēlei?" izbrīnījies iesaucas Heinrichs.

„Piedodiet, bet mēs abi neesam pie stiprām lietām pieraduši. Mēs taču vēl esam jauni," paskaidroju

„Cik tad tev gadu? Liekas, abi esat jau gados. Nemaz neizliekas kā puikas."

Kad pasaku savus gadus, Leo un Heinrichs no brīnumiem saskatās.

„Ko? Tikai divpadsmit gadu? Tad nu gan labāk vajadzēja iet pie Māziņa," saka Heinrichs.

Arī Kārlis, kas atnācis atpakaļ, iesakās:

„Skaidrs, ka vajadzēja iet pie Māzina. Neesmu pie tā stiprā pieradis. Otrā glāze izskrēja laukā. Pie tam karbonāde pie Māzina maksā tikai piecdesmit santimu, bet šeit astoņdesmit. Un kas te labāks? Nekas".

„Tas nekas. Nedzeŗat, ja nevarat. Mēs ar Heinrichu dzersim šņabi, jūs abi varat dzert alu," paskaidro Leo.

Pirktais alus man nekad nav garšojis. Kad leju Kārlim alu glāzē, viņš saviebjas: „Nelej man to rugto sulu. Garšo pēc vērmelēm. Man cērmju vēderā nav."

„Ko, jums nepatīk arī alus? Ko tad jūs galu galā savā pusē uz laukiem dzeŗat? Kurzemē vismaz dzeŗ skābputru. Arī to jūs nepazīstat," uzvelk Leo.

„Mēs dzeŗam paštaisītu alu. Tas garšo saldi rūgteni. Ir daudz biezāks un vareni puto. Tāpat raudzētas bērzu sulas. Kad taisa pudeli vaļā, puto tāpat kā alus."

„Mans tēvs, kas kaŗa laikā bijis Vācijā gūstā, mēdza teikt, ka šādi sagatavotas bērzu sulas garšojot tāpat kā tur gatavais šampanietis. To viņam vācieši devuši, kad atlaiduši no gūsta," paskaidro Kārlis.

„Jā, redzu, ka jūs abi esat zaļi lauķi. Jums daudz kas vēl dzīvē jāmācās. Nekas. Nāks laiks, nāks padoms. Vai nav likteņa ironija! Likums krogū iet atļauj tikai pilngadīgiem. Šeit nu sēž pirmās šķiras traktierī divpadsmitgadīgi bērni," smejas Leo, liedams beidzamo degvīnu glāzēs.

„Dzersim, lai šiem zeņķiem ātrāk prāts pieņemtos!"

Viesmīlis atnes rēķinu: pusstops degvīna trīs lati, četras karbonādes trīs lati divdesmit un pudele augļūdens četrdesmit santimu. Atsevišķs rēķins, divas pudeles alus astoņdesmit santimu.

„Ko? Pudele šņabja trīs lati? Kāpēc tā? Renskovajā var dabūt par vienu latu sešdesmit santimiem. Ko tas nozīmē?" izbrīnījies izsaucas Kārlis. Viesmīlis, redzēdams, ka te darīšana ar lauķiem, nosarkst. Jūtu, ka situācija nav laba. Izņemu desmit latu zīmi un samaksāju rēķinu. Zinu, ka ar Kārli nav joki.

„Nespēlē te galīgo muļķi. Redzi, šņabi te ienesa traukā, kas pildīts ar ledu. Karbonāde bija uzlikta uz pilnīgi karsta šķīvja. Par visu to jāmaksā. Ja tu vēl nezini, ko nozīmē dzīve, tad nerādi to vismaz citiem. Tev, draugs, dzīvē vēl daudz jāmācās," paskaidro Leo.

„Tu gudrs rumāt, ja citi maksā," un, paķēris trīs latus, nosviež man priekšā. Viņš ātri pieceļas un nosarcis noskaities nosaka: „Otrreiz jūs mani šādā vietā vairs neiemānīsit. Te taču pilnīgi rauj rīkli laukā."

„Tam ziķerim vēl daudz jāmācās. Viņu vienu vēl nevar laist pie pieaugušiem," saka Leo.

Pēdējie Leo vārdi man nepatīk. Galu galā Kārlis ir mans skolas biedrs no pašas pirmās pamatskolas klases. Ja viņam ir citi uzskati, tas nekas. Neatzīstu, ka visiem jādomā tāpat kā Heinricham un Leo. Kārlim dzīvē vēl laika diezgan mācīties. Tāpēc jau viņš nāk šeit skolā. Gribu kaut ko teikt Leo un Heinricham, bet teicamo noriju. Labāk bez skandala. Svētku dienā negribu nonākt nevajadzīgos asumos.

Heinrichs un Leo, redzēdami, ka es sāku gaŗlaikoties, pateicas par pusdienām un aiziet pie Lamberta galda.

Tā ir pirmā reize manā mūžā , kad sāku saprast, ka ne visi cilvēki ir vienādi. Pieceļos un eju laukā. Pie durvīm man pievienojas Marta Priedīte un Milda Vijuma.

„Nu, tad uz redzīti, Milda. Man jāsteidzas," saka Marta, un mēs ar Mildu paliekam vieni. Toreiz vēl nesapratu, ka Milda ar Martu ir norunājušas, ka Milda paliks vienatnē ar mani.

„Tad nu svētki nosvētīti. Kā patika?" jautā Milda un soļo man blakus.

„Jā, tā mazliet. Dzeršana jau man neiet pie dūšas. Neesmu vēl iemācījies šņabi dzert. Tomēr gribējās ar skolas biedriem kopīgi paēst un pasēdēt," saku nokaunējies.

(Turpmāk vēl)

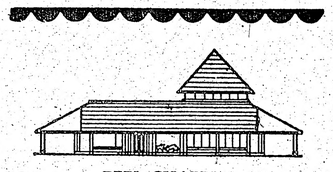

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

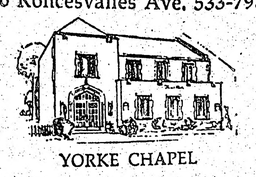

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

Ienākumu nodokļi,
grāmatvedība
A. Roze, tel. 767-1662
65 Southport St.,
Suite 810, Toronto
M6S 3N6

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Meklē strādniekus
iekštelpu un āra
darbiem.
Zvanīt 751-6200 (Ext. 74),
Prasīt pēc
Viktors Petrovs vai
Paul Reed

Ola - dzīvības simbols

Lieldienās dāvināt olu nozīmē dāvināt dzīvību — vēlēt labu veselību, jo ola ir dzīvības simbols. Lieldienas ir arī dabas atmodas svētki.

Mūsu tagadējās Lieldienas nav vairs tīri senlatviskas, bet ir sajauktas ar kristīgās ticības un ģermāņu,kā arī slavu tautu pienesumiem, tomēr kopā ar visām izdarībām, kā šūpoļu kāršanu, šūpošanos ,ciemos iešanu un olu krāsošanu izdveš svētku noskaņu par godu dabas atmodai.

Mūsu saules simbola ietekmē atdarināja arī ēdienus — pa lielākai daļai ēda visu, kas apaļi veidots. Sakarā ar dažādiem kultiem bija iecienītas olas. Olas Lieldienās jāēd ikvienam, jo tās nes laimi un veselību, dod auglību druvās un pasarga no nelaimes! Latvieši olas vāra un ēd, lai telītes labi izdodas un būtu apaļas. Meitas dāvina puišiem par šūpošanu, kā arī kaimiņienes apmainās savā starpā ar skaisti krāsotām un izrakstītām olām un ar savu krāsošanas māku lepojas.

Olu vārīšana un krāsošana latviešiem bija svarīgs notikums. Olas vārot, nedrīkstot pūst uguni, stipri čalot un smieties, lai neplaisā čaumala. Nedrīkst vārīt raibas olas, piem., tītara, lai vārītājai nebūtu vasaras raibumi.. Olas krāsojot ar pašu mājās dabūjamiem līdzekļiem, tās izskatās daudz skaistākas un gaumīgākas nekā ar tirgus šažojumiem — krāsaino laku. Un kur tad vēl krāsotāju lielais prieks, kāda nu izskatīsies katra ola?

Te jāpārmet Gaujas gaidu vienībai, kas 31. martā Toronto Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās bija sarīkojusi pēcpusdienu Lieldienas brauc. Mazais uzvedums un zāles dekorējums tiešām priecināja aci un sildīja sirdi, bet citāda aina bija olu krāsošanas telpā. Te bērni uz olām triepa biezas dažādu krāsu „pickas". Neredzēja pat neviena latviskā ornamenta, kā arī nedzirdēja aizrādījumu par olu krāsošanu ar mājas līdzekļiem, kā to mūsu sētās darīja.

Olu krāsošanu izdara šādi: katlā ieliek vajadzīgās krāsvielas (sīpolu mizas, bērzu lapas u.c.) un uzvāra, tad ieliek olas un vāra, kamēr nokrāsojušās. Ja gribam gaišākas, tad vāra tikai 5 minūtes, bet ja tumšākas, tad līdz 10 minūtēm. Novārītās olas izrotā ar kādu asu priekšmetu dažādiem latviskiem rakstiem vai arī vēlējumiem: Prieciīgas Lieldienas! u. t.t. Visu šo latvisko zīmējumu savirknējumi ir ļoti jauki, un tanīs strāvo latviskā sirds un darinātājas jaukās domas un vēlējumi.

Otrs krāsošanas veids: Uz lupatiņas (vislabāk uz nailona zeķes) var uzlikt kādu zemeņu, vai loga puķu izrobotu lapiņu, papīra izgrieztu figūru, burtus vai ko citu, ietin lupatiņā olu un ar diegu pārsien. Pēc vārīšanas, noņemot apsēju, uz olas būs izveidojušies dažādi attēli. Tāpat ar ziepju vai sveces gabaliņu pirms vārīšanas var izveidot dažādus rakstus; novārot olu sīpolu mizās, bērzu lapās vai arī kādā citā šķidrumā, uzzīmētie raksti paliek baltā krāsā.

Trešais krāsošanas veids ir vaska technika. Olas novāra un atdzesē, iemērc uz brīdi izkausētā vaskā. Kad vasks sacietējis ap olu, vaskā izkasa ar nazi dažādus rakstus un olu iegremdē sīpolu mizu novārījumā vai citā kādā krāsā. Vaskā izkasītās vietas nokrāsojas vēlamā krāsā.

Lai dažādi izraibinātās olas būtu spīdīgas, plaukstu nozież ar sviestu un nobrauka olas, Olats tad sakārto traukā — vislabāk klūdziņu groziņā uz izklātas sedziņas, vai atkal novieto traukā uz izdiedzēta labības zelmeņa, — vai arī bļodiņu izklāj ar sūnām, ko izrotā ar lazdu skarām, pūpolu zariņiem, zaķu staipekļiem un citiem zaļumiem.

Aizvadot Lieldienas, apēd pēdējās olas un čaumalas izkaisa sakņu dārzā, lai vistas neizkasītu dārzājus.

Biruta Senkēviča

Vieninieki vai pensionāri

jums patiks dzīvot jaunajos „RICHMOND SQUARE" dzīvokļos (bachelor suites)

Maksa 120 dol. mēnesī

Queen ielā, pie Niagara ielas, 3 ielas uz rietumiem no Bathurst ielas

TĀLR. 863-1048

Jauns Kanadas latviešu pasākums

IZKALS 30 ZELTA UN SUDRABA MEDAĻU SERIJAS — 3000 MEDAĻAS NO KATRA META

Ieguldījumu biroja īpašnieks Roberts Kreišmanis Hamiltonā sācis jaunu projektu — The Baltic Saga, kuŗā 30 zelta un sudraba medaļu serijā būs mākslinieciskiem līdzekļiem izteikts Baltijas tautu un zemju liktenis. Pasākumā Balticoin, kuŗa birojs atradīsies Hamiltonā, paredz visus 30 metus izlaist 30 mēnešu laikā, pavisam 3000 medaļas no katra meta, kuŗus zīmēs latviešu, igauņu un lietuviešu mākslinieki. Pirmos metus jau izgatavojis tēlnieks Augusts Kopmanis Toronto.

Medaļas būs 40 milimetru caurmērā un svērs katra 30 grammu. Tās būs gatavotas no tīra sudraba (99,9%) vai zelta (91,666%). Sudraba medaļa maksās 24 dol., bet zelta 293 dol. gabalā, ieskaitot arī 22% nodokli. Pasākuma autors šajā projektā mēģina ieinteresēt arī Latviešu nacionālo apvienību Kanadā, Baltijas federāciju un Daugavas Vanagu organizāciju.

Medaļas otrā pusē būs informātīvi ieraksti par dažādiem vēsturiskiem notikumiem Baltijas valstīs, šo valstu iznīcināšanu, masu deportācijām, cilvēku tiesību deklarāciju, par 250.000 baltiešu 30 gadu ilgo trimdu, kā arī Vinstona Čerčila 1950. gadā teiktie vārdi par Baltijas valstu tiesībām u.t.t.

—ls—

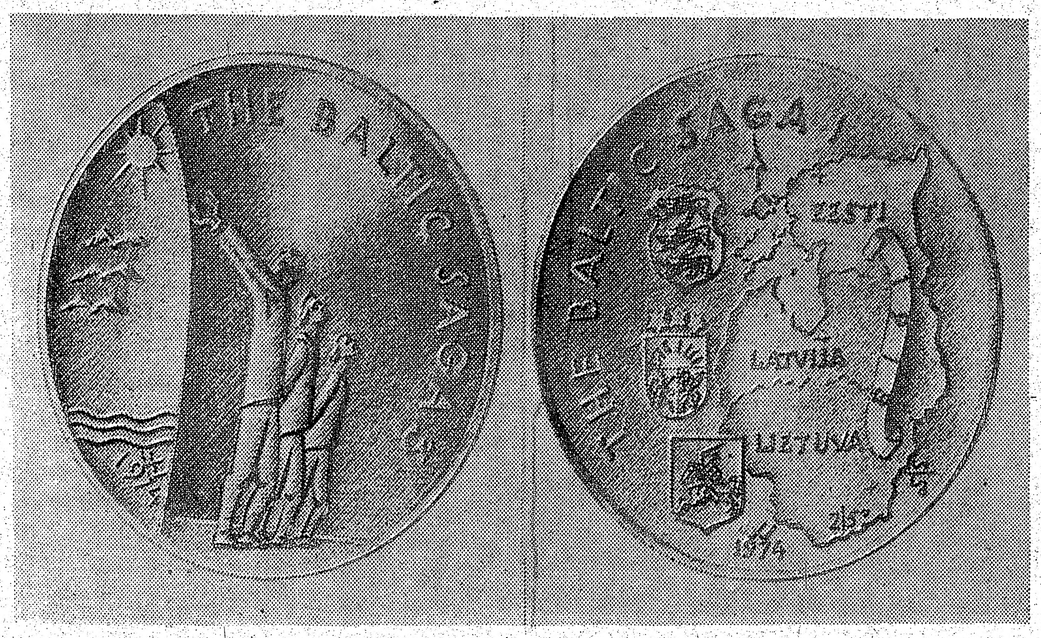

Pirmo Baltijas sāgas medaļu priekšpuses zīmējumi. Metus gatavojis tēlnieks Augusts Kopmanis.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710—1800	$22.50
Latvju dainas — Reiņa Birzgaļa ilustr.	8.00
Bergmaņu Valerijas — Velga, rom. I	6.00
Oļģerta Liepiņa — Stirnas pār kalniem I—II	15.00
Ceļa zīmes Nr. 53	2.50
G. Janovskis — Kur gaiļi nedzied, rom.	7.50
Al. Grīns — Trīs Vanagi, rom.	6.00
A. Barons — Paaudžu mezglos, rom.	6.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā, dzej.	4.00
Indriķa Livonijas chronika	6.00

DV GRĀMATNICA

491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5. Tālr. 921-7121

Pārsniedzot $10 pasūtinājumu, pieskaitiet 5% pasta izdevumu segšanai. Zem desmit dolariem 10 % pasta izd.

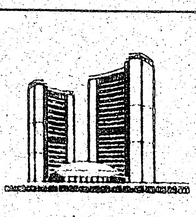

Toronto pilsētas plāns atkritumu savākšanai

LIELĀ PIEKTDIENĀ UN OTRĀS LIELDIENĀS (Easter Monday)

LIELAJĀ PIEKTDIENĀ atkritumus nesavāks.

Atkritumus savāks nākošajā parastā vākšanas dienā — otrdienā.

Otrajās Lieldienās atkritumus savāks kā parasti.

R. M. BREMNER,
Commissioner of Public Works
City of Toronto.

Ja izslāpušie dižrati
Tev rūpes dara budžetam,
Tad brauc ar ērto T O Y O T U —
Būs bankas konts kā lielkungam!

Visi ceļi ved gar Orilliju, Ont.

Lūdzu iegriezieties nesaistošai informācijai

Paula Andersona

TOYOTA'S

automobiļu pārstāvniecībā

59 Front Street North, Orillia.

Remontējam un pieņemam iemaksai arī lietotas, citu firmu automašīnas.

Tel. 1 (705) 326-2812

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Mūsu mīļais radinieks un skolotājs,
Rīgas valsts I (klasiskās) ģimnazijas direktors

ARTURS LESNIEKS

dzimis 1885. gada 12. jūnijā Sāvienā,
miris 1974. gada 9. martā Stokholmā

Par viņu sēro:

Robežgruntnieku ģimenes un piederīgie.

Mūžīgā mierā aizgājis mans mīļais
dzīves draugs, tēvs un brālis

Arvīds Rozītis

dzimis 1913. gada 15. augustā Rīgā,
miris 1974. gada 29. martā Hamiltonā

Mīlestībā piemin

sieva Hamiltonā, meita, māsa un brālis Latvijā

BAZNICU ZIŅAS

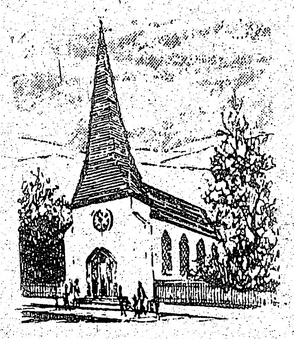

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kancelejа slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

14. aprīlī plkst. 6 un 11 no rīta Kristus augšāmcelšanās svētku dievkalpojumi. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Dziedās Dainas koris un māc. Ivars Gaide (tenors) Dziesmu lapiņas. Pēc agrā dievkalpojuma sekos kopējas brokastis. Jauniešu pārrunas nenotiks.

21. aprīlī Baltās svētdienas dievkalpojums.

28. aprīlī dievkalpojums.

5. maijā dievkalpojums.

12. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma azaids un programma.

19. maijā Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

26. maijā dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tel. 249-6593.

14. aprīlī, Lieldienās, plkst. 6 rītā dievkalpojums. Dziedās Austra Holcmane

21. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

28. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

14. aprīlī, Lieldienās, dievkalpojums pl. 7 rītā. Pēc dievkalpojuma brokastis baznīcas apakšējā zālē.

21. aprīlī plkst. 9.30 pavasara talka Tālavā.

28. aprīlī plkst. 2 pēc pusd. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

Katoļu dievkalpojums Toronto notiks 14. aprīlī, Lieldienās, pl. 12.30 Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

14. aprīlī, Pirmajās Lieldienās, plkst. 8.00 no rīta svētku dievkalpojums; piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās Lieldienu brokastis.

21. aprīlī, plkst. 10.30 rītā bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mācītājs Arturs Voitkus

Dzīvais gars

KO jūs meklējat dzīvo pie mirušajiem?
Lūka ev. 24, 5

Lūka evaņģelija stāstījums par Jēzus zemes dzīvesposmu sākās un beidzās ar debesu sūtņu uzrunām. Jēzus dzimšanas naktī Dieva eņģelis drošina ganus: „Nebīstieties, jo redzi, es jums paslūdinu lielu prieku, kas visiem ļaudīm notiks: jums šodien Pestītājs dzimis!" Lieldienu rītā, pēc Lielās Piektās šausmām un visu cerību sabrukuma Dieva sūtnis satrauktās sievietes, tukšā kapa priekšā mierina: „Ko jūs meklējat dzīvo pie mirušajiem? Viņš nav šeit, bet ir augšāmcēlies!"
Šie divi teikumi kā mirdzošā logatā ietver kristīgās ticības centrālo domu: Kristus nāca pasaulē cilvēku pestīt. Viņš nāca pagurušo stiprināt, noskumušo mierināt, satraukto un salauzto pacelt — un grēciniekam dot piedošanas cerību. Pret Viņu cīnījās, Viņu noraidīja un izsmēja, Viņu apkaŗoja un beidzot pat pienagloja pie krusta, bet — nav un nebūs varas, kas Viņu varētu iznīcināt. Patiesi dzīvais gars nav ne saistāms, ne nonāvējams. Tas nemīt mirušo, bet dzīvo valstī. Aiz Ciešanu laika krēslas un Lielās Piektdienas tumsas — aust Lieldiena!

Gars nevar palikt kapā,
Viņš mūžam, mužam dzīvs,
Kā gaisma gaisa ārēs
Plūst neaizturams, brīvs.

Un kam viņš klātu skaŗas
Kā asnam saules zelts,
Tas kā no burvju varas
Top augšup, augšup celts.

(V. Plūdons)

Dzīvais Kristus

„Kas mums novels akmeni no kapa durvīm?" — bija Marijas Magdalēnas, Marijas, Jēkaba mātes, un Salomes problēma, kad viņas „ļoti agri, saulei lēcot, gāja uz kapu." (Marka ev. 16. 2—3)

Kapa akmens visos Lieldienu stāstos Jaunā derībā tomēr nav tas galvenais. Tas bija liels, un sievietes par to bija norūpējušās. Bet debesis šīs rūpes atņēma.

„... tā Kunga eņģelis nonāca no debesīm un, piegājis pie kapa, novēla akmeni un uzsēdās tam virsū." (Mat. ev. 28. 2)

Galvenais visos stāstos ir, ka Jēzus nomira pie krusta, ka mirušu Viņu guldīja kapā, kas bija izcirsts klintī, ka šo mirušo Jēzu Dievs uzmodināja no miroņiem, kā to Pēteris sludināja Vasarsvētkos.

„Nācarieti Jēzu, ko jūs ar noziedznieku rokām piekalāt pie krusta un nonāvējāt, Dievs ir uzmodinājis, tam mēs visi esam liecinieki."

Jēzus nomira... Jēzu guldīja kapā... Jēzus piecēlās jaunās, apskaidrotās, garīgās miesās. Tas ir brīnums mums, cilvēku bērniem. Mēs Jēzu neesam redzējuši savām acīm, mūsu ausis nav dzirdējušas Viņa vārdus, mūsu rokas nav Viņu aptaustījušas, bet to visu no mums neprasa, no mums prasa ticību.

Izņemiet augšāmcelšanos no kristietības, un kristietība sabruks vienā dienā. Kristietības pamats un saturs ir Jēzus Kristus augšāmcelšanās no miroņiem.

Kas novēla akmeni no Jēzus kapa nav svarīgi, bet svarīgi ir, ka Jēzus Kristus ir augšāmcēlies no miroņiem. Tās tad ir mūsu Lieldienas. Jaunās derības Lieldienu centrā ir dzīvais, no miroņiem uzmodinātais Kristus. Bez dzīvā Kristus Lieldienām nav jēgas.

Garīgai augšanai —
kristīgai sadraudzībai —
veselīgam priekam

LELDAA's Jaunatnes Nozares

Kristīgās jaunatnes kursi

1974. gadā no 16. — 22. jūnijam

SAULAINĒ, pie Toronto

no 16 līdz 25 g. veciem.

Atbildīgie vadītāji māc. I. Gaide un J. Cālītis.

Pieteikšanās KJK līdz 1. jūnijam.
12 Worthington Cr.
Toronto, Ont. M6S 3P6
Tālr. (416) 766-5525

Dalības maksa $50.00

Mūsu nodaļas biedrs

Arvids Rozītis

dzimis 1913. g. 15. augustā Rīgā,
miris 1974. g. 29. martā Hamiltonā

Viņu pieminā paturēs:

DV Hamiltonas nodaļa

Mūsu nodaļas biedrs

Mārtiņš Zitmans

dzimis 1892. g. 12. maijā Rīgā
miris 1974. gada 11. martā Hamiltonā

Viņu pieminā paturēs:

DV Hamiltonas nodaļa

†

Mūsu mīļā māmiņa

Matilde Fefilova

dzim. Plaviņš

Dzimusi 1887. g. 8. oktobrī Rīgā,
— aizmigusi mūžīgā mierā 1974. g. 26. martā Hamiltonā

Bērziņ, tavu kuplumiņu
Līdz pašai zemītei!
Māmiņ, tavu labumiņu
Līdz mūžiņa galiņam!

Dārgā pieminā viņu paturēs
meita un znots Hamiltonā,
mazdēls ar sievu un
mazmazdēliņu Toronto

Toronto pensionāru apvienībai jau 500 biedru

Toronto latviešu pensionāru apvienības sanāksmē 4. aprīlī Latviešu namā piedalījās 120 apvienības biedru. Māc. I. Gaide runāja par veco ļaužu stāvokli, psiholoģiju, kā arī iepazīstināja ar latviešu pensionāru darbību sava amata laikā Klīvlandē, kur referents piedalījies ar savu padomu turienes pensionāru dzīvē. Mācītājs aicināja visus vecos ļaudis apvienoties savā organizācijā, lai vajadzības gadījumā saņemtu tās palīdzību un padomu. Toronto latviešu pensionāru apvienība apvieno turpat 500 biedru un ir lielākā pensionāru apvienība šajā kontinentā. 11. aprīļa kārtējā sanāksmē A. Kirša nolasīja savu stāstījumu.

Nākošā nodarbību saietā 18. aprīlī Latviešu namā inž. A. Sudmalis rādīs īsfilmu, bet 25. aprīlī O. Upeniece iepazīstinās dalībnieces ar kosmētikas noslēpumiem un demonstrēs skaistumkopšanu. Ģimenes dienu atzīmēs 9. maijā Latviešu namā ar Birutas Senkēvičas referātu. Piedalīsies L. Pone ar dzejoļu skandējumu un Marta Ādama ar solo dziesmām, klavierpavadījumu spēlējot Rutai Āzei. 16. maijā paredzēts māc. J. Cāliša referāts.

Sakarā ar Lieldienu svētkiem pensionāru apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs un dāmu komitejas priekšniece E. Retiga apmeklēja 14 veco ļaužu mītnēs dzīvojošos latviešus un iepriecināja ar svētku veltēm. 17. aprīlī pensionāru apvienības koris Dziesmu kamols diriģentes O. Upenieces vadībā un tautas deju kopas Mazais Dižduncītis Z. Miezīša vadībā sniegs priekšnesumus veco ļaužu mītnē True Davidson Acres, 200 Dawes Rd., kur šis datums izsludināts par latviešu dienu. Inž. O. Sils krāsainos diapozitīvos rādīs Latvijas skatus.

Apvienība savu ziemas saietu sezonu beigs 30. maijā ar rokdarbu izstādi, loteriju, koŗa dziesmām un jautriem priekšnesumiem. Būs arī kafijas galds un saviesīga dzīve. Sarīkojumā aicinās arī Jaunā horizonta un Ontario provinces sociālo lietu ministrijas pārstāvjus, kā arī viesus no lietuviešu un igauņu pensionāru apvienībām. —ls—

Augsta atzinība prof. Dr. A. Berķim

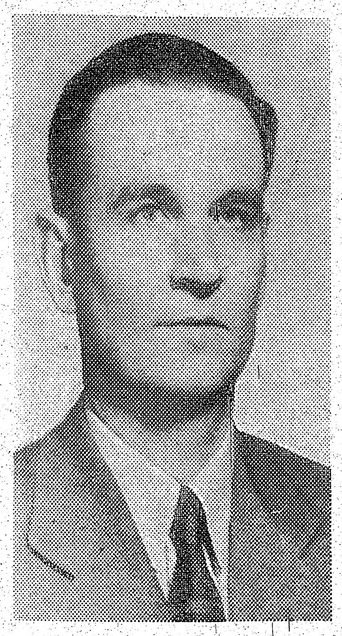

Prof. Dr. Aleksandrs Berķis

Prof. A. Berķis jau vairākus gadus pēc kārtas, arī šogad, ieguvis amerikāņu organizācijas Freedom Foundation of Valley Forge augstāko atzinības balvu par rakstiem brīvības principu labā. Viņš savos ievadrakstos un vairāk nekā 1000 amerikāņu laikrakstos ievietotās vēstulēs katrā iespējamā gadījumā izcēlis Latvijas un pārējo Baltijas valstu tiesības uz neatkarību, aprādot mums nodarītās netaisnības un prasot Latvijas neatkarības atjaunošanu. Prof. A. Berķis ir arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības valdes loceklis. V. K.

Montrealas draudzes 25 gadu atcere

Trīsvienības latviešu draudzes 25 gadu pateicības dievkalpojums un darba atceres sarīkojums bija gandrīz piepildījis dievlūdzējiem lielās Trinity Memorial baznīcas telpas. Spredikī teica viesis — archibīskaps Arnolds Lūsis, bija klāt prāvests V. Šēfers un jubilārs māc. A. Voitkus.

Archibīskaps norādīja uz latviešu draudžu pirmsākuma grūtībām, bet uzsvēra arī lielos draudžu sasniegumus, it sevišķi materiālā laukā, kas izpaužas skaistās latviešu pašceltās baznīcās, draudžu namos un rosībā. Par nopietnu nākotnes problēmu archibīskaps atzina latviešu baznīcu, latviešu valodas un latvietības saglabāšanu nākotnē. Iznīkstot latviešu valodai ģimenēs, apdraudēta arī latviešu baznīcas eksistence nākotnē. Archibīskaps aicināja uz vienotību, saprašanos abām Montrealas latviešu luterāņu draudzēm.

Atceres un pateicības dievkalpojumā ievadu teica LELDAAs Kanadas apgabala pārstāvis prāv. V. Šēfers, bet lūgšanu un ziņojumu Trīsvienības draudzes māc. A. Voitkus. Dievkalpojumu kuplināja vīru koris Junda diriģenta Daumanta Vītola vadībā.

Sarīkojumu zāles telpās saviesīgajā vakarā archibīskaps A. Lūsis teica uzrunu un pastāstīja par Italijā redzēto garīga rakstura gleznu, zem kuŗas skaidrā latviešu valodā bija rakstīts: „Bez manis jūs ne nieka nespējat darīt." Ne gleznotājs, nedz arī šo rindu rakstītājs nav zināms, un nav arī izdevies tos noskaidrot. Baznīcas virsvaldes vārdā archibīskaps A. Lūsis pasniedza atzinības rakstus ilggadējiem draudzes darbiniekiem – priekšniekam A. Spūrmanim, pērminderim R. Gobam un dāmu komitejas priekšniecei N. Baumanei. Draudzes priekšnieks A. Spūrmanis, atceroties Trīsvienības draudzes pirmo māc. nelaiķi Adolfu Gaudiņu, pasniedza viņa dzīvesbiedrei un ilggadējai dāmu komitejas loceklei aploksni.

Bija daudz sveicienu gan no draudzēm, mācītājiem, gan organizāciju vadītājiem.

Māc. A. Voitkus draudzes valdes vārdā pasniedza atzinības rakstus ilggadējiem draudzes darbiniekiem E. Gaudiņai, A. Kraulei, A. Lasmanei, E. Spurai, prof. A. Tauriņam, bet dāmu komitejas priekšniece N. Baumane pasniedza ziedus bijušām dāmu komitejas priekšniecēm A. Kraulei, E. Landovskai un I. Mednei. Sk.

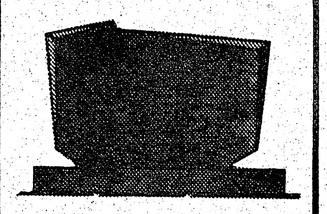

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

Montrealas Trīsvienības draudzes 25 gadu atceres dievkalpoju mā. Pa labi — archibīskaps A. Lūsis pasniedz Baznīcas virsvaldes atzinības rakstu dāmu komitejas priekšniecei N. Baumanei. Sēž draudzes mācītājs A. Voitkus. Foto: P. Agrums

GRĀMATAS LIELDIENU DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt, stāsti	$5.50
A. Erss — Laukū varoņi, st.	$6.50
A. Austriņš — Garā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Jānis Gailis — gleznu repr. mape - krāsās	$25.00
D. Švīkule — Veselības un ilga mūža nosl.	$7.00
K. Arums—Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
Ā. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

ziggy's ziggy's ziggy's
fantastic foods

Līdzšinējais
TIP-TOP MEATS
delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

PRIECĪGAS LIELDIENAS

visiem mūsu pircējiem un draugiem!

Veikalu vadītāji un darbinieki.

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradīsit „SPECIĀLAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

Bostoniešu plāno pirkt jaunu īpašumu

DV Bostonas apvienības kopsapulcē viens no svarīgākiem punktiem darba sekā bija jauna īpašuma iegāde. Par izraudzīto īpašumu referēja Kultūras centra pārstāvis St. Dulevskis. Vestvūdā, dienvidos no Bostonas, atrasts 36 akrus liels apbūves gabals ar parku un vairākām ēkām. Objekts maksā 350.000, un pirmos gadus jaunajiem ieguvējiem vajadzēs vēl maksāt savus 5000 dol. gadā par uzturēšanu.

Plānos iecerēts izbūvēt labu zāli, varot pat ierīkot veco ļaužu mītni. No bostoniešiem kāds izteicās, ka jau tagad vecākai paaudzei esot grūti nokļūt uz Trimdas draudzes namu Bruklainā, jo iešanai „kalns esot par augstu". Pagaidām satiksmes iespējas ar Vestvūdu ir visai problēmatiskas, nav pat autobusu līnijas ar biežiem braucieniem.

Sapulces vadītājs V. Ginters par priekšlikumu, vai DV apvienībai piedalīties šī īpašuma pirkšanā, lika nobalsot. Rezultāti: 42 bija par, 8 atturējās un 1 — pret. Pirkšanas lietā pieņēma šādu rezolūciju: Nolemj piedalīties kopējā īpašuma pirkšanā ar 35.000 dol. tikai tad, ja pircēji jau ir savākuši vajadzīgos 200.000 dol. pirkšanas iemaksai.

Vestvūdas objekts satraukumu radījis arī ALTS aprindās. Ja gadījumā ALTS savu namu pārdos, lai pārceltu darbību uz Vestvūdu, tad Bostonā paliks vienīgi draudžu dievnami ar mazajām sarīkojumu zālītēm. Daži pesimisti šo aiziešanu uzskata par „kultūrālās dzīves nāvi", jo uz ārpilsētu parasti dodas zaļumos, bet ne ikdienas gaitās. Veciem un tautiešiem, kuru rīcībā nav automašīnu, kultūrālās aktīvitātes būs jāorganizē draudžu namos. O. A.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

ALL SEASONS TRAVEL

(Baltic Division)

2227 Dundas St. W. (pie Bloor), Toronto, Ont.

Piedāvājam individuālus un grupu lidojumus uz Eiropu

Palīdzam izkārtot ceļojumu formālitātes

G. KĀRKLIŅŠ (vakaros) 625-0500, V. BACENAS 533-3531

Rasma Aizupe

Ķeŗpadsmit Gadi Sibirijā

Šī vienreizēji svarīgā un saistošā grāmata, kas atsedz mums simts tūkstošu no dzimtenes aizvesto latvju likteni, tagad pasūtināma un šajās dienās būs dabūjama tieši no apgāda — pa pastu:

A. Kalniņš, 43 Woodside Ave. Toronto, Ont. M6P 1L9,

un atsevišķiem pircējiem arī

TORONTO:
Lotus puķu un latvisko daiļdarbu veikalā — 792 Bathurst Str.

HAMILTONĀ.
V. Rudzīša grāmatnīcā, 16 Queen Str.

MONTREALĀ:
pie A. Paleja, 96 Roxton Cres. un J. Asara — 5510 Durocher Ave.

OTAVĀ:
pie M. Kīvītes, 262 Billings Ave.

Grāmatas cena: cietos vākos — $12, greznā sējumā — $13.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, **CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. **EINAR** nedaudz austrumos no Bramalea, tel. **459-0760 un 79** Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ.

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

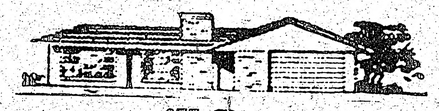

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984 536-5794
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

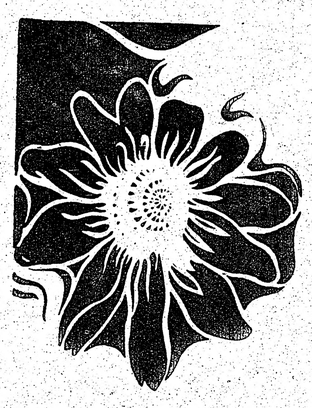

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Vai amerikāņi piegādās sarkanai Ķinai ieročus?

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Pavasaris šogad aizkavējies. Arī starptautiskā politiskā ainavā vēl pāragri meklēt gaišākus padebešus un saules apspīdētu miera tuvināšanos. Šodien, kad mēs pārticībā gaužamies par augstiem nodokļiem, inflāciju vai dārgāku benzīnu, miljoniem cilvēku Afrikā, Indijā un citur vārda tiešā nozīmē mirst bada nāvē. Aiz nepiedzīvota sausuma pārtikas trūkuma dēļ tur apmirst bērni, veci un jauni. Nepieciešamās tūlītējās palīdzības vietā Apvienotās Nācijās drīzumā sanāks orātori no visām pasaules malām, lai teorētiski izrunātos par jēlvielu un dabas bagātību racionālāku izmantošanu. Nav nekāds brīnums, ka daudzas reliģiskas sektes ar fanātisku pārliecību sākušas sludināt pastardienas tuvošanos. Nesenās viesuļvētras ASV prasīja simtiem upuru un miljoniem dolaru zaudējumu. Šo dabas briesmīgo fainomenu amerikāņu sektanti uzskata par Dieva pirkstu — brīdinājumu atmosties vēl laikus.

Pagājušā nedēļā uzmanības centrā bija Francijas prezidenta Pompidū pēkšņā nāve. Par Pompidū veselības stāvokli pastāvēja bažas jau labu laiku. Runāja, ka viņš izmisīgi cīnās ar ļaundabīgu audzēju. Pagājušā otrdienā Pompidū sirds stāja pukstēt. Sestdien Parīzes Dievmātes katedrālē notika aizgājējam veltīts dievkalpojums. Kopā ar franču galvenajiem politiķiem pāri par 60 visas pasaules lielu un mazu valstu karaļi, prezidenti un politiķi dalījās ar Francijas tautu viņas sērās par mirušo prezidentu. Vēstures vērtējumā Pompidū valdīšanas septiņi gadi droši vien netiks atzīmēti kā spožākie Francijas vēsturē. Tie bija gandrīz pelēki, pieticīgi, bet iekšpolitiski līdzsvaroti un ārpolitiski ģenerāļa Degolla ideju atblāzmoti. Ģenerāļa Degolla sapni par neatkarīgu un spēcīgu Eiropu, kuŗā Francijai būtu vadītāja nozīme, nelaikis Pompidū nespēja īstenot. Un tomēr, varbūt tieši Pompidū pieticīgā mērenība vai veiklā politiskā laipošana aizkavēja Vecajam kontinentam vienu otru kritisku politisku pagriezienu.

Uz Pompidū piemiņas dievkalpojumu sestdien no Vašingtonas atlidoja arī prezidents Niksons. Parīzē pavadītajās stundās Niksons satikās ar Pad. savienības prezidentu Podgorniju, kā arī ar vairākiem Eiropas valstu valdību galvām. Vai pozējot fotogrāfiem, uzliekot savai sejai mākslīga smaida masku, Niksons, spiežot Podgornijam roku, mēģināja radīt illūziju, ka viņa autoritāte starptautiskā forumā nav iedragāta un Vašingtonas un Maskavas sadarbība tiks saglābta? Novērotāju domas dalās. Amerikāņi apgalvo, ka Niksona sarunas ar Podgorniju un Eiropas valstsvīriem ir bijušas sekmīgas, citiem vārdiem, Votergeites un citu iekšpolitisku un personisku nedienu dubļi nav ievainojuši Niksona attēlu starptautiskā spogulī. Tāpat izteikušies arī vairāku Eiropas periodisko izdevumu politiskie komentātori. Zīmīgs izņēmums ir kāda pazīstama britu komentātora vērtējums: „Parīzē redzētais Niksons ir tikai nožēlojama čaula no kādreizējā pašpārliecinātā un veiklā politiķa. Liekas, ka tagad Niksons bez sirdsapziņas pārmetumiem neiedrošinās skatīties acīs pat saviem miesas sargiem."

Amerikāņu tautā arvien vairāk briest prasība izbeigt ieilgušo iekšpolitisko krizi. Ja Niksons tiešām vainīgs, tad nav ko kavēties ar attiecīgo konsekvenču īstenošanu, bet ja pret prezidentu celtie apvainojumi nav pamatoti, tad tiem jādara gals un jāļauj prezidentam netraucēti veikt viņam uzticētos pienākumus. Nemaz nerunājot par veselu virkni Niksona tuvāko līdzstrādnieku atlaišanu, tiesāšanu un sodīšanu, ir jābrīnās par paša Niksona vislielāko neapdomību — mēģinājumu ietaupīt turpat pusmiljonu dolaru nesamaksātos ienākuma nodokļos. Lai gan formāli nekas noziedzīgs te prezidentam neesot piedēvējams un prezidents izteicies, ka ar mieru atlīdzināt valstij aizkavēto parādu, morāli šī ienākuma nodokļa lieta tomēr apēno Niksona labo vārdu. Te jāatzīmē, ka amerikāņi fanātiski ievēro juridisko doktrīnu, un līdz tam laikam, kamēr tiesā kāds nav atzīts par vainīgu, tas uzskatāms par nevainīgu. Niksona nedienu lietā var tomēr rasties negaidīts pagrieziens. Vienīgā iespēja, ja Niksona torpēdētāji pārcentīsies un aizies par tālu savā apmātībā, tautā var rasties pēkšņa nostāšanās ielenktā Niksona pusē. Tie, kas pazīst amerikāņu mentālitāti, šo varbūtību uzskata par gandrīz drošu reālitāti.

Ārlietu ministrs Henrijs Kisingers, atgriežoties no desmit dienu Meksikā pavadītā „medus mēneša", atradīs līdzās vecām problēmām pievienotas jaunas. Izraēlas valdības eventuāla demisija ir viena lieta. Izraēlas un Sirijas cerētā miera vietā jau veselu mēnesi Golāna augstienē turpinās žīdu un siriešu apšaudīšanās. Šai ieroču valodai ir gan vairāk politiska nekā militāra nozīme. No otras puses Kisingera attieksmes ar Sadatu jau radījušas konkrētu pretakciju Maskavā. Sadats nesen nosauca Pad. savienības sūtni Kairo par meli, jo tas Jom Kipura kaŗa pirmajā dienā bija Sadatam apgalvojis, ka Sirija jau iesākusi pamiera sarunas ar Izraēlu. Pasovera priekšvakarā Kairo notika kāds studentu kongress, kuŗā piedalījās arī Pad. savienības delegāti. Šajā kongresā Sadats pateica: „Pad. savienības vārdiem un solījumiem nevar ticēt." Šī piezīme droši vien attiecās uz Maskavas ieroču piegādes līguma neīstenošanu.

Maskava uzskata, ka Dr. Kisingera solo diplomātija ir neitralizējusi Pad. savienības iespaidu Ēģiptē un arī citās stratēģiskās Vidējo austrumu arabu zemēs. Droši vien maijā Kisingers atkal dosies uz Maskavu, jo Niksons acīm redzot negrib atsaukt jūnijā paredzētās sarunas ar Brežņevu.

Tas, ko pasaules prese noklusē, ir Maskavas bailes par eventuālu Vašingtonas un Pekingas aliances izveidošanos, kuŗas ietvaros Ķīnieši saņemtu amerikāņu ieročus un tehnoloģisko palīdzību. Šo iespēju atzīst arī daudzi piedzīvojuši diplomāti un rietumu preses politiskie novērotāji, bet varbūt saprotamu iemeslu dēļ šo lietu nekaŗ pie lielā zvana. Iespējamais Pad. savienības un Ķīnas kaŗš ir starptautiski visaktuālākā, bet visvairāk noklusētā lieta.

Pašā sarkanajā Ķīnā kārtējā kultūrālā revolūcija tuvojas beigu cēlienam. Visas zīmes liecina, ka ķīniešu komūnistu partijas politbirojā nebūs nekādu ievērojamu pārmaiņu. Čuenlajs paliek valdības priekšgalā, un vadošo personu pārvietošana uz citiem resoriem nav uzskatāma par ķīniešu komūnistu partijas tīrīšanu.

Ļoti svarīgs ir jautājums, kādu politisku pagriezienu Francija izdarīs pēc prezidenta Pompidū nāves. 5. maijā notiks jaunas prezidenta vēlēšanas. Gollisti savu kandidātu izvēlēsies tuvākās dienās, bet tajā pašā laikā sociālisti komūnistu atbalstā jau pieteikuši kreisā spārna politiķa Miteranda kandidatūru. Ļoti iespējams, ka vēlēšanu pirmajā gājienā neviens no kandidātiem neiegūs nepieciešamo 51% vairākumu un 21. maijā notiks izšķirīgas vēlēšanas, kuŗās Miterandam būs jāmērojas spēkiem tikai ar vienu labā spārna resp. pilsonisko partiju kandidātu. Domājams, ka turpmākajās vēlēšanās gollisti uzvarēs, bet nav jāaizmirst, ka kandidējot pret Pompidū Miterands ieguva tikai nedaudz mazāku balsu skaitu nekā ievēlētais prezidents. Mēs varam iedomāties, kādas politiskas pārmaiņas notiktu tad, ja vēlēšanās uzvarētu Miterands.

Kā zināms, arvien vairāk amerikāņu prese sāk nopietni vērtēt Vašingtonas un Maskavas sadarbību. Izrādās, ka vienīgais, ko Kisingers pēdējā Maskavas brauciena panāca, ir Brežņeva solījums atļaut izceļot no Pad. savienības lielākam žīdu skaitam. Kritizētā sadarbība atbalsojusies arī Pad. savienības presē. Tā oficiālā Pad. savienības ziņu aģentūra TASS pagājušā nedēļā apgalvoja, ka amerikāņu avīzes gādājot tikai par to, lai izdevējiem būtu lielāka peļņa. Šīs amerikāņu avīzes pilnīgi ignorējot tautas patiesās vajadzības un vēlēšanos. TASS apgalvo, ka amerikāņu laikraksti esot reakcionāri un kūdot uz rašu naidu. Šie laikraksti jau sen vairs neesot brīva vārda paudēji. Amerikāņu buržujiskā prese atkāti esot nostājusies pārtikušās baltās rases lasītāju pusē un pilnīgi ignorējot visas progresīvās kustības un nacionālās minoritātes. Amerikāņu avīžu izdevēji neiecietīgi cenzējot katru nevēlamu vai kritisku ziņu.

Ir jābrīnās par šo Maskavas liekulību. Salīdzinājumā ar Pad. savienības presi, amerikāņu avīžniecība ir brīvākā pasaulē. Varbūt ka tā ir partejiska, bet katrā ziņā tā nepauž vienas partijas viedokli. To nekontrolē ne prezidents, ne valdība, nedz arī likumdevēji. Neviens nevar apgalvot, ka pienāks diena, kad brīvā amerikāņu prese pēc Baltā nama pavēles liks pulcēties amerikāņiem mītiņos, lai tur ar aplausiem pieņemtu kādu amerikāņu politbiroja resp. valdības lēmumu. Pad. savienībā neviens kritisks vārds neparādās, un komūnistu partija kontrolē ne vien presi, bet visu sarkano imperiju.

Aleksandrs Ķegumnieks

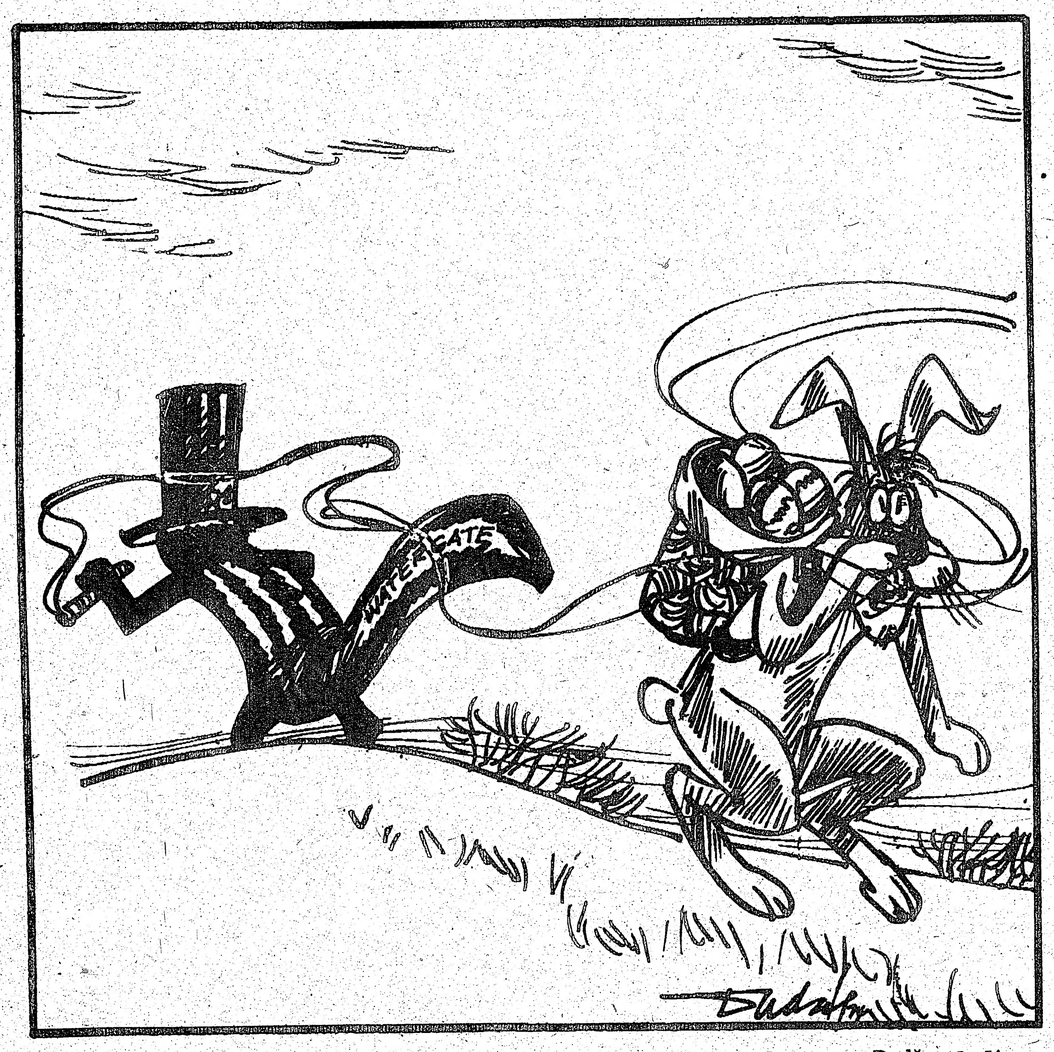

Kas par negantu smēķi! Dadža zīmējums

Plūdoņa piemiņas sarīkojums Bostonā

Amerikas latviešu tautiskā savienība rīkoja Viļa Plūdoņa piemiņas vakaru ar referātu, dzejas skandējumiem un dziesmām ar lielā dzejnieka tekstiem.

Olģerts Liepiņš runāja par šī izcilā zemgalieša dzīvi un darbiem, izceļot viņa vārda mākslu un patriotismu. Pēc referenta domām tautiskās dzejas mums tagad ir par maz; to pūlas noskalot „sarkanais vilnis", kas nāk no okupētās Latvijas. Vairāki šejienes žurnālisti savas slejas pilda galvenokārt ar padomju tekstiem. Tieši Plūdoņa piemiņas reizē kāds trimdas izdevums izcilā vietā publicējis Latvijas dzejnieka Imanta Ziedoņa vārsmas, kas vēršas pret darba kavētājiem, brāķa ražotājiem un dzērājiem dzimtenē, kuŗi patiesībā tādā veidā izteic savu izmisumu un protestu pret okupantiem. Pēc referenta domām ievērojama svešās dzejas ieviešanas sekmētāja esot kāda pazīstama šejienes dzejniece, divu izdevumu redaktrise.

Olģerts Liepiņš lūdza talkā sabiedrisko domu, jo „klusībā cīnījies bez panākumiem."

Programmas otrā daļā Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa dalībnieki deklamēja Plūdoņa individuālo, dabas un patriotisko liriku meistarīgā režisora Reiņa Birzgaļa iestudējumā, skandējot arī fragmentus no poēmas Atraitnes dēls. Vērtīgus dziedājumus sniedza brīvmāksliniece Elvīra Ārone-Renga un Kārlis Grinbergs. Pēc tam viesi pakavējās pie galdiem pārrunās. —pš